

**Biologisch
uitgangsmateriaal
voor 2010**

*Eindrapportage
met het advies van de
expertgroepen voor
het ministerie van LNV*

*Edith Lammerts van Bueren
Coen ter Berg*

november 2009

**Biologisch uitgangsmateriaal voor 2010:
Eindrapportage
met het advies van de expertgroepen
voor het ministerie van LNV**

**Edith Lammerts van Bueren en Coen ter Berg
Louis Bolk Instituut
November 2009**

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1. Aanleiding
- 1.2. Doel
- 1.3. Werkwijze en tijdsplan
- 1.4. Expertgroepen
- 1.5. Uitvoering

2. Voorbereiding Expertgroepen bijeenkomsten

- 2.1. Samenstellen aanbodlijsten per gewasgroep
- 2.2. Voor- en nabereiding expertgroepbijeenkomsten
- 2.3. Status en verantwoordelijkheid van de expertgroepen
- 2.4. Expertgroepbijeenkomsten
- 2.5. Beoordelingscriteria
- 2.6. Skal-ontheffingenoverzichten
- 2.7. Flexibiliseringsregeling

3. Verslagen van de expertgroepen bijeenkomsten

- 3.1. Aardappel
- 3.2. Granen
- 3.3. Voedergewassen, grassen en groenbemesters
- 3.4. Groentegewassen deel 1, Bedekte teelt
- 3.5. Groentegewassen deel 2, Open Teelt
- 3.6. Vegetatief Uitgangsmateriaal
- 3.7. Samenvatting van het advies van de expertgroepen m.b.t. plaatsing in categorie 1,2 en 3

Bijlagen

1. Adreslijst van aanbieders van biologisch uitgangsmateriaal voor 2010
2. Brief Aankondiging traject nationale annex biologisch uitgangsmateriaal voor 2010
3. Brief aan de expertgroepleden
4. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor aardappelen 2007-2009
5. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor granen 2007-2009
6. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor voedergewassen, grassen en groenbemesters 2007-2009
7. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor vruchtgewassen bedekte teelt 2007-2009
8. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor overige groenten 2007-2009
9. Ontheffingen per ras, aangevraagd voor vegetatief uitgangsmateriaal 2009
10. Aanbodlijst bio-uitgangsmateriaal Landbouwgewassen: aardappelen, granen, groenbemesters, voedergewassen en overige akkerbouwgewassen.
11. Aanbodlijst bio-uitgangsmateriaal Groenten: open en bedekte teelten
12. Aanbodlijst bio-uitgangsmateriaal Vegetatief Uitgangsmateriaal.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Evenals de voorgaande jaren heeft ook dit jaar het Louis Bolk Instituut (LBI) in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) het traject begeleid om tot een gedragen advies te komen vanuit de sector (zaadbedrijven en telers) met betrekking tot de invulling van de nationale Annex Biologisch Uitgangsmateriaal 2010. Deze Nationale Annex is de lijst met (sub)gewassen waarvoor geen ontheffing zal worden verleend voor het gebruik van gangbaar vermeerderd uitgangsmateriaal in de biologische landbouw.

1.2. Doel

Het doel van de opdracht aan het Louis Bolk Instituut is met behulp van expertgroepen een gedragen advies uit te brengen aan LNV-DL over het volgende:

- a. De te hanteren criteria voor de beoordeling van het rassenaanbod op geschiktheid voor de nationale annex 2010.
- b. De (sub)gewassen die in aanmerking komen voor categorie 1 in 2010 ('de nationale annex'). Voor deze (sub)gewassen zal in NL geen ontheffing worden verleend. Waar aan de orde zijn ook een verwachtingen voor 2011 of verder besproken.
- c. De (sub)gewassen die in aanmerking komen voor categorie 2. De categorie bevat (sub)gewassen waarvoor wel biologisch vermeerderde rassen aangeboden worden, maar waarvan het assortiment nog niet dekkend genoeg is.

1.3. Werkwijze en tijdsplan

De expertgroep Bedekte Teelten komt in september bijeen zodat de annex voor deze sector op 1 oktober 2009 kan ingaan. Dit in verband met de vroege opkweek in oktober/november/december voor de teelt in 2010. Voor de overige teelten worden de expertbijeenkomsten pas in oktober gehouden om zaadbedrijven dan een overzicht hebben omtrent hun oogstgegevens voor het volgende jaar.

Tabel 1. Tijdsplan voor het opstellen van de Nationale Annex 2010

Omschrijving	Bedekte teelt	Overige teelten
• Start	Eind juni	Eind juli 2009
• Vooraankondiging per post aan belanghebbenden van komende procedure annex project	Begin juli	Eind juli
• LBI verstuurt zaadbedrijven een e-mail met format voor invullen van het rassenassortiment.	Begin juli	1 sept.
• Samenstellen expertgroepen	1 – 15 juli	31 aug – 11 sept.
• Deadline inlevering door zaadbedrijven	31 juli	11 sept.
• Verwerken gegevens en compleet maken en in overzichten plaatsen	31 juli -21 augustus	14 – 18 sept.
• Agenda met bijlages versturen naar expertgroepen	21 augustus	25 sept.
• Expertgroepleden informeren bij hun achterban	24 aug - 9 sept	28 sept – 28 okt.
• Expertgroepbijeenkomsten	10 sept	29 okt.- 3 nov
• Verslag + aanvullende gegevens nachecken	14-18 sept	4-13 nov.
• Versturen verslag naar LNV	Uiterlijk 23 sept.	Uiterlijk 17 nov.

1.4. Expertgroepen

In afstemming met de belangenorganisaties Plantum NL, Biologica en Productwerkgroepen zijn de expertgroepen samengesteld uit:

- Gebruikers: telers, Biologica, LTO-vakgroep Biologische Landbouw
- Aanbieders: zaadbedrijven, Plantum NL
- Overheid: LNV, Naktuinbouw (biodatabase)

Waar nodig is rassenkennis aangevuld met experts uit het rassenonderzoek (PPO/PRI en LBI) en zijn de Skal ontheffingenlijsten als input gebruikt.

De expertgroepen zijn naar gewasgroep ingedeeld:

- Aardappelen
- Granen en Voedergewassen/grassen
- Groenten, bedekte teelten
- Groenten, open teelten
- Vegetatief Uitgangsmateriaal

1.5. Uitvoering

Het project is uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut: Edith Lammerts van Bueren en Coen ter Berg.

2. Voorbereiding expertgroepenbijeenkomsten

2.1. Samenstellen aanbodslijsten per gewasgroep

Dezelfde werkwijze als in de voorgaande jaren is gehanteerd. De zaadbedrijven die vorig jaar op de lijst van aanbieders (zie Bijlage 1) hebben gestaan of die contact hebben opgenomen met het LBI zijn per brief vanuit LBI benaderd omtrent de procedure en het tijdstraject voor de nationale Annex 2010, zie Bijlage 2.

Vervolgens hebben de potentiële aanbieders vanuit het LBI per email het verzoek gekregen binnen drie weken hun aanbod kenbaar te maken in het bijgeleverde Excel format. Ter informatie was ook de door hen ingevulde aanbodslijst van 2009 bijgevoegd. Dit proces loopt goed en evenals andere jaren zijn ook dit jaar de meeste lijsten zeer voorspoedig volgens tijdsplanning ingevuld en ingestuurd.

2.2. Voor- en nabereiding expertgroepbijeenkomsten

LBI stelt de samenstelling van de expertgroepen samen in afstemming met Plantum NL, Biologica, de Productwerkgroepen Biologische Open Teelten en Bedekte Teelten, en LTO-vakgroep Biol.Ldb.

Voor een effectieve vergadering is het belangrijk de groepen in een werkbare grootte te houden en vooraf aanvullende informatie te verzamelen bij diverse gewasspecialisten uit de biologische sector, zoals gespecialiseerde telers en onderzoekers uit het rassenonderzoek van PPO, PRI en LBI.

Omdat de aanbieders van granen grotendeels overlap vertoonden met die van de voedergewassen zijn deze evenals vorig jaar in één expertgroepbijeenkomst gecombineerd.

De deelnemers van de expertgroepen ontvingen naast de aanbodslijsten met rassen ook de procedure toegestuurd met het verzoek om de bijeenkomst goed voor te bereiden en de achterban te raadplegen, zie bijlage 3.

2.3. Status en verantwoordelijkheid van de expertgroepen

De expertgroepen leveren een advies aan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV) over de geschiktheid van het aanbod biologisch vermeerderde rassen per (sub)gewas en het in aanmerking komen voor wel of niet plaatsen van een (sub)gewas op de nationale annex. De expertgroep baseert zijn advies op basis van het rassenaanbod dat op de inventarisatielijsten vermeld staat, die het Louis Bolk Instituut met behulp van de zaad- en pootgoedbedrijven tot stand heeft gebracht, met eventuele aanvullingen ter vergadering. Het advies is vervolgens als concept naar de expertgroepleden ter aanvulling en correctie gestuurd (per email). De deelnemers hebben daarmee een week de mogelijkheid gehad het concept aan hun achterban terug te rapporteren en draagvlak te toetsen. Vervolgens is het verslag na verwerking van commentaar naar dhr. M. Valstar/sectormanager uitgangsmateriaal van LNV gestuurd. Directie Landbouw van LNV is verantwoordelijk voor de uiteindelijke beslissing over plaatsing van gewassen op de Nationale Annex, dat wil zeggen de lijst van (sub)gewassen waarvoor geen ontheffing meer verleend wordt voor gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal.

De telers die zitting hebben in de expertgroepen zijn in nauw overleg met de belangenorganisaties uitgekozen zodat de verschillende teelten per gewasgroep voldoende gedekt zijn met betreffende rassenkennis. Niet iedere teler heeft een voldoende brede rassenkennis om sectorbreed te oordelen. Daarom is het van belang dat de genodigden zich realiseren dat zij een zekere verantwoordelijkheid dragen jegens de sector en adequate informatie moeten verzamelen om zinvol bij te dragen aan de expertgroepbijeenkomst. Daar waar kennis tijdens de expertbijeenkomst ontbrak is deze naderhand door navraag aangevuld en in verslaglegging verwerkt

2.4. Expertgroep bijeenkomsten

Op donderdag 10 september 2009 vond in Driebergen op het Louis Bolk Instituut de volgende expertgroep bijeenkomst plaats:

- 13.30 – 16.30 Bedekte Teelten

Op dinsdag 27 oktober 2009 zullen plaatsvinden in Driebergen op het Louis Bolk Instituut de volgende expertgroep bijeenkomsten:

- 10.30 – 12.30 uur Aardappelen
- 13.30 – 15.00 uur Granen
- 15.00 – 16.30 uur Voedergewassen, grassen en groenbemesters

Op 29 oktober 2009 vindt in Driebergen op het Louis Bolk Instituut de volgende expertgroep bijeenkomst plaats:

- 10.00 - 12.30 uur Vegetatief uitgangsmateriaal
- 13.30 – 17.00 uur Groenten, Open teelten

2.5. Beoordelingscriteria

Conform de procedure van voorgaande jaren is tijdens de expertgroepzittingen het aanbod rassen per (sub)gewas getoetst aan de volgende criteria:

- a. Zijn de hoofdassen aanwezig?
- b. Dekt het assortiment alle teeltperioden en gebruikersdoeleinden?
- c. Is opdeling van een gewas in subgewassen wenselijk?
- d. Zijn de rassen binnen een (sub)groep uitwisselbaar?
- e. Zijn er meer dan 2 aanbieders?
- f. Indien het een klein gewas (areaal) betreft met 1 aanbieder, maar wel geschikte ras(sen) bevat voor de Annex 2010, en dit ook bevestigd is de ontheffingenlijst van Skal over het afgelopen jaar (jaren), dan kan het gewas toch op de annex geplaatst worden.
- g. Indien assortiment niet dekkend genoeg is, wat is er dan nodig om dit wel dekkend te krijgen voor 2011 of later?

2.6. Skal-Ontheffingenoverzichten

Skal heeft lijsten geleverd van de ontheffingen die in 2009 aangevraagd zijn zodat deze ingevoegd kunnen worden in een drie-jaren overzicht dat LBI heeft samengesteld, zie bijlage. Deze overzichten worden als essentieel beschouwd door de expertgroepen om a) transparantie van het ontheffingenbeleid en b) inzicht te hebben in de gewenste rassen.

Hieronder staan de type redenen die men bij de ontheffingen moet vermelden:

- 1 Van dit gewas staat geen enkel ras op de database vermeld
- 2 Geen enkele leverancier kan dit biologisch uitgangsmateriaal voor zaaien/planten leveren, terwijl aanvrager het wel tijdig heeft besteld.
- 3 Het gevraagde ras staat niet in de databank en de aanvrager verklaart hierbij dat geen van de rassen die wel in de database staan geschikt is voor zijn productie.
- 4 Het ras wordt gebruikt voor onderzoek, tests in kleinschalige veldproeven of voor instandhouding van het ras, waarmee het Ministerie van LNV heeft ingestemd.
- 5 Gewas staat vermeld op annex, Ministerie van LNV heeft toestemming gegeven voor uitzondering.

2.7. Flexibiliseringsregeling m.b.t. gebruik uitgangsmateriaal

Achtergrond:

De levensduur van rassen in de biologische teelt is weliswaar langer dan in de gangbare teelt, toch wil men snel op een nieuw ras kunnen omschakelen als eenmaal bewezen is dat zo'n ras gewenst is.

Wanneer een gewas op de annex staat wordt de introductie van nieuwe rassen vertraagd. Normaal gesproken wordt een veelbelovend ras eerst getoetst op een biologisch bedrijf. Voor deze toetsing is een proefontheffing voor gangbaar, niet-ontsmet zaad mogelijk. Wanneer dat ras zich bewezen heeft wordt het pas interessant voor de teler of meerdere telers om dit ras biologisch te gaan telen. Op dat moment ontstaat de vertraging van 1-2 jaar. Immers, als het zaadbedrijf bereid de productie van biologisch zaad van dat ras in het volgende seizoen in de planning op te nemen, zal het biologisch vermeerderde zaad pas het jaar daarop beschikbaar zijn. Het zou de introductiecyclus van nieuwe rassen voor de biologische sector verbeteren en de samenwerking tussen zaadbedrijf en teler bevorderen als er tijdelijk onder strikte voorwaarden ontheffing mogelijk is voor gangbaar gebruik tot bio-zaad van het gewenste beschikbaar is ('ras in omschakeling').

De expertgroep Bedekte Teelten heeft een voorstel aangeleverd. Na overleg met LNV en Skal is in 2007 uiteindelijk tot de volgende, nog steeds geldende formulering gekomen:

Regeling: Voor introductie van nieuwe rassen in de biologische teelt is het mogelijk gebruik te maken van de flexibiliseringsregeling. Door middel van de flexibiliseringsregeling kan een teler, onder bepaalde voorwaarden, toch een ontheffing krijgen voor het gebruik van gangbaar niet-ontsmet uitgangsmateriaal van een gewas dat op categorie I van de annex staat.

De voorwaarden zijn:

- Het zaadbedrijf moet voornemens zijn het betreffende ras op korte termijn biologisch te produceren, zodat het volgende teeltseizoen biologisch zaad beschikbaar is.
- De aanvrager van de ontheffing moet bij het ontheffingsverzoek een schriftelijke motivatie toevoegen waaruit blijkt waarom het betreffende ras een meerwaarde heeft ten opzichte van de reeds biologisch beschikbare rassen.
- Het moet gaan om een nieuw ras.
De aanvrager moet bewijs leveren waaruit blijkt dat het een nieuw ras is. Dit kan worden aangetoond door gegevens te verkrijgen over de datum waarop het ras op de nationale lijst voor landbouwgewassen of groentegewassen is geplaatst. Dit mag niet langer dan 1,5 jaar geleden zijn. Het kan ook zijn dat het nog "rassen in onderzoek" zijn die nog niet op deze rassenlijsten voorkomen (hier is in de EU regelgeving een voorziening dat zaaizaad reeds mag worden verhandeld). Dan moet ook hier bewijs voor worden geleverd.
- De aanvrager van de ontheffing moet bij het ontheffingsverzoek een verklaring van het zaadbedrijf toevoegen waaruit blijkt dat het zaadbedrijf voornemens is het betreffende ras op korte termijn biologisch te produceren, zodat het volgende teeltseizoen biologisch zaad beschikbaar is.
- Ontheffing kan slechts voor één seizoen worden afgegeven. Het volgende seizoen moet biologisch uitgangsmateriaal beschikbaar zijn. Voor tweejarige gewassen kan ontheffing voor twee seizoenen worden afgegeven.

3. Verslagen van de expertgroepenbijeenkomst

3.1. Aardappelen

3.1.1. Deelnemers

- *Telers:* J. Melgers, M. Schieman, S. Dudink
- *Kweekbedrijven:* J. Vergroesen/Agrico-Bioselect, C. Bouma/Carel Bouma, L. van Zanten/Van Rijn-KWS, W. Testers/HZPC-Bonna Terra,
- *Waarnemers:* R. Haegens-Naktuinbouw,
- *Discussieleiders:* C. ter Berg en E. Lammerts van Bueren-LBI

Niet aanwezig/afgemeld: M. Raaijmakers/Biologica, W. in 't Anker/Meijer, W. van der Ree/Nedato, M. van de Velde/M. van de Velde, A. v.d. Hurk/Plantum-NL.

3.1.2. Algemene aspecten uit de bespreking

Terugblik op teeltseizoen 2009

Het is evenals vorig jaar is 2009 een laat Phytophthora jaar geweest, hetgeen goed is geweest voor de productie. De kwaliteit van het pootgoed is nog onzeker. Nog niet alle pootgoed is uit de nacontrole gekomen dus het is nog onzeker of er van alle rassen voldoende aanwezig is door eventuele verlaging van de klasse of afkeuring. Wegens Erwinia en virus is van een tweetal rassen geheel geen pootgoed meer leverbaar.

Aanbieders

Het aantal aanbieders is hetzelfde als in 2008, in totaal negen.

Assortiment

Het assortiment is in zijn geheel niet groter geworden, er zijn wel wat verschuivingen ontstaan door vervangende, nieuwe rassen.

Tekorten en ontheffingen

De expertgroep wil graag blijven vasthouden aan eerdere afspraken:

- Dus om speculatie te voorkomen wordt geadviseerd om zowel voor rode als gele rassen een deadline te stellen voor ontheffingsverlening voor gangbaar pootgoed: 1 februari.

Er zijn voor het teeltseizoen 2009 diverse ontheffingen verleend voor met name rassen waar opnieuw biologisch pootgoedproductie opgestart moet worden met gangbaar uitgangsmateriaal. Er is ook een aantal aanvragen dat vraagtekens oplevert, zoals bij Lekkerlander en Jode, rassen die verder niet als bio pootgoed worden aangeboden. Bij navraag bij Skal blijkt deze alle aanvragen voor ontheffing die voor 1 februari binnen komen te honoreren. Dit is niet de bedoeling van de regeling. De mogelijkheid tot ontheffing geldt pas als alle rassen uit een segment op zijn. Verzoek van Skal is om dit duidelijk in het verslag aan te geven als leidraad voor hen.

Gebruik van miniknollen toelaatbaar in de biologische landbouw?

Er is een vraag bij Skal binnen gekomen omtrent toelaatbaarheid van miniknollen gebruik in de biologische landbouw. Afgesproken is dat de expertgroep Aardappel zich hier over zal buigen. Hieronder een weergave van de discussie.

Miniknollen via *in-vitro* teelt worden geproduceerd voor de snelle en hygiënische vermeerdering van hoogwaardig pootgoed. In Nederland mag men zowel vanuit *in-vitro* teelt als vanuit traditionele stamselectie (te velde) pootgoed opbouwen binnen het keuringssysteem. In NL verloopt de gangbare pootgoedopbouw voor een kleine 50% via de klassieke stamselectie en ruim 50% via miniknollen,

gevolgd door een aantal jaren vermeerdering in het veld. De meeste andere EU landen stellen pootgoed uit miniknollen verplicht, dus ook voor biologische landbouw. Echter, het blijkt dat in sommige landen stamselectie wel mogelijk (onder voorwaarden; meestal in de opbouwfase van een ras), maar niet zo gebruikelijk meer. Willen of kunnen we als NL een uitzondering blijven?

Hoe verloopt de miniknollen productie?

Het begint met een aantal knollen van een bepaald aardappelras. Die knollen worden getoetst op virus, bacterie en andere ziekten en alleen ziektevrije knollen worden in een gecertificeerd laboratorium *in-vitro* als volgt vermeerderd:

Uit een aardappel wordt een oog (ogen) gehaald, dat vervolgens met een klein beetje bleekwateroplossing wordt vrijgemaakt van bacteriën en schimmels. Vervolgens wordt het aardappel oog op een voedingsbodem gelegd (agar agar) met een voedingsoplossing bestaande uit een zoutmengsel van ca. 15 mineralen. Daar wordt wat suiker als voedingsstof bijgevoegd. Uit dit oog groeit een plantje. Dit plantje wordt in stukjes geknipt zodanig dat elk stukje een okselknop bevat die weer opnieuw kan uitlopen op een petrischaal met agar tot een nieuw plantje. Dit proces kan enkele malen herhaald worden (maar niet te vaak omdat er dan veranderingen in de plant kunnen optreden) tot er voldoende aantal plantjes zijn. Deze plantjes worden vervolgens in een pot met potgrond in een kas opgekweekt om miniknollen te vormen. Deze worden geoogst en als miniknollen verkocht als basis voor pootgoedopbouw (ca 70.000/ha voor 0,50 ct/stuk). Hierna volgen nog 2 à 4 jaren voordat deze als S-pootgoed kunnen worden afgezet en vervolgens nog enkele jaren voor het als consumptieaardappel wordt verkocht. In de regel zitten er dus tussen de *in-vitro* fase en de teelt van aardappelen voor de consumptie minimaal 3 à 5 teeltcycli (teeltjaren). Er worden bij de *in-vitro* fase in de regel geen hormonen en ook andere geen hulpstoffen dan hierboven beschreven gebruikt. Wel kan in de laatste *in-vitro* fase een groeiremmend hormoon worden toegepast om de plantjes gedrongener/steviger te maken. In de potfase wordt wel gangbaar gespoten tegen luizen en Phytophthora.

De gehele miniknol productie gebeurt volgens de aanwijzing PA 01 van de NAK. De NAK heeft deze aanwijzing ook voor de laboratoria die de *in-vitro* vermeerdering van de plantjes uitvoeren.

Waarom is het nodig?

Theoretisch zou je zonder miniknollen productie gezond uitgangsmateriaal kunnen produceren als je goede stamselecteurs hebt en goede pootgoedvermeerderders op goede grond etc.

Bij Agrico is het standaard dat alle nieuwe rassen een stap doorlopen van *in-vitro* vermeerdering omdat het al 10 jaar in standgehouden kwekersmateriaal weliswaar voldoende is om een startintroductie te realiseren maar regelmatig te zeer besmet blijkt te zijn met o.a. virus, Erwinia bacteriën etc zodat het pootgoed zo snel mogelijk vervangen moet worden. Met *in vitro* vermeerdering heb je snel veel en gezond pootgoed. Het is dus een fytosanitaire maatregel. Notabene: Agrico houdt altijd een lijn via stamselectie aan om die te vergelijken met de *in-vitro* planten om afwijkingen te constateren. Meijer geeft aan dat zij zelfs wat meer naar stamselectie terug zijn gegaan. Reden ligt met name in de kwaliteit van de nateelten (met name bacterie en mutanten). Overigens probeert Agrico zijn pootgoed voor de biosector vanaf stamselectie op biologische bedrijven te vermeerderen. Meijer is zelfs wat meer naar stamselectie teruggedaan. Reden ligt met name in de kwaliteit van de nateelten (met name bacterie en mutanten).

Wat betreft verschil in kosten: miniknollen productie is iets duurder dan stamselectie.

Biologisch?

In-vitro vermeerdering sluit niet aan bij de uitgangspunten van de biologische landbouw¹. De interpretatie van de EU Verordening voor Biologische Landbouw door Skal is tot nu toe dat *in-vitro* teelt/kweek niet bij de biologische landbouw past omdat deze grondgebonden dient te zijn. Skal staat wel stekken, enten en oculeren toe omdat dit processen zijn waarbij de plant in de grond staat. Bij *in-vitro* teelt/kweek is er geen verband tussen plant en grond. Dus de miniknollen productie is een gangbare productie methode en is niet biologisch te noemen.

¹ Zie ook uitspraak Product Werkgroep Sierteelt, 6 juni 2007 in notitie Weefselkweek en Belichting. NB bij bloemmateriaal wordt in hetzelfde jaar uit een *in-vitro* plantje na 6-8 weken teelt in grond bloemen voor de markt gesneden. Dit verschilt duidelijk van miniknollengebruik wat pas na ca 4 jaar consumptieknollen geeft..

Echter, de Verordening voor biologische landbouw staat wel toe om gangbaar onbehandeld (basis)zaad of pootgoed te gebruiken om er biologisch uitgangsmateriaal van te produceren onder de voorwaarde dat het geen GGO zaden of pootgoed betreft. Daarnaast geldt voor de productie van biologisch zaaizaad en pootgoed dat voor 1 jarige gewassen de teelt minstens 1 groeiseizoen onder biologische teelt moet plaatsvinden en voor twee of meerjarigen minimaal twee groeiseizoenen.

Controleerbaar?

Skal kan in principe nagaan of pootgoed afkomstig is uit miniknollen omdat het handelshuis het weet en de NAK het ook registreert. Bij hoge klasse pootgoed is zichtbaar of het afkomstig is van *in-vitro* vermeerdering of uit reguliere stamselectie. Bij lagere klasse (E, A & C) is dit niet meer zichtbaar. In de praktijk speelt dit probleem niet bij de biologische pootgoed vermeerdering, omdat dit altijd meer dan 2 jaar wordt vermeerderd..

Zorg om inbouwen afhankelijk gangbare vermeerdering

Van telers zijde klinkt dat men toch moeite heeft met de redenering om gangbaar uitgangsmateriaal toe te staan dat uit *in-vitro* vermeerdering voortkomt, terwijl het ook met stamselectie onder biologische teelt kan. Je wilt toch op termijn een gesloten keten en je bouwt nu een blijvende afhankelijkheid in van de gangbare teelt.

Edith voegt er aan toe dat de biologische landbouw in het gebied van leven wil werken en dat wil versterken, zie het bevorderen van een levende bodem. Respect voor de integriteit van het leven is een van de uitgangspunten van biologische landbouw (zie IFOAM principles, www.ifoam.org). Vanuit oogpunt van integriteit van het leven is het logisch dat in de context van de biologische landbouw de plant in zijn (zo natuurlijk mogelijke) biologische omgeving (voor de land- en tuinbouw dus in grond) het meest logische uitgangspunt is. Een tweede categorie van vermeerdering- en veredelings technieken valt onder de *in-vitro* teelt en weefselkweek; deze werken met delen van de plant in een onnatuurlijke omgeving (vergelijkbaar met substraatteelt met kunstmatige voedingsoplossing). Daartegenover kan je stellen dat celculturen de uiterste ondergrens vertegenwoordigen omdat de biologische cel als de laagste eenheid van zelforganiserend leven ziet. Een derde categorie waar de biologische sector wel een duidelijk grens trekt zijn de technieken die niet meer op het niveau van hele plant en cel/weefsel werken, maar de celwand oplossen en de kern verwijderen (cel- en protoplastenfusie) of de transformatietechnieken, zoals cis- en transgenese, die DNA uit die kern extraheren, synthetiseren en vervolgens in een andere plant introduceren. Dit gaat dus verder dan de ondergrens van zelforganiserend of -organiserend leven.

Advies Expertgroep Aardappel

Na lang beraad komt de Expertgroep tot de volgende conclusie:

1. miniknollen is een categorie gangbaar pootgoed
2. en zouden dien overeenkomstig behandeld moeten te worden met betrekking tot gebruik in de biologische sector. Dit betekent dat (na oogst) onbehandelde miniknollen alleen gebruikt kunnen worden voor biologische pootgoedteelt en niet voor directe consumptieteelt. Ten eerste omdat aardappel op de annex staat en er geen ontheffing voor gangbaar pootgoed mogelijk is, en 2. omdat *in-vitro* teelt geen biologische teeltmethode is.

3.1.3. Beoordeling rassenaanbod Aardappel 2009, zie aanbodlijst in bijlage 10.

Aanbod midden/late segment/geel Tafel

Nicola blijft gevraagd en daardoor is het ras beschikbaar bij Van Rijn-KWS, wordt nog wel aangeboden, maar niet meer bij Carel Bouma. Ook *Milva* is niet meer leverbaar. Nieuw zijn *Jelly* (beperkt) en *Spirit*.

- Segment tafel midden/laat/geel handhaven in categorie 1

Aanbod middenvroeg/late segment/rood Tafel

Red Fantasy van Europlant is toch weer afgefallen en dus zijn er slechts twee rode rassen beschikbaar: *Raja en Laura*.

- Toch segment tafel midden/laat/rood handhaven in categorie 1

Aanbod vroege segment/geel Tafel

Junior is na een aantal virusjaren 'uitgestorven'! Hiervan zal waarschijnlijk geen pootgoed meer ontwikkeld worden want er komt volgend jaar een vervanger aan. *Inova* is weer terug. *Finka* er weer uit, maar *Annabel en Friesland* erbij, naast de andere reeds bekende hoofdassen die er vorige jaren ook waren. Sommige rassen zijn beperkt leverbaar, zoals *Inova, Marabel en Annabelle*.

- Segment tafel vroeg/geel handhaven in categorie 1

Aanbod segment verwerking

Helaas is *Sarpo Mira (Danespo)* als pootgoed geheel afgekeurd wegens Erwinia. Aangezien dit een beginnende markt is, is er geen vervangend biologisch pootgoed leverbaar in het segment witvlezig voor de frites. Omdat er sprake is van een calamiteit en er geen andere witvlezige rassen uitwisselbaar zijn voor dit specifieke marktsegment (McCain) zou een tijdelijke ontheffing mogelijk moeten zijn. Het ligt in de bedoeling weer opnieuw biologisch pootgoed te produceren voor 2011.

Voor de andere verwerkingsegmenten chips en frites is het aanbod hetzelfde. Het probleem is hier echter de continuïteit van levering en productie voor de industrie. De beschikbare rassen zijn niet lang genoeg bewaarbaar zonder spruitvorming en suikerproductie om laat in het seizoen nog goed te bakken. Na de vergadering kwam informatie van Meijer dat mogelijk *Bionica* ook geschikt zou zijn voor de verwerking.

- Segment verwerking handhaven in categorie 1, met (tijdelijke) uitzondering voor het subsegment frites-witvlezig.

3.1.4. Samenvattende conclusies Aardappel

Nieuw advies voor annex 2010

- Het voorliggende aanbod aan aardappelrassen voor 2010 is voor zowel segment 'tafel' als voor 'frites en verwerking' voor de huidige markt voldoende breed en van voldoende verschillende aanbieders om de huidige sector met redelijkheid in 2010 te bedienen. Het gewas aardappel kan qua assortiment dus in zijn geheel in categorie 1 ('nationale annex') blijven, met tijdelijke uitzondering van het segment frites/witvlezig (*Sarpo Mira*).

Eerdere besluiten die in voorgaande jaren zijn genomen en nog van kracht zijn.

- Wegens beperkte uitwisselbaarheid tussen segmenten en voor de helderheid in verlening ontheffing bij calamiteiten, is het advies om aardappelen op te delen in de volgende segmenten:
 - 1) Aardappel-tafel-vroeg (vroegheidscijfer 7 of hoger; vroege rassen die doorgroeien en bewaarbaar zijn, kunnen in meerdere categorieën staan)
 - 2) Aardappel-tafel-midden/laat-geelschillig
 - 3) Aardappel-tafel-midden/laat-roodschillig
 - 4) Aardappel-frites/verwerking-vroeg
 - 5) Aardappel-frites/verwerking-midden/laat-lichtgeelvlezig
 - 6) Aardappel-frites/verwerking-midden/laat-geelvlezig
 - 7) Aardappel-frites/verwerking-midden/laat-witvlezig
- De expertgroep heeft eerder geoordeeld dat potermaten geen reden voor ontheffing mogen zijn, ook niet als vlak voor het pootseizoen land vrijkomt. Het is dus zaak voor telers die persé een bepaalde maat willen hebben om op tijd te bestellen.

- De expertgroep heeft om speculatie te voorkomen geoordeeld dat niet alleen met betrekking tot rode rassen maar ook bij een te voorzien tekort aan geel schillige rassen het goed is een deadline te stellen voor ontheffingverlening voor gangbaar pootgoed: 1 februari. Dit geldt dan alleen als binnen een bepaald segment geheel geen biologisch pootgoed beschikbaar is.
- De expertgroep adviseert de oppervlakte/hoeveelheid voor het beproeven van nieuwe rassen op 1 ha = 3 ton pootgoed per ras te stellen.

3.2. Granen

3.2.1. Deelnemers

- *Telers*: J. Melgers, S. Dudink
- *Zaadleveranciers*: K. Kruiger en H. Hendriks-Agrifirm, B. Bles-Euro Grass, J. Groot Koerkamp-Limagrain Nederland;
- *Waarnemers*: R.Haegens-Naktuinbouw/biodatabase
- *Discussieleiders/projectuitvoerders*: C. ter Berg en E. Lammerts van Bueren-LBI
- *Niet aanwezig/met kennisgeving*: A.v.d. Hurk/Plantum-NL, R. Joppe-Ekova, P. Biggelaar-Neutkens Zaden

3.2.2. Algemene opmerkingen uit de bespreking

Ontheffingen 2009

Er zijn nauwelijks ontheffingen aangevraagd, alleen een kleine partij boekweit en 6 ton triticale; dit laatste omdat de voorraad biologisch zaaizaad in de loop van het seizoen op was.

3.2.3. Beoordeling rassenaanbod Granen, zie aanbodlijst in bijlage 10.

Gerst (winter en zomer-)

Voor de wintergerst wordt evenals vorig jaar 1 ras aangeboden, het aanbod wintergerst kan via het buitenland relatief makkelijk uitgebreid worden, en kan dus op categorie 1 blijven staan.

- Wintergerst handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Voor zomergerst is een kleine verschuiving in rassen. Aanbod wordt als voldoende beoordeeld.

- Zomergerst handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Haver

Evenals vorige jaren een beperkt areaal en alleen als zomerhaver verkrijgbaar, en voldoet met 1 ras en 1 aanbieder; dus geen reden te veranderen van categorie.

- Haver handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Rogge

Rogge voor groenbemester (bladrijke rogge) en voer/bakrogge moeten als segmenten in aanbodlijsten gescheiden blijven want zijn niet uitwisselbaar. Voor rogge als groenbemester, zie paragraaf groenbemesters. NB Bladrogge valt onder groenbemesters en is een apart segment, zie groenbemesters.

Winterrogge voor zowel voer en bakken wordt in voldoende mate aangeboden (1 ras bijgekomen).

- Winterrogge handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Zomerrogge is een zeer klein product en moeilijk/niet verkrijgbaar; zomerrogge wordt gebruikt om slecht gelukte stukken winterrogge bij te zaaien.

- Zomerrogge in categorie 3 laten staan.

Spelt

Klein gewas, eerder was er geen direct aanbod, maar wel uit buitenland te verkrijgen; nu biedt Agrifirm een ras aan.

- Spelt handhaven in categorie 2.

Tarwe

Wintertarwe: Aanbod is niet veranderd ten opzichte van vorig jaar. Het beperkte aanbod van twee aanbieders (Landgoed Deelerwoud, Agrifirm) is geen probleem, want het areaal is beperkt en men kan

of via het buitenlandse aanbod andere rassen proberen te verkrijgen, of zelf een ras vermeerderen voor eigen gebruik of overstappen naar zomertarwe.

- Wintertarwe: handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Zomertarwe: Het rassenaanbod is iets verruimd. Aurum/Agrifirm is erbij gekomen.

- Zomertarwe: handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Triticale

Voor wintertriticale zijn er enkele verschuivingen in het rassenaanbod en wordt als voldoende beoordeeld.

- Wintertriticale handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Zomertriticale wordt zoals afgelopen jaren niet op voorraad aangeboden, maar kan opverzoek eenvoudig uit het buitenland gehaald worden.

- Zomertriticale handhaven op categorie 2.

3.2.4. Samenvattende conclusies Granen

Geen wijzigingen ten opzichte van vorig jaar. Verder als vorig jaar:

- Winter- en zomertarwe, zomer- en wintergerst, winterrogge, haver en wintertriticale op categorie 1 (nationale annex) gehandhaafd worden.
- Winterspelt en zomertriticale handhaven categorie 2.
- Zomerrogge handhaven op categorie 3.

3.3. Voedergewassen, grassen, groenbemesters en overige akkerbouwgewassen

3.3.1. Deelnemers

- *Telers*: M. van Liere, J. Melgers, S. Dudink
- *Zaadleveranciers*: K. Kruijer en H. Hendriks-Agrifirm; L. v.d. Weerd-Barenbrug Holland BV; B. Bles-Euro Grass, J. Groot Koerkamp-Limagrain Nederland;
- *Rassenonderzoek*: N. van Eekeren/Louis Bolk Instituut
- *Waarnemers*: R.Haegens-Naktuinbouw;
- *Discussieiders*: C. ter Berg en E. Lammerts van Bueren/LBI
- *Niet aanwezig/afgemeld*: R. Joppe-Ekova; H. Nagelhoud-Innoseeds; V. Enting-Joordens Zaden, P. Biggelaar-Neutkens Zaden; A.v.d. Hurk/ Plantum-NL, M. Raaijmakers.

3.3.2. Algemene opmerkingen uit de bespreking

- Een opmerking uit vorig jaar die weer klonk: Wederverkopers halen rassen uit het buitenland. De rassen die aangeboden worden moeten wel in Nederland gebruikt kunnen worden.
- Ontheffingen 2009: opvallend veel lupine-aanvragen als een opkomend gewas, verdrievoudiging van aanvragen voor luzerne. Eiwitgewassen worden aantrekkelijker als vervangers van dure soja.

3.3.3. Beoordeling rassenaanbod voedergewassen en overige akkerbouwgewassen, zie aanbodlijst in bijlage 10.

Luzerne

Er was dit jaar een groot tekort aan luzernezaad, Barenbrug had het aanvankelijk wel bio maar was snel uitverkocht, vandaar een hoog aantal ontheffingen. Er is voor 2010 een nog onbekend ras *La Bella Compagnola* bijgekomen door twee aanbieders. Het hoofd ras is *Sanditi* en is bio beschikbaar, mogelijk niet in voldoende mate. Er wordt in toenemende mate luzerne gezaaid. Vorig jaar was afgesproken dat we voor 2010 zouden bespreken of dit gewas toch niet op categorie 1 kan als prikkel om voldoende beschikbaarheid van bio-zaad te krijgen. Geconcludeerd wordt dat het mogelijk moet zijn luzerne op categorie 1 te plaatsen.

- Op categorie 1 (nationale annex) plaatsen.

Mais (voor korrelmais (CCM, maiskolvensilage) en voor snijmais)

Vorig jaar was er de zorg dat er minder vroege biologische rassen aangeboden zouden worden, maar het huidige aanbod wordt als voldoende beoordeeld.

Evenals vorig jaar handhaaft de expertgroep het advies korrel- en snijmais als één segment te behandelen, want voor Skal is moeilijk te onderscheiden wat korrel- en wat snijmaïsteelt is. Als een van de twee categorieën niet op de Annex staat bestaat de kans dat telers overstappen van de teelt van korrelmais naar snijmais of vice versa. Daarom advies om beide op categorie 1 te handhaven.

- Handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Suikerbieten

1 aanbieder met 1 (goed) ras

- Handhaven in categorie 2.

Koolzaad

Vorig jaar voor het eerst genoemd, er is nu wel vraag naar. Euro Grass heeft 1 ras, maar er was toch 1 ontheffing.

- Handhaven in categorie 2

Veldbonen

Geen aanbod maar er is wel vraag naar. Ekova heeft dit in het verleden verkocht.

- Handhaven in categorie 3

Voederbieten

Niet eerder genoemd, nu 1 ras beschikbaar, maar hoofdras Kyros ontbreekt.

- Handhaven in categorie 2.

Voererwten

Geen aanbod, maar belangstelling trekt weer aan voor wintererwten. LBI volgt de ontwikkelingen met een aantal telers met proeven. Euro Grass neemt contact op met LBI over potentiële rassen

- Handhaven in categorie 3.

Zonnebloem

Geen aanbod

- Handhaven in categorie 3.

3.3.4. Beoordeling rassenaanbod Grassen, zie aanbodlijst in bijlage 10.

Engels raaigras

Engels raaigras wordt eigenlijk altijd in mengsels verwerkt. Hetzelfde assortiment wordt aangeboden. In 2009 meer vraag geweest waardoor er op het eind een tekort optrad. Het duurt enige tijd om in het buitenland te shoppen (D, DK) dus de voorraad van het komende jaar is aangebroken. Men voorziet nu al een tekort voor het voorjaar. Wat te doen? De conclusie luidde niet van de annex halen maar aan de handel overlaten voor voldoende voorraad te zorgen met een betere planning.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Italiaans raaigras

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex)

Westerwold raaigras, Timothee, Gekruist raaigras

- Handhaven in categorie 2.

Beemdlangbloem, Riekwenk, Kroppaar

Geen aanbod

- Handhaven in categorie 3.

Grasmengsels

Grasmengsels zijn veelal gebaseerd op Engels raaigras. Aanbod is voldoende. De vraag in de expertgroep klonk naar de samenstelling van de (onbekende) mengsels van Neutkens en of deze 100% bio zijn. Bij navraag bleken deze 100% bio te zijn en als volgt samengesteld, *Optima diplo eko*: 50% Engels raaigras *Sameba Diploid Eko* en 50% Engels raaigras *Liprinta Diploid Eko*. *Optima combi eko*: 60% Engels raaigras *Leia Tetraploid Eko* en 40% Engels raaigras *Sameba Diploid Eko*.

- Handhaven op categorie 1 (nationale annex).

3.3.5. Beoordeling rassenaanbod Groenbemesters, zie aanbodlijst in bijlage 10.

Rode klaver

Na alle ophef die er de afgelopen jaren is geweest rond het hoogopbrengende ras *Astur* dat niet biologisch te vermeerderen bleek, en toch besloten was rode klaver op categorie 1 te handhaven, is het opvallend dat er geen problemen zijn gesignaleerd.

Er was vorig jaar om rassenonderzoek onder biologische omstandigheden gevraagd om het assortiment te verbreden, en informatie te krijgen over de geschiktheid van andere persistentere rassen die 3 jaar kunnen blijven staan. Er is contact geweest tussen Nick van Eekeren/LBI en Bertus Buizer over de mogelijkheden voor een rassenproef in zijn Noordelijk Nederland project maar het is uiteindelijk niet doorgedaan. Ook is er contact geweest met leveranciers om met een bijdrage van 400 euro per ras een proef te financieren hetgeen niet rondgekomen is. De rassen *Rajah* en *Maro* gaan al een tijd mee, maar blijven maar 2 jaar staan; Euro Grass komt in 2011 met een nieuw ras *Taifun*. Gegevens zijn te vinden op de Duitse rassenlijst www.bundessortenamt.de.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex)

Witte klaver

Vorig jaar was *Alice*-Barenbrug als hoofdtras niet beschikbaar en was tijdelijk teruggezet naar categorie 2. Nu is een van de hoofdtrassen maar is dit jaar onder voorbehoud beschikbaar. Er is een tekort aan biozaad in Europa en het is nog niet duidelijk onder welke landen het verdeeld wordt. Euro Grass heeft een nieuw ras *Liflex*, die het in Duitsland goed doet (zie www.bundessortenamt.de), in voldoende mate beschikbaar.

Zoland *Alice* en *Riesling* bio beschikbaar zijn kan witte klaver op de annex.

- Terugplaatsen in categorie 1.

Perzische klaver

Er is nu biologisch aanbod mogelijk. Het gaat om een heel klein gewas en 1 aanbieder (Agrifirm).

- In categorie 2 plaatsen.

Alexandrijnse klaver

Geen aanbod.

- Handhaven in categorie 3.

Bladrammenas

- Handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Bladrogge

De expertgroep adviseert bladrogge als een apart segment te beschouwen, want is voor groenbemesters doeleinden niet inwisselbaar met bak- of voerrassen die minder bladrijk zijn. Dit jaar 1 ras en 1 aanbieder.

- Handhaven in categorie 2.

Facelia

- Handhaven in categorie 3.

Gele mosterd

Was voorheen in categorie 1. Vorig jaar wegens te weinig aanbod in rassen terug naar 2 aangezien de biologische vermeerdering lastig bleek zijn. Het aantal ontheffingen bleek mee te vallen. Er zijn nu rassen bijgekomen, dus het aanbod is verruimd.

- Terugplaatsen in categorie 1.

Lupine

Sinds 2008 een opkomend gewas, nu 1 ras en 1 aanbieder.

- Handhaven in categorie 2.

Voederwikke

Er is incidenteel biologisch aanbod.

- In categorie 2 plaatsen

3.3.7. Samenvattende conclusies voedergewassen, grassen, groenbemesters en overige akkerbouwgewassen

Opvallend is dat deze sector afhankelijk is van wat er in het buitenland wordt vermeerderd voor heel Europa. Hierdoor kan het rassenaanbod en de hoeveelheden zaad nogal eens fluctueren. Niettemin zijn er positieve ontwikkelingen.

- Handhaven in categorie 1: snijmaïs, korrelmaïs, bladrammenas, rode klaver, Engels raaigras, Italiaans raaigras, grasmengsels.
- Terug in categorie 1: gele mosterd, witte klaver.
- Nieuw in categorie 1: luzerne.

- Handhaven in categorie 2: Westerwolds raaigras, Timothee gras, Gekruist raaigras, bladrogge, voederbieten, suikerbieten, koolzaad, lupine.
- Nieuw in categorie 2: Perzisch klaver, Voederwikke.

- Handhaven in categorie 3: voererwten, veldbonen, zonnebloem, beemdlangbloem, riekzwenk, kropaar, Alexandrijnse klaver, facelia.

3.4. Groenten en vruchtgewassen, Bedekte teelten

3.1. Deelnemers expertgroep bedekte teelten

- *Telers*: Michel Boon, Gert van Brakel, Eef Maassen, Rob van Paassen.
- *Zaadleveranciers*, Maarten Vrensen/Vitalis-Enza Zaden, Heleen Bos/Rijk Zwaan, Jeanette Gilliamsen/De Ruiter Seeds, Frank Vosselman/De Bolster
- *Plantopkwekers*: Rob Damen/Grow Group
- *Waarnemers*: Jacqueline Straathof-Naktuinbouw, Maaïke Raaijmakers/Biologica, M. Marinussen/Biologica
- *Discussieiders*: Coen ter Berg en Edith Lammerts van Bueren/LBI

Niet aanwezig: A. Jonker, Paul Rubitschek/Hild-Nunhems, Nico Jongerius/plantopkweek, A. van de Hurk/Plantum NL.

3.2. Algemene opmerkingen en knelpunten

Aanbod

Het aanbod is licht afgenomen. Zaadbedrijven geven aan dat het niet altijd economisch haalbaar is bepaalde kleine rassen biologisch te blijven vermeerderen. Niettemin zijn er een aantal nieuwe rassen bijgekomen. Men vraagt zich hoe de ontwikkeling is in een aantal landen die qua export concurrenten van NL zijn, zoals Italië, Bulgarije en Israël. Met name opvallend is dat in Israël nog geheel geen biologisch zaad gebruikt/verkocht wordt, terwijl zij zich toch naar EU normen wil gedragen.

Onderstammen

Evenals vorig jaar zijn de onderstammen (ook) in de bio-teelt voor specifieke glasteelten noodzakelijk maar niet biologisch beschikbaar, zie categorie 3.

Babyleaf

Vorig jaar is er zorg geuit over het feit dat er geen positieve ontwikkeling zit in het aantal ontheffingen dat verleend wordt voor babyleaf producten. Er zijn weliswaar slechts twee telers die deze markt bedienen maar het gaat om zeer grote hoeveelheden. Het is een speciale teelt die nauw luistert en die deels specifieke (ongepilleerde) rassen vraagt in mengsels. Er heeft overleg plaatsgevonden met de betrokkenen, en er is afgesproken dat er een rassenproef bij teler A. Jonker zal plaatsvinden i.s.m. Vitalis en Rijk Zwaan om te zien wat er mogelijk is. Dit zal teruggekoppeld worden met de Expertgroep.

Pilleren

Het is goed om te memoreren dat er een steeds terugkerend probleem is met het pillenzaad. Voor bepaalde gewassen die op grote schaal worden geteeld worden is zaad in gepilleerde vorm onmisbaar voor het machinaal verzaaien in perspotten. Deze zijn beperkt houdbaar en daardoor niet op voorraad leverbaar. De te bestellen hoeveelheden per zaaimoment zijn voor een aantal gewassen (zoals groenselderij) dikwijls te klein om op een betaalbare wijze te laten pilleren en zijn dus niet leverbaar, terwijl er wel bio-zaad is. Zolang de sector nog beperkt van omvang is, is niet veel aan deze situatie te doen.

Een ander probleem kan zich ook voordoen, namelijk dat de kiemkracht van de zaden in een specifiek jaar niet voldoet aan de voorvereisten voor pillering. Ook in zo'n geval is er (tijdelijk) geen pillenzaad leverbaar, zoals bij knolvenkel. In deze gevallen is ontheffing verleend voor gangbaar pillenzaad. Kleinere telers gebruiken het naakte bio-zaad en zaaien handmatig.

Segmenten

De tomaten segmenten blijven in beweging. De expertgroep is nu tot de conclusie gekomen dat het beter is bij tomaat-vlees twee categorieën te maken zodat 1 segment op categorie 1 geplaatst kan worden, evenals onderscheid te maken bij mini en snack komkommers.

Totale conclusie aanbod bedekte teelten

Er zijn enige rassen afgevallen, maar ook nieuwe rassen bijgekomen, en er is een lichte toename in gewasgroepen voor categorie 1. Daarentegen zijn twee gewasgroepen van categorie 1 terug naar 2 gegaan omdat het rassenassortiment toch niet of niet meer voldoet.

3.3. Beoordeling rassenaanbod bedekte teelten, zie bijlage 11.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens de volgende gewasgroepen behandeld:

a. groentegewassen, b. kruiden, c. peulvruchten en d. vruchtgewassen, zie aanbodlijsten in de bijlagen.

A. Groentegewassen

Andijvie, glad, winter

Fernando ontbreekt nog steeds, verzoek aan Vitalis richten.

- Handhaven op categorie 2

Andijvie, glad, vroeg, zomer, herfst

Ambio is het hoofdtras voor een kleine teelt (alleen kas), maar wordt te weinig verkocht om er pillen van te draaien en gaat er uit. Seychel komt erbij, maar is nog een onbekend ras. Advies:

- Terugplaatsen in categorie 2

Andijvie, krul, winter

- Handhaven in categorie 2.

Andijvie, babyleaf

- Handhaven in categorie 2.

Bospeen

Hoofdtras *Mokum* (Bejo) ontbreekt, wordt vermeerderd en zou in 2010 beschikbaar zijn, maar is niet gelukt.

- Handhaven in categorie 2

Groen- en bleekselderij

Hetzelfde als vorig jaren. Hoofdassen worden aangeboden. Echter, dit zaad is alleen in pillenvorm te zaaien voor de grotere telers, maar gepilleerd zaad is beperkt houdbaar en bovendien niet op bestelling in beperkte partijen te leveren. Dus alleen als naakt zaad bio leverbaar en niet als pillenzaad. Dus in feite niet leverbaar. Je hebt een miljoenen omvang nodig om 3-4x/jr pillen te draaien, dit lukt niet. Kleine telers hanteren het naakte zaad wel.

- Handhaven in categorie 2

Knolvenkel

Vorige jaren zijn ontheffingen voor Orion en Solaris gegeven. Orion en Rondo zijn hoofdassen en beiden van Bejo, daar is wel bio-zaad van, maar met onvoldoende kiemkracht om er pillen van te maken; het is nog niet bekend wat de kiemkracht van dit jaar zal zijn. Deze categorie was vorig jaar wegens geen ontheffingen op categorie 1 geplaatst, nu wel ontheffingen wegens ontbreken van pillen. Toch handhaven in categorie 1, met mogelijkheid tot ontheffing indien pillenzaad niet leverbaar is.

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Koolrabi, wit

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Koolrabi, blauw

Geen hoofdassen aangeboden, maar ook weinig ontheffing aangevraagd.

- Handhaven in categorie 2

Paksoi

Er is wel aanbod, geen professionele rassen

- Handhaven in categorie 2

Plantui

Als bosui geteeld, de vraag is er voldoende leverbaar is wegens meeldauwaantasting.

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Postelein, winter

Aanbod voldoet. Er is weer nieuwe, leverbare voorraad (De Bolster heeft goede kiem).

- Handhaven in categorie 1 (annex.)

Postelein, zomer

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Raapstelen

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Radijs

Geen hoofdassen (Syngenta)

- Handhaven in categorie 2

Rode biet/Kroot

Er zijn twee rassen weg, maar Alvro Mono is nog steeds hoofdras

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Rucola, rood en groen

Zaad van Vitalis is op, maar niet van De Bolster.

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Sla, algemeen

Voorstel van eerdere jaren blijft gehandhaafd: Wanneer het aanbod van rassen in een sla-subgroep voldoende is en ook de Bremia-resistenties bevat van 1 t/m 26 dan kan het subgewas op de annex.

- Handhaven in categorie 1 (annex) met als toelichting:
 - Ontheffing voor dit subgewas sla kan alleen worden verkregen wanneer men aantoonbaar behoefte heeft en kan beschikken over een ras met een Bremia-resistentie die hoger is dan 1 t/m 26.
 - Beoordeling van noodzaak en beschikbaarheid van rassen met een hogere Bremia-resistentie moet door minimaal 2 experts uit de slazaadveredelingsbedrijven (RZ en VB) worden uitgevoerd.
- Kropsla (en overige typen) voor de kas is onder te verdelen naar:
 - Herfst: zaai augustus, september met oogst oktober tot en met november
 - Winter: zaai oktober, november en de oogst in december tot en met februari
 - Voorjaar zaai van december tot maart, oogst van maart tot eind mei

- Zomer: zaai april tot en met juli, oogst juni tot en met september voor de zomerteelt heb je aparte, zeer traagschietende rassen nodig, komt in bio niet voor, valt namelijk ook samen met vollegronds seizoen)

Sla-babyleaf

- Handhaven in categorie 2.

Sla-Batavia groen/rood

Er is aanbod voor bedekte en open teelt.

- Handhaven in categorie 1 (annex.)

Sla-Bindsla

Geen onderscheid maken tussen bedekt en onbedekt, zelfde rassen

- Handhaven op categorie 1 (annex)

Sla-Kropsla groen/rood, winter

- Handhaven in categorie 2

Sla-IJsbergsla, Lollo rosso en bionda, Eikenbladsla, Pluksla

- Handhaven op categorie 1 (annex)

Snijbiet

Ondanks discussie van vorig en plaatsing in categorie 1, toch advies terug naar categorie 2, want meeste snijbiet gaat voor babyleaf en geschikte rassen wordt onderzocht.

- Terugplaatsen in categorie 2

Spinazie

Er worden minder rassen aangeboden, hoofdrassen ontbreken. Risico van Wolf (valse meeldauw)

- Handhaven in categorie 2

Spitskool

- Handhaven in categorie 2

Stengelui

Slechts 1 ras/1 aanbieder, geen ontheffingen

- Handhaven in categorie 2

Tuinkers

- Handhaven op categorie 1 (annex)

Veldsla

Geen hoofdrassen (*Cirilla, Trophy, Juwallon*) aangeboden. Desondanks wordt bio-zaad wel goed verkocht. Bio-vermeerdering blijft wegens Peronospora een probleem

Handhaven in categorie 2

B. Kruiden

Kruiden (met uitzondering van peterselie, glad en krul)

Ondanks dat het in categorie 1 stond zijn veel diverse ontheffingen afgegeven door. Projeleiders zullen navraag doen bij Skal.

- Kruiden (met uitzondering van peterselie, glad en krul) handhaven op categorie 1 (annex)

Peterselie, glad en krul

- Handhaven in categorie 2

C. Peulvruchten

Peultjes

- Handhaven in categorie 2.

Stokslabonen

Hoofdrassen worden niet aangeboden. Mantra ontbreekt

- Handhaven in categorie 2

Stoksnijbonen

- Handhaven in categorie 2

D. Vruchtgewassen

Aubergine

Het is een klein gewas en het aantal beschikbare biologisch vermeerderde rassen van De Ruiter en Vitalis is afgenomen!

- Handhaven in categorie 2.

Augurk

Er is sinds 2009 aanbod van enkele rassen.

- Handhaven in categorie 2.

Courgette

Zoals ook in 2008 ontbreken hoofdrassen, zoals groene *Bengal* (Bruisma/De Ruiter).

- Handhaven in categorie 2.

Komkommer, groen, lang

Aanbod voldoet, geen commentaar!

- Komkommer-lang-groen handhaven in categorie 1 (annex)

Komkommer, groen, midi

Kleine markt in NL, er is 1 ras

- Handhaven in categorie 2.

Komkommer, groen, mini

De rassenkeus voor met name de kleine maten van dit relatief nieuwe segment is nog erg in beweging. Er is daarom behoefte om een onderscheid te maken tussen mini (ca 15-20 cm) en snack komkommers (nieuw segment).

- Handhaven op categorie 1 (annex)

Komkommer, groen, snack

Afgesproken is gewicht als grens aan te geven met mini komkommers. Snack komkommers vallen in segment onder de 180 gram

- Plaatsen in categorie 2 (nieuw segment)

Komkommer, onderstam

Rassen van RZ zijn belangrijk, nog geen vermeerdering

- Handhaven in categorie 3

Meloen

1 ras aangeboden,

- Handhaven in categorie 2

Paprika, geblokt, groen/rood

Hoofdrassen worden aangeboden. Er is een verschuiving van rassen, maar dit vormt geen probleem.

- Handhaven op categorie 1 (annex)

Paprika, geblokt, geel

Er zijn geen hoofdrassen aanwezig (zie voorgaande jaren). Hoofdras *Derby* en *Chelsea* (RS) ontbreekt. Bij navraag bij RS blijkt dat voorlopig de biologische vermeerdering van gele paprika voor dit beperkte segment niet wordt opgestart.

- Handhaven in categorie 2.

Paprika, geblokt, oranje

Boogie blijkt niet meer te voldoen, Saigon/Vitalis is weggefallen (niet lonend voor een klein segment te vermeerderen), en Orange Glory/RS wordt gewenst. Expertgroep wil graag dit segment van categorie 1 terugplaatsen in categorie 2, tenzij RS Orange Glory bio-vermeerdert. Bij navraag bij RS bleek Orange Glory paprika niet biologisch zal worden vermeerderd. Advies:

- Terugzetten in categorie 2

Paprika, zoete punt

Er is maar een aanbieder met meerdere rassen, Rassen (zoals Ramiro) van Bruinsma wordt gemist. Ramiro is een beschermd ras en kan niet door de plantopkweker worden gekocht, moet rechtstreeks door teler worden aangevraagd. Palermo/RZ wordt gevraagd. RZ neemt dit in overweging.

- Handhaven in categorie 2.

Pepers

Nog geen aanbod.

- Categorie 3

Tomaat, cherry, tros en cherry, los (rood, rond, tot 30 gram)

Beperkte teelt. Voor cherry los en cherry tros worden verschillende rassen gebruikt. In cherry los zijn de hoofdrassen Claree en Suzanne In cherry tros is dit Conchita,, maar Cherry Bell (Bruinsma) beter in koude kas, is niet beschikbaar. Advies:

- Handhaven in categorie 2

Tomaat, cocktail, los&tros (30-80 gram)

Cocktail wordt voor 80 % als tros verkocht. Er zijn geen aparte cocktail rassen voor los. Hoofdrassen (Amarosa, Briosio, Tasty) ontbreken

- Handhaven in categorie 2

Tomaat, medium en tussentype, los, rond (80-120 gram)

Mecano en Durinta vormen 80% van de markt. Daarnaast is Capricio/RZ beschikbaar gekomen (toevoegen aan aanbodlijst). Mecano/RZ is beschikbaar vanaf week 41, dit zal geen probleem vormen. Ook heeft RZ na de vergadering te kennen gegeven dat de shelf-life van het zaad van Cedrico tot 1jan 2010 geldt. Ook dit zal geen consequentie hebben omdat het zaad in de herfst 2009 gekocht wordt en opgekweekt tot plantgoed voor 2010.

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Tomaat, medium en tussentype tros, rond (80-120 gram)

Er is een nieuw, meeldauw resistent ras Bocati/Enza dat biologisch beschikbaar is/komt. Na afloop van de expertgroepvergadering bleek dat de biologische vermeerdering nog in opbouw is, en er

onvoldoende zaad beschikbaar is om aan de vraag te voldoen. Na schriftelijk overleg met de expertgroepen, gaat deze akkoord met een aanvraag voor de flexibiliseringsregeling voor 2010. In 2011 zal er voldoende zaad beschikbaar zijn.

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Tomaat, pruim (> 30 gram)

Van Espino/Vitalis is niet genoeg zaad voorradig, tijdelijk ontheffing mogelijk, want niet uitwisselbaar met de andere rassen

- Handhaven in categorie 1 (annex)

Tomaat, pruim, mini (tot 30 gram)

Nieuw markt in opkomst, 1 ras aangeboden.

- Handhaven in categorie 2

Tomaat, vlees (120-200 gram)

Door onderscheid te maken in gewicht van boven de 200 gram, kan die boven de 140 gram in categorie 1 geplaatst worden.

- Plaatsen in categorie 1 (annex)

Tomaat, vlees (>200 gram)(nieuw segment)

- Plaatsen in categorie 3

Tomaat, overige types

Dit is inclusief San Marzano typen

- Handhaven in categorie 2

Tomaat, onderstam

- Handhaven in categorie 3

3.4.3 Samenvattende conclusies bedekte teelten

- *op categorie 1, annex:* komkommer/groen/lang, komkommer/groen/mini, paprika/geblokt/groen/rood, tomaat/los/80-120 gram, tomaat/tros/80-120 gram, tomaat/pruim (> 30 gr), tomaat/vlees (120-200gr), postelein/winter, postelein/zomer, raapstelen, sla (kropsla (met uitzondering van winter/groen/rood), bindsla, ijsbergsla, lollo rossa, lollo bionda, eikenbladsla, pluksla), rucola, tuinkers, kruiden (met uitzondering van peterselie/glad/krul), knolvenkel, koolrabi/wit, plantui, kroot/rode biet.
- *in categorie 2:* aubergine, augurk, courgette, komkommer/groen/midi, komkommer/groen/snack, meloen, paprika/geblokt/geel, paprika/geblokt/oranje, paprika/zoete punt, tomaat/cherry/los/tros (tot 30 gr), tomaat/cocktail/los&tros/ (30-80 gr), tomaat/pruim/mini, tomaat/overige types, andijvie/glad/winter, andijvie/krul/winter, andijvie/glad/vroeg/zomer/herfst, andijvie/ babyleaf, groen-/bleekselderij, sla/babyleaf, sla/kropsla/winter/groen/rood, paksoi, snijbiet/rood/groen, spinazie, spitskool, veldsla, peterselie/glad/krul, bospeen, koolrabi/blauw, peultjes, radijs, stengelui, stokslabonen, stoksnijsbonen.
- *in categorie 3:* komkommer/onderstam, pepers, tomaat/onderstam, tomaat/vlees (>200gr)

Veranderingen t.o.v. 2009:

- nieuw op categorie 1 (annex):
 - tomaat/vlees (120-200gr)

- van categorie 1 naar categorie 2:
 - snijbiet (rood en groen)
 - andijvie/glad/vroeg/zomer/herfst
 - paprika/geblokt/oranje
- nieuw in categorie 2:
 - komkommer/groen/snack
- nieuw in categorie 3:
 - tomaat/vlees (> 200gr)

3.5. Groentegewassen, open teelt

3.5.1. Deelnemers open teelten

- *Telers*: J. Sweere, J. de Winter, H. Rozendaal, P. van Andel, J. van Lierop
- *Zaadleveranciers*: D. van der Zeijden/Bejo, H. Bos/Rijk Zwaan, M. Vrensen/Vitalis, H. Hendriks/Agrifirm, F. Vosselman/De Bolster, N.Veldhuyzen van Zanten/Nickerson-Zwaan.
- *Waarnemers*: M. Raaijmakers/Biologica, R. Haegens-Naktuinbouw
- *Discussieleiders*: C. ter Berg en E. Lammerts van Bueren/LBI
- *Afgemeld/afwezig*: C. van Woerden, A. van Nieuwenhuyzen, P. Rubitscheck-Hild/Nunhems Zaden, N. Jongerius/Jongerius, R.Damen/Grow Group, A.v.d. Hurk/Plantum-NL.

3.5.2. Algemene opmerkingen tijdens de bespreking

De vraag 'hoe tevreden zijn we?' is na afloop van de vergadering is gesteld. Er zit weinig vooruitgang meer in het segment Open Teelten; het wachten is op de grotere (dikwijls 2-jarige hybride) gewassen.

- Daarvoor is afstemming met andere EU landen noodzakelijk. Er is dit jaar (september) weer een NL-Duitsland overleg geweest. Duitsland overweegt nu een pilot met een annex naar NL-model te starten met een aantal gewassen. Ook Frankrijk maakt goede vorderingen met een annex ('rode lijst').
 - Volgend jaar zal ECO-PB weer een internationale workshop Organism Seed Regulation houden. Maar ook wordt van Brussel meer activiteit verwacht (L.Kersbergen vragen het bij de SCOF te agenderen).
 - Het verslag van de NL-D ontmoeting zal aan deze expertgroep worden toegezonden; een verzoek om Nautilus (via J. Sweere) op de verzendlijst te plaatsen, dan zal Nautilus zorgen dat een van hun telers aanwezig is.
- Een ander aspect is de dringende behoefte helderheid te verschaffen omtrent het wel of niet toelaten van cms-hybriden die m.b.v. protoplastenfusie tot stand zijn gekomen, hetgeen met name de brassica's betreft. Tijdens de IFOAM wereldconferentie in Santa Fe (USA, augustus 2009) is daar internationaal over gesproken n.a.v. een motie tijdens de IFOAM General Assembly 2008 in Modena (Italië).
 - Een overleg met NL-kooltelers en aanbieders is dringend noodzakelijk om het perspectief in kaart te brengen.
- Omdat er al enige jaren veel ontheffingen verleend worden voor spinazierassen voor de industrie, is er een spinaziebijeenkomst georganiseerd in het kader van dit annex-project met alle betrokken stakeholders (telers, zaadbedrijven, verzendhandel, industrie). Het probleem ligt complexer dan men dacht. Het gehele verslag is bij Edith Lammerts van Bueren/LBI opvraagbaar.
 - De hoofdrassen voor de industrie in de bio-sector zijn momenteel van Rijk Zwaan en deze heeft goede hoop dat de kwaliteit van het zaadproductie verbeterd kan worden om goede kiemkracht en vigor te creëren, zodat telers het onkruid voor kunnen zijn.
- We missen een aantal belangrijke hoofdrassen die van Syngenta en Seminis afkomstig zijn. Het is bekend dat deze bedrijven geen toekomst voor hen in de biologische markt zien.
 - Daarom hebben telers het initiatief genomen om voor een vervangende rassen te zoeken met een rassenproef op de Broekemahoeve in 2009 met financiële ondersteuning van Bioconnect-flexgeld, met een smaakproef door PPO En een consumentensmaakproef door Stichting Zaadgoed. Er zitten interessante nummers bij (o.a. van Nunhems). Verslag zal voor het eind van het jaar gereed zijn en toegezonden worden. Dit vraagt om 'doorpakken' en een gesprek met de betreffende zaadbedrijven en telersafvaardiging.
- Er wordt gesteld dat als de biologische productie gaat aantrekken dan zal ook vanzelf de markt voor biologisch zaad economisch aantrekkelijker worden.

Met betrekking tot de expertgroepbijeenkomsten klinkt het verzoek:

- om de volgorde van gewassen in de aanbodlijsten, ontheffingslijsten en verslag overeenkomstig te houden.
- het blijkt jaarlijks moeilijk een telersafvaardiging voor de kleinere teelten te krijgen voor de expertgroep, dit wordt wel als belangrijk ervaren.
- mogelijk naar een nieuwe structuur van de expertgroepvergadering kan worden gezocht, bv door van te voren bespreekpunten of veranderingen in categorieën te agenderen. Er zal een evaluatie met LBI, Biologica en LNV georganiseerd worden vanuit de perspectieven voor de komende vijf jaar.

Ontheffing voor oude of exclusieve rassen

In de expertgroep is kort een terugkerend knelpunt besproken m.b.t. oude of exclusieve rassen waarvan geen biologisch zaad beschikbaar is. Tot nu toe verleent Skal een proefontheffing aan die bedrijven indien het betreffende (sub)gewas op de Annex (lijst 1) staat, maar er is nog geen structurele oplossing.

Het gaat om een groep telers die een zeer breed en exclusief assortiment teelt voor afzet aan particulieren en restaurants. Deze telers gebruiken kleine hoeveelheden zaad van oude zaadvaste rassen die weliswaar minder opbrengst geven maar zich onderscheiden op specifieke kenmerken zoals een goede smaak of een afwijkende kleur en vorm. Bijvoorbeeld truffel aardappels, gele peultjes of Indonesische komkommers. Van deze (of vergelijkbare) rassen is lang niet altijd biologisch zaad beschikbaar. Bij het opstellen van de Annex wordt met deze rassen echter geen rekening gehouden. Als Skal zich strikt zou houden aan de regels voor de categorie I van de annex, moet ze een ontheffingsverzoek voor dergelijke rassen afwijzen. Het gevolg is dat de biologisch gecertificeerde teelt van dit soort exclusieve soorten onmogelijk wordt gemaakt. Dit terwijl deze bedrijven juist bijdragen aan het behoud van de agro-biodiversiteit en dus goed passen binnen de doelstellingen van de biologische landbouw..

Skal heeft dit probleem bij de sector (Biologica) neergelegd met de vraag: Kunnen we voor dit soort kleine hoeveelheden ontheffing afgeven, of moeten we ons strikt aan categorie I van de Annex houden? Volgens deze aangeslotenen wordt de biologische teelt van dit soort exclusieve soorten dan onmogelijk. Het alternatief; bij het opstellen van de Annex rekening houden met dit soort rassen zou in de praktijk betekenen dat er (bijna) nooit meer gewassen op de Annex terechtkomen omdat het assortiment niet dekkend is voor alle soorten teelten.

In overleg met Biologica en LNV is in 2008 besloten om een proefontheffing te verlenen. Biologica heeft op zich genomen om samen met de sector een oplossing te zoeken. Intussen heeft Biologica met meerdere stakeholders (telers, zaadbedrijven) hierover gesproken. Ook de expertgroep open teelten is om advies gevraagd. De expertgroepleden geven aan dat ze er geen bezwaar tegen hebben als er voor dit soort vrije zaadvaste rassen ontheffing wordt verleend. Het gebruik van dit soort rassen moet juist gestimuleerd worden. Het voorstel is gedaan om hiervoor een aparte categorie op de database te maken. Biologica zal nagaan of dit mogelijk is en binnenkort een uitgewerkt voorstel voorleggen aan SKAL en LNV.

3.5.3. Beoordeling rassenaanbod open teelten, zie bijlage 11.

Het aanbod voor de open teelten wordt in alfabetische volgorde besproken in drie groepen: 1. groenten, 2. kruiden, 3. peulvruchten, 4. vruchtgewassen:

3.5.3.1. Groenten

Andijvie, glad, open teelt

Hoofdrassen worden aangeboden.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Andijvie, krul, open teelt

Er is een ras weggevallen (Zidane) waardoor er een gat is voor het fijne type krulandijvie. Très Fin is een apart segment.

- Andijvie gewone krul handhaven in categorie 1 (nationale annex).
- Andijvie zeer fijn plaatsen in categorie 2.

Bladselderij

Geen verandering.

- Handhaven op categorie 1 (nationale annex).

Bleekselderij-groen

In tegenstelling tot vorig jaar, hebben de rassen dit jaar een goede kiem voor pillen. Victoria (Uniseeds) is noodzakelijk voor lange stelen en ontbreekt.

- Handhaven in categorie 2.

Bleekselderij-geel

Kleine markt, er wordt een ras aangeboden.

- Handhaven in categorie 2.

Bloemkool

Wederom zijn een aantal rassen afgevallen. Zeer veel rassen gevraagd, zie ontheffingenlijst. Zoals vorig jaar is gesteld: Elk teeltgebied, grondsoort en teeltperiode vraagt eigen ras. Plus hoge uniformiteitseisen van de industrie. Probleem is hier ook dat Clause en Seminis niet meedoen, er is dus voornamelijk weinig perspectief om dit gewas op de Annex te krijgen. Clause verkoopt zijn biologische zaad alleen in Frankrijk. De onduidelijkheid over de acceptatie van de GMO techniek protoplastfusie blijft ook een probleem. Het is misschien wel mogelijk om bloemkool voor de industrie op de Annex te krijgen. Want in dit geval bepalen de telers de rassen en niet de industrie.

- Handhaven in categorie 2.

Boerenkool

Geen verandering in aanbod.

- Handhaven in categorie 2.

Broccoli

Geen verandering. Aanbod niet geschikt. *Marathon* (Sakata), *Ironman* (Seminis) en *Lord* ontbreken in het aanbod. Ook bij dit gewas is het gebruik van protoplastfusie voor CMS een groot thema.

- Handhaven in categorie 2.

Chinese kool

Er missen nog rassen (*Manoko* (zomer) is gewenst), Nikko is afgevallen. Bio-zaad wordt desondanks gekocht.

- Handhaven in categorie 2.

Groenlof

Geen verandering, klein gewas, pillen noodzakelijk.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Knoflook

Het aanbod is verbeterd met rassen die grover groeien en sterker zijn.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Knolselderij

Hoofdrassen ontbreken nog.

- Handhaven in categorie 2.

Knolvenkel

Rassenaanbod lijkt redelijk. Echter hoofdras Solaris ontbreekt (groeit sneller en wordt in de vroege en late teelt meer ingezet).

- Handhaven in categorie 2

Koolraap

Geen verandering. Aanbod is klein, maar voldoende het hoofdras zit erbij.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Koolrabi (wit en blauw)

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor witte koolrabi/verse markt.
- Handhaven in categorie 2 voor witte koolrabi/industrie.
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor blauwe koolrabi.

Meiraap

Aanbod is voldoende, voorraad raakte dit jaar op, vandaar de ontheffingen

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex)

Paksoi

Er worden rassen aangeboden van 1 aanbieder.

- Handhaven in categorie 2.

Pastinaak

- Handhaven in categorie 2.

Plantui

Plantui is eigenlijk een 2^e jaarsproduct, en dus eigenlijk plantgoed. Dit moet altijd biologisch zijn. Toch wordt voor de duidelijkheid plantuitjes als uitgangsmateriaal voor de plantuien als consumptieteelt hier vermeld.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex)

Plantui, zaaizaad voor 1^e jaars plantuitjesteelt

Om duidelijkheid te scheppen en het verschil met plantuitjes als uitgangsmateriaal aan te duiden is hier een aparte categorie gemaakt mede omdat er biologisch zaaizaad aangeboden wordt voor deze teelt. Jetset en Radar ontbreken.

- Handhaven in categorie 2.

Postelein, winter

Het aanbod voldoet.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Postelein, zomer

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Prei

Evenals vorig jaar: er zijn nog niet voldoende hoofdassen. Er zit nog weinig beweging in. Nieuwe ras zomerprei Striker (Bejo) is er weer af, en nieuwe ras Previta (Vitalis) doet het goed. Er is behoefte aan een gesprek met telers en Nunhems Zaden en Hild om te kijken of het vroege segment in categorie 1 kan, maar overige segmenten blijven problematisch.

- Handhaven in categorie 2.

Raapstelen

Klein segment, geen verandering.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Rabarber

- Handhaven in categorie 3.

Radicchio

Een beperkt aanbod, 1 aanbieder, veel ontheffingen aangevraagd. Zaadkwaliteit is niet altijd goed genoeg voor pillering.

- Handhaven in categorie 2.

Radijs, rond rood

Geen verandering. Klein gewas.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Radijs, langwerpig

Geen verandering. Klein gewas.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Rettich

Geen verandering. Geen grote markt in NL, maar voldoende aanbod.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Rode biet/kroot

Vooralsnog geen verandering. Aanbod rassen verschuift want steeds meer rhizomanie problemen. Vilmorin heeft rhizomanie-vrije rassen, maar flink duurder.

- Handhaven in categorie 2.

Rode kool

Onvoldoende aanbod hoofdassen. Er is ook niet zicht dat een segment binnenkort wel op de annex kan.

- Handhaven in categorie 2.

Rucola

Geen verandering. Het aanbod is voldoende.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Savooiekool

Er zijn twee nieuwe, vroege rassen bij gekomen. Opkomende teelt. Onvoldoende aanbod hoofdassen (Alaska en Siberia/Syngenta). Segmenteren in voorjaar/winter?

- Handhaven in categorie 2.

Sjalot, zaai

Geen verandering. Er is maar een ras, en geen hoofdras is aanwezig.

- Handhaven in categorie 2.

Sjalot, plant

Het is een kleine teelt, wordt aangeboden door CB. Verplicht bio.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Sla

Het aanbod van slarassen 1-26 Bremia-resistenties is nog steeds voldoende. Bremia druk is groot. De mogelijkheid blijft aanwezig om voor nieuwe rassen met nieuwe resistenties (boven de 26) ontheffingen aan te mogen vragen.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor ijssla.
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor batavia (groen en rood).
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor bindsla.
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor kropsla (groen en rood).
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor lollo rossa (groen/bionda en rood).
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor eikenbladsla
- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor Salanova type

Sla Babyleaf

Aanbod verschuift wat. Doordat een geschikte mix vooralsnog moeilijk vanuit beschikbare rassen is samen te stellen, komt deze in categorie 2. Zie verder ook verslag en opmerking bij Bedekte Teelten. De expertgroep wil beweging zien naar gebruik van meer biologisch zaad. Vitalis zal ook contact opnemen met buitentelers van babyleaf.

- Handhaven in categorie 2.

Snijbiet, rood/groen (ook voor babyleaf productie)

- Handhaven in categorie 2.

Spinazie

Voor de industrie ontbreken de hoofdrassen. Er worden hoge eisen gesteld aan kiemkracht en vigour. Er is in oktober 2009 een bijeenkomst met spinaziestakeholders uit de biosector geweest om de knelpunten te analyseren. Er is goed hoop op verbetering in de toekomst.

- Handhaven in categorie 2.

Spitskool

Er komen nieuwe rassen van Nickerson-Zwaan aan.

- Handhaven in categorie 2.

Spruitkool

Geen verandering. Onvoldoende aanbod, vooralsnog weinig perspectief (Syngenta).

- Handhaven in categorie 2.

Stengelui

1 aanbieder.

- Handhaven in categorie 2.

Tuinkers

Tuinkers wordt eigenlijk alleen in de kas voor verkoop in bakjes geteeld. Voor de volledigheid wordt het ook hier genoemd

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex)

Veldsla

Hoofdrassen zijn er niet wegens zaadgebonden ziekte. Rassen zijn voor open en bedekte teelt gelijk.

- Handhaven in categorie 2.

Witlof

Vooralsnog geen verandering. Onvoldoende aanbod hoofdrassen.

- Handhaven in categorie 2.

Witte kool

Nog onvoldoende aanbod hoofdrassen voor witte kool/zuurkool/snijderij. Op termijn voor categorie 1? Behoeftte rond de tafel te gaan om perspectief in kaart te brengen.

- Handhaven in categorie 2.

Wortel/peen

Vooralsnog weinig verandering. Over de hele linie te weinig/geen hoofdrassen, zie voorgaande jaren.

Bij bospeen ontbreekt *Mokum* (in bio-zaadteelt), als die er is dan kan bospeen op de annex. Voor industriepeen lijkt perspectief als Kamaran (Bejo) en Karotan (RZ) er komen. Voor B-peen zie eerdere opmerking onder algemeen.

- Handhaven in categorie 2.

Wortel, divers (imperator, geel, wit, paars)

- Handhaven in categorie 2.

Wortelpeterselie

Er is voldoende aanbod.

- In categorie 1 plaatsen (nationale annex).

Zaaiui, geel, bewaar

De meeldauwresistente rassen van Bejo en Nickerson worden het komend jaar veel gevraagd. Omdat ze nog in de flexibiliseringsregeling zitten tot en met 2010 is het verstandig om het biologische zaad pas in 2011 aan te bieden zodat er voldoende voorraad opgebouwd kan worden. Nieuw in het aanbod zijn de vroege rassen Summit en Hybing en het ras Profit.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Zaaiui, rood, bewaar

Het aanbod van rassen hetzelfde gebleven. Red Baron en Kamal zijn de hoofdrassen. Kamal zou voor 2010 biologisch aangeboden worden na twee jaar flexibiliseringsregeling. Helaas werd na de vergadering duidelijk dat dit ras nog niet biologisch beschikbaar is in 2010. Na schriftelijke consultatieronde is de expertgroep akkoord met verlenging van de flexibiliseringsregeling van nog een jaar.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Zaaiui, wit, bewaar

Er is maar één ras beschikbaar.

- Handhaven in categorie 2.

3.5.3.2. Kruiden

Zoals ook al vorig jaar is gesteld: er moet met de industrie gesproken worden (o.a. VNK) om hier beweging in te krijgen, zaad wordt door industrie ingekocht en niet door telers bepaald.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor verse markt, behalve voor peterselie (handhaven in categorie 2).
- Handhaven in categorie 2 voor de industrieteelt (betreft voornamelijk basilicum, bieslook en peterselie).

3.5.3.3. Peulvruchten

Bruine boon (droog, industrie)

Geen aanbod van rassen.

- Handhaven in categorie 3.

Erwten, stam/rijs, industrie/vers

Vorig jaar geheel in categorie 2. Voor vers wel voldoende aanbod. Aanbod industrie is er geheel niet. Voor ontheffing splitsen in segmenten.

- Voor industrie handhaven in categorie 3.
- Voor vers handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Erwten, capucijners, industrie/vers, stam/rijs

Voor vers wel voldoende aanbod. Voor droge capucijners niet. Hier ook splitsen in segmenten

- Verse kapucijners, handhaven in categorie 1 (nationale annex).
- Industrie/droge kapucijners handhaven in categorie 3.

Peultjes, stam/rijs

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Pronkboon

Wel aanbod. Ondanks dat er maar een ras is die wordt aangeboden, dekt dit de vraag.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Stamsla- en snijbonen, vers/industrie

Onvoldoende keus voor vers en industrie. Rassenkeus is erg afhankelijk van industrie.

- Handhaven in categorie 2.

Stokslaboon

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Stokspekboon

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Stoksnijboon

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Tuinboon, industrie/vers

Voor industrie onvoldoende aanbod. Voor vers wel.

- Tuinboon, vers, handhaven in categorie 1 (nationale annex).
- Tuinboon, industrie, handhaven in categorie 3.

3.5.3.4. Vruchtgewassen

Augurk

Er wordt zaad geleverd door 1 aanbieder, geen ontheffingen gevraagd.

- In categorie 1 plaatsen (nationale annex).

Courgette, open

Aanbod is niet veranderd. Hoofdrassen o.a. *Tosca*, *Cora* ontbreken. Er zijn veel ontheffingen aangevraagd. Clause ontbreekt. Met Clause erbij zou je de markt kunnen dekken, dus een gesprek waard (actiepunt)!

- Handhaven in categorie 2.

Komkommer ('veldkomkommer')

Nieuw segment, beperkt aantal telers, 2 aanbieders.

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex).

Meloen

- Handhaven in categorie 3.

Pompoen

- Handhaven in categorie 1 (nationale annex) voor pompoen, oranje, herfst, bewaring en industrie.
- Handhaven in categorie 2 voor pompoen, groen, herfst en bewaring (Sweet Mamma ontbreekt).
- Handhaven in categorie 2 voor pompoen, overige types.

Suikermais

De teelt van dit gewas breidt zich uit, zaad komt uit het buitenland.

- Handhaven in categorie 2 voor verse segment.
- Handhaven in categorie 3 voor industrieteelt.

3.5.4. Samenvattende conclusies open teelten

Categorie 1 (nationale annex)

Handhaven op nationale annex:

- Groenten: andijvie/glad/open, andijvie/krul/gewoon/open, bladselderij, groenlof, knoflook, koolraap, koolrabi/wit/vers, koolrabi/blauw, postelein/winter, raapstelen, rucola, sla (ijssla, bataviasla, bindsla, kropsla/rood/groen, lollo rossa/groen/bionda en rood, eikenbladsla, salanova), meiraap, postelein/zomer, plantui/geel/rood, radijs/rond, radijs/langwerpig, rettich, sjalot/plant, tuinkers, zaaiui/geel, zaaiui/rood,
- Kruiden: kruiden/vers,
- Peulvruchten: erwten/vers, erwten/capucijners/vers, peultjes, pronkboon, stokslaboon, stoksnijboon, stokspekboon, tuinboon/vers,
- Vruchtgewassen: komkommer/veld, pompoen/oranje/herfst/bewaar/industrie.

Nieuw op nationale annex:

- wortelpeterselie,
- augurk.

Categorie 2

Handhaven in categorie 2:

- Groenten: andijvie/krul/zeer fijn/open, bleekselderij/geel, bleekselderij/groen, bloemkool, boerenkool, broccoli, chinese kool, knolselderij, knolvenkel, koolrabi/wit/industrie, paksoi, pastinaak, plantui/zaad voor 1^e jaarsplantuitjesteelt, prei, raddichio rosso, rode biet, rode kool, savooiekool, sjalot/zaai, sla/babyleaf, snijbiet/rood/groen, spinazie, spitskool, spruitkool, stengelui, veldsla, witlof, witte kool, wortel/peen, wortel/divers, zaaiui/wit,.
- Kruiden: kruiden/peterselie, kruiden/industrie.
- Peulvruchten: stamslabonen, stamsnijbonen.
- Vruchtgewassen: courgette/open, pompoen/groen/herfst/bewaar, pompoen/industrie/pompoen/overige types, suikermais/vers.

Nieuw van categorie 3 naar 2: geen
Terug van categorie 1 naar 2: geen
Nieuw segment in categorie 2: andijvie/zeer fijne krul

Categorie 3

Handhaven in categorie 3:

- rabarber, meloen, suikermais/industrie, bruine boon, erwten/industrie, erwten/capucijners/droog, tuinboon/industrie

3.6. Vegetatief materiaal

3.6.1. Aanwezige deelnemers

- *Biologische telers:* P. Korstanje/fruitteler (tevens voorzitter Prisma), J. van Tiel/boomkweker, D. Taal/ fruitteler, J. Huiberts/Boomkweker,
- *Biologische kwekerijbedrijven:* R. de Haan/kweker vruchtboomonderstammen, M. Vandewall, vruchtboomkwekerij Fleuren (tevens voorzitter PWG bomen), B. van Os/Staatbosbeheer Zaad en Plantsoen, C. Custers/onderstammen kweker en fruitteler
- *Handel:* J. Strockmeijer/Fairplant BV,
- *Onderzoek:* H. van Reuler/PPO
- *Waarnemers:* R. Haegens-Naktuinbouw, L. Kersbergen/LNV
- *Discussieleiders:* M. Raaijmakers/Biologica, C. ter Berg en E. Lammerts van Bueren-LBI

3.6.2. Algemene aspecten uit de bespreking

Aanleiding voor een nieuwe expertgroep Vegetatief uitgangsmateriaal

Het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal is in de biologische landbouw verplicht, zie EU Verordening 834/2007. Alleen als het aanbod onvoldoende is kunnen biologische telers een ontheffing krijgen voor het gebruik van gangbaar geproduceerd uitgangsmateriaal.

Tot nu toe was de aandacht van beleidsmakers en de overheid vooral gericht op het stimuleren van het aanbod en gebruik van biologisch geproduceerd zaaizaad voor groente- en akkerbouwgewassen en van pootgoed voor de aardappelteelt.

De Productwerkgroep Biologische Fruitteelt en de Productwerkgroep Bomen hebben in 2005 een eigen voorstel uitgewerkt voor een aparte ontheffingsregeling voor vegetatief biologisch uitgangsmateriaal voor fruitbomen. Dit voorstel is destijds door de fruittelersvereniging Prisma goedgekeurd en vervolgens aan LNV voorgelegd. LNV zag echter geen mogelijkheden om de voorstellen in te passen binnen de toenmalige regelgeving².

Niettemin hebben diverse boomkwekerijen in de afgelopen jaren in toenemende mate biologisch vegetatief uitgangsmateriaal met een Skal licentie op de markt gebracht. Om het aanbod en het gebruik van biologisch geproduceerd vegetatief uitgangsmateriaal voor de fruit- en boomteelt verder te stimuleren heeft het ministerie van LNV het Louis Bolk Instituut gevraagd om hiervoor een aparte expertgroep op te zetten.

In samenwerking met Biologica is het aanbod biologisch gecertificeerd teeltmateriaal geïnventariseerd dat door andere biologische telers of kwekers gebruikt kan worden als uitgangsmateriaal. Dus bijvoorbeeld vruchtbomen bestemd voor biologische fruittelers en spullen en bewortelde stekken van bomen bestemd voor biologische boomkwekers.

Status van de expertgroep

Binnen de biologische regelgeving neemt vegetatief uitgangsmateriaal, anders dan aardappelpootgoed, een aparte plaats in. Lianne Kersbergen van LNV heeft daarom bij haar Brusselse collega's nagevraagd in hoeverre de biologische Verordening ook het gebruik van biologisch vegetatief uitgangsmateriaal voor de fruit- en boomteelt verplicht.

Volgens Artikel 12 (i) van de EU Verordening of 834/2007 is het gebruik van biologisch zaad en vegetatief teeltmateriaal verplicht. Volgens Artikel 22, lid 2 onder b is het mogelijk om hierop een

² Zie LBI-rapport november 2005: Eindrapportage met advies van de expertgroepen aan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit voor Biologische uitgangsmateriaal in 2006.

uitzondering te maken “wanneer dergelijke productiemiddelen niet in biologische vorm in de handel verkrijgbaar zijn”. In artikel 45 van de uitvoeringsbepalingen van de Verordening is geregeld onder welke voorwaarden ontheffing kan worden verleend voor het “gebruik van niet overeenkomstig de biologische productiemethode verkregen zaaizaad of vegetatief teeltmateriaal”.

Volgens artikel 45, lid 1 onder b mogen lidstaten het gebruik van niet-biologisch zaaizaad of niet-biologisch vegetatief teeltmateriaal toestaan indien geen biologisch zaaizaad of vegetatief teeltmateriaal beschikbaar is. Vervolgens wordt echter een aantal voorwaarden voor het ontheffingenbeleid gesteld die alleen gelden voor zaaizaad en pootaardappelen, zoals de eis dat het uitgangsmateriaal na de oogst niet chemisch behandeld is en de regel dat ontheffing verleend kan worden voor gebruik in onderzoek. (artikel 45, lid 2 t/m 9). (Ook in hoofdstuk 7 van de uitvoeringsbepalingen over “De databank voor zaigoed “ wordt alleen gesproken over zaaizaad en pootaardappelen.)

LNV en haar Brusselse collega’s concluderen hieruit dat er een duidelijke verplichting is voor het gebruik van biologisch vegetatief teeltmateriaal anders dan aardappelpootgoed. De verdere invulling en dus interpretatie van het ontheffingenbeleid is niet ingevuld en wordt dus aan de individuele lidstaten overgelaten. LNV kiest ervoor om het aanbod en het gebruik van vegetatief materiaal te stimuleren door het net als het overige uitgangsmateriaal op de database te zetten en toe te werken naar een nationale Annex (lijst 1).

Doel van de expertgroep vegetatief uitgangsmateriaal

- Het doel van deze eerste expertvergadering is a) om een beeld te krijgen van het huidige aanbod en de vraag naar vegetatief teeltmateriaal voor de boom, wijn en fruitteelt b) Inzicht krijgen in de knelpunten bij de productie, handel en het gebruik van biologisch vegetatief uitgangsmateriaal en c) afspraken maken over maatregelen die het gebruik van biologisch vegetatief uitgangsmateriaal bevordert worden.

Voor deze vergadering zijn in eerste instantie alle aanbieders en gebruikers van vegetatief uitgangsmateriaal uitgenodigd, zie bijlage ... De definitieve (kleinere) samenstelling van de expertgroep voor de komende jaren zal nog nader bekeken worden. Prisma zou bijvoorbeeld één iemand kunnen afvaardigen namens de fruittelers. Aanbevolen wordt om deze expertgroep voortaan voor het najaar bijeen te laten komen omdat al in het najaar geplant moet gaan worden. De voorkeur voor de meesten gaat uit naar juni..

Aanbieders

Er kan onderscheid gemaakt worden in aanbieders van uitgangsmateriaal voor vruchtbomenkwekers, voor fruittelers en voor boomtelers.

Uitgangsmateriaal voor vruchtbomenkwekers bestaat uit entmateriaal en onderstammen.

Uitgangsmateriaal voor fruittelers bestaat uit vruchtbomen.

De boomkwekerij kent verschillende vervolgteelten. Uitgangsmateriaal voor boomkwekers kan daardoor verschillende vormen hebben. Achtereenvolgens: zaden, zaailingen spullen of veren en bomen van diverse afmetingen.

Wat is biologisch uitgangsmateriaal?

Er zijn verschillende interpretaties wat onder biologisch vegetatief uitgangsmateriaal moet worden verstaan. Voor de zaadteelt wordt gehanteerd dat het materiaal pas biologisch genoemd kan worden als 1-jarigen 1 groeiseizoen onder biologische teelt zijn geteeld/vermeerderd en 2- of meerjarigen gedurende twee groeiseizoenen.

Internationale afstemming

Het merendeel van het in Nederland geproduceerde vegetatieve uitgangsmateriaal gaat de grens over, dus er is behoefte om de regelgeving internationaal af te stemmen. Edith Lammerts heeft aangegeven dat zij vegetatief uitgangsmateriaal voortaan in de ECO-PB (European Consortium for Organic Plant

Breeding, zie www.eco-pb.org) workshops voor de internationale afstemming van het ontheffingenbeleid zal meenemen.

3.6.3. Aanbod uitgangsmateriaal voor Fruitbomen, zie bijlage 12.

Algemeen.

Het aanbod dient in heldere categorieën ingedeeld te worden zodat deze ook in de Biodatabase kan worden gehanteerd en voor Skal eenvoudig te hanteren is bij de controle. Naktuinbouw kan desgewenst van advies dienen. De aanbieders zullen hun aanbod zoveel mogelijk op de Biodatabase vermelden zodat er een overzicht komt van het aanbod en Skal een duidelijk instrument heeft voor behandeling van ontheffingsaanvragen.

Onderstammen voor de fruitteelt

Er worden verschillende soorten biologische onderstammen voor fruitbomen aangeboden maar nog niet alle gewenste types zijn beschikbaar (bv M9 Fleuren 56). De vergadering adviseert daarom om onderstammen in categorie 2 te plaatsen. Bij vermelding van onderstammen op de database moet het type, entbaar of niet entbaar, de maat en de leeftijd genoemd worden. Bijvoorbeeld: *Onderstammen M9, niet entbaar, 3-8mm, 1-1 jaar*, of *Onderstammen M9, entbaar (> 8mm), 0-1 jaar*.

De vergadering adviseert:

- Onderstammen voor fruitbomen in categorie 2

Enten

Er is in Nederland nog geen biologisch gecertificeerd enthout beschikbaar, wel in het buitenland. In Nederland komt het enthout uit de Vermeerderingstuinen Nederland (VTN) te Horst en Zeewolde en die staan, zoals alle kwekerijen, onder toezicht van de Naktuinbouw. Naktuinbouw heeft een hogere standaard dan in sommige andere EU landen die meer een minimum norm aanhouden. In b.v. Frankrijk en Italië liggen de normen op vergelijkbaar niveau met Nederland.

De vergadering adviseert

- Enthout in categorie 3 te plaatsen

Vruchtbomen

Prisma heeft een voorstel uitgewerkt voor een ontheffingsregeling voor de categorie vruchtbomen. Hier is al veel tijd in gestoken. Afgesproken is dat Prisma dit nog eens bespreekt met de telers om voor volgend jaar met een gedragen en werkbaar voorstel te komen. De vergadering adviseert:

- voorlopig de werkwijze die tot nu toe gehanteerd wordt voort te zetten, nl dat Skal bij een ontheffingsaanvraag voor een ras dat op de database staat contact opneemt met de betreffende producenten. De producent kan vervolgens aangeven of het gevraagde type (bijvoorbeeld vertakt of onvertakt) beschikbaar is.

3.6.4 Aanbod voor laanbomen en bos- en haagplantsoen

Algemeen.

Ook hier geldt dat het aanbod in heldere categorieën dient te worden ingedeeld zodat deze ook in de Biodatabase kunnen worden gehanteerd en voor Skal eenvoudig te hanteren is in de controle. Nak-B kan desgewenst van advies dienen.

De aanbieders van zaden, zaailingen, spullen en veren zullen hun aanbod zoveel mogelijk op de Biodatabase vermelden zodat er een overzicht komt van het aanbod en Skal een duidelijk instrument heeft voor behandeling van ontheffingsaanvragen. Naast de soortnaam zijn hierbij ook het vermelden van de maat (bijvoorbeeld 15/30) en leeftijd (bijvoorbeeld 1+1) van belang.

Knelpunten:

Er zijn nog diverse knelpunten die nader bekeken moeten worden:

- hoe kan voorkomen worden dat men ontsnapt door te laat te bestellen? Bijvoorbeeld door een duidelijke deadline te stellen voor bestellingen (zie aardappelexpertgroep), als men bij niet beschikbaarheid van materiaal ontheffing wil voor gangbaar uitgangsmateriaal.
- Telers van grote laanbomen kunnen niks met biologische zaailingen. Zij hebben behoefte aan biologische spullen of veren. Deze schakel in de keten ontbreekt nog. Er is dus dringend behoefte aan een biologische spullen teler.
- Definiëren hoeveel jaar gangbare bomen onder biologische omstandigheden moeten zijn geteeld voor ze als biologische boom doorverkocht mogen worden³, eventueel als uitgangsmateriaal voor een vervolgteelt. Moet dat verschillend zijn voor de verschillende leeftijden van een boom? Bijvoorbeeld: als een 15 jarige boom wordt aangeboden, hoeft die 'slechts' 2 jaar onder biologische teelt hebben gestaan of langer in vergelijking met aanbod van een 5 jarige boom?
De sector zal met een voorstel komen. (Skal heeft al aangegeven dat dit iets is voor het OBR)
- Vraag van SBB voor het onderzoek: wat is mogelijk om de biologische pluggenteelt te versnellen?

3.6.5. Aardbeien

Recentelijk is de enige aanbieder van aardbeienplant materiaal opgehouden biologisch te vermeerderen wegens diverse knelpunten. Er is dus geen biologisch uitgangsmateriaal beschikbaar. Dit bedrijf heeft toegezegd deze knelpunten op papier te zetten. Er wordt opgemerkt dat het gebruik van gangbaar plantmateriaal van aardbeien dat in het voorjaar gepland kan worden en daarvan reeds in de zomer biologische aardbeien geoogst niet alleen voor de biologische aardbeienteelt een probleem is. Wanneer er residuen gevonden worden in de aardbeien heeft dat ook een negatieve invloed op alle andere biologische sectoren.

De vergadering adviseert:

- Aardbeiplantgoed in categorie 3 te plaatsen.

3.6.6. Samenvattende conclusies

- Er zijn voldoende biologische appel- en perenonderstammen van diverse typen: categorie 2.
- Enthout in categorie 3.
- Aardbeiplantgoed in categorie 3.
- Voor fruitbomen komt een vereenvoudigd voorstel van Prisma en de TWG Fruit. Dit voorstel wordt in de volgende expertgroepbijeenkomst in juni 2010 besproken.
- Wat betreft laanbomen doet de PWG boomteelt een voorstel voor de minimale periode dat een boom op biologische grond moet hebben gestaan voordat hij als biologische boom mag worden doorverkocht.. Dit voorstel wordt indien nodig voorgelegd aan het OBR.

³ NB het omschakelen van een bedrijf (is een toegestane eenmalige activiteit) is iets anders dan het 'omschakelen' van een boom!

3.7. Samenvatting van het advies van de expertgroepen m.b.t. plaatsing in categorie 1 (nationale annex), 2 of 3

Tabel Landbouwgewassen 2010

Advies voor categorie 1 - nationale annex (geen ontheffing mogelijk voor gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal)	Advies voor categorie 2 (ontheffingsaanvraag nodig indien gangbaar uitgangsmateriaal gebruikt wordt)	Advies voor categorie 3 (algehele derogatie)
Aardappel tafel-vroeg tafel-midden/laat frites/verwerking-vroeg frites/verwerking-midden/laat-wit frites/verwerking-midden/laat-lichtgeel frites/verwerking-midden/laat-geel Bladrammenas Gele mosterd ¹ Granen: - Gerst - Haver - Winterrogge - Tarwe - Wintertriticale Grassen: - Engels raaigras - Italiaans raaigras - Mengsels Luzerne ¹ Mais (snij-en korrel) Rode klaver Witte klaver ²	Bladrogge Gekruist raaigras Koolzaad Lupine Perzische klaver ⁴ Rietzwenk Spelt Suikerbieten Timothee gras Voederbieten Voederwikke ⁴ Westerwoldsraaigras Zomertriticale	Alexandrijnse klaver Beemdlangbloem Durumtarwe Facelia Kropaar Rietzwenk Veldbonen Voererwten Zomerrogge Zonnebloem

1 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010 omdat het aanbod is uitgebreid.

2 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010, omdat het aanbod weliswaar niet veranderd is ten opzichte van 2009, maar omdat het veelal een klein gewas betreft met beperkt doch toereikend aanbod van rassen waarvoor niet of nauwelijks ontheffingen in 2009 zijn aangevraagd.

3 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 teruggezet naar de categorie 2 waarvoor ontheffingen aangevraagd moeten worden omdat het aanbod is teruggelopen of waarvan het aanbod van 2009 verkeerd is ingeschat en ontoereikend bleek, ook voor 2010.

4 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 3 naar categorie 2 gegaan omdat er aanbod is gekomen.

5 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 2 naar categorie 3 teruggegaan omdat er nu geheel geen aanbod meer is.

Tabel Groenten Bedekte Teelt 2010

Advies voor categorie 1 - nationale annex (geen ontheffing mogelijk voor gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal)	Advies voor categorie 2 (ontheffingsaanvraag nodig indien gangbaar uitgangsmateriaal gebruikt wordt)	Advies voor categorie 3 (algehele derogatie)
Knolvenkel Komkommer, groen/lang/alle teeltperioden groen/mini (ca 15-20 cm) Koolrabi/wit Kroot/rode biet Kruiden (met uitzondering van peterselie/glad/krul) Paprika/groen/rood/geblokt Plantui Raapstelen Rucola Sla ijsbergsla bindsla kropsla (met uitzondering van winter/groen/rood) lollo rossa en bionda eikenbladsla pluksla Tomaat los/medium/tussentype (80-120 gr) tros/medium/tussentype (80-120 gr) pruim (> 30gr) vlees (120-200 gr) ¹ Tuinkers Winterpostelein Zomerpostelein	Aubergine Augurk Andijvie/glad/vroeg/zomer/herfst ³ Andijvie/glad/winter Andijvie/krul/winter Andijvie/babyleaf Courgette Groen-/bleekselderij Komkommer/groen/midi Komkommer/groen/snack (<180 gram) ⁴ Koolrabi/blauw Meloen Paksoi Paprika/geel/geblokt Paprika/oranje/geblokt Paprika/zoete punt Peterselie/glad/krul Peultjes Radijs Sla, babyleaf kropsla/winter/groen/rood Snijbiet/rood/groen ³ Spinazie Spitskool Stengelui Stokslabonen Stoksnijboon Tomaat cherry/los/tros (tot 30 gr) cocktail/los&tros (30-80 gr) pruim/mini (tot 30 gr) overig Veldsla Wortel bospeen	Komkommer/onderstam Pepers Tomaat/onderstam Tomaat/vlees (> 200gr) ⁵

1 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010 omdat het aanbod is uitgebreid.

2 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010, omdat het aanbod weliswaar niet veranderd is ten opzichte van 2009, maar omdat het veelal een klein gewas betreft met beperkt doch toereikend aanbod van rassen waarvoor niet of nauwelijks ontheffingen in 2009 zijn aangevraagd.

3 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 teruggezet naar de categorie 2 waarvoor ontheffingen aangevraagd moeten worden omdat het aanbod is teruggelopen of waarvan het aanbod van 2009 verkeerd is ingeschat en ontoereikend bleek.

4 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 3 naar categorie 2 gegaan omdat er aanbod is gekomen.

5 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 2 naar categorie 3 teruggedaan omdat er nu geheel geen aanbod meer is, of omdat het als apart segment is opgenomen.

Tabel Groenten Open Teelt 2010

Advies voor categorie 1 - nationale annex (geen ontheffing mogelijk voor gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal)	Advies voor categorie 2 (ontheffingsaanvraag nodig indien gangbaar uitgangsmateriaal gebruikt wordt)	Advies voor categorie 3 (algehele derogatie)
Andijvie, glad Andijvie, krul, gewoon Augurk ² Bladselderij Erwtten, vers Groenlof Kapucijners, vers Knoflook Koolrabi, wit, blauw, vers Koolraap Kruiden, vers (met uitzondering van peterselie) Meiraap Peultjes Plantui, plantgoed Pompoen, oranje, herfst/bewaar/industrie Pronkboon Raapstelen Radijs, rond en langwerpig Rettich Rucola Sjalot (plantgoed) Sla Batavia Bindsla Eikenbladsla Kropsla Lollo rossa en bionda Salanova Ijssla Stokslaboon Stoksnijboon Stokspekboon Tuinboon, vers Tuinkers Winterpostelein Wortelpeterselie ¹ Zaaiui, rood en geel Zomerpostelein	Aardbeiplantgoed Andijvie, babyleaf Andijvie, krul, zeer fijn ³ Bleekselderij, groen Bleekselderij, geel Bloemkool Boerenkool Broccoli Chinese kool Courgette Knolselderij Knolvenkel Koolrabi, wit, industrie Kroot/Rode Biet Kruiden, industrie Paksoi Pastinaak Peterselie, vers en industrie Plantuitjes, 1e jaars, zaaizaad Pompoen, groen, herfst/bewaar Pompoen, overige types Prei Raddichio Savoieekool Sjalot (zaai) Sla, babyleaf Sluitkool, rood en wit Snijbiet, rood en groen Spinazie Spitskool Spruitkool Stamslaboon Stamsnijboon Stengelui Suikerbiet Suikermais, vers Veldsla Witlof Wortel/peen Zaaiui, wit, bewaar	Bruine boon Erwtten, industrie Kapucijners, droog Meloen Rabarber Suikermais, industrie Tuinboon, industrie

1 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010 omdat het aanbod is uitgebreid.

2 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 nieuw toegevoegd aan de Annex 2010, omdat het aanbod weliswaar niet veranderd is ten opzichte van 2009, maar omdat het veelal een klein gewas betreft met beperkt doch toereikend aanbod van rassen waarvoor niet of nauwelijks ontheffingen in 2008 zijn aangevraagd.

3 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 teruggezet naar de categorie 2 waarvoor ontheffingen aangevraagd moeten worden omdat het aanbod is teruggelopen of waarvan het aanbod van 2009 verkeerd is ingeschat en ontoereikend bleek, ook voor 2010.

4 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 3 naar categorie 2 gegaan omdat er aanbod is gekomen.

5 Deze gewassen zijn ten opzichte van de Annex 2009 van categorie 2 naar categorie 3 teruggegaan omdat er nu geheel geen aanbod meer is.

Tabel Vegetatief Uitgangsmateriaal 2010

Advies voor categorie 1 - nationale annex (geen ontheffing mogelijk voor gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal)	Advies voor categorie 2 (ontheffingsaanvraag nodig indien gangbaar uitgangsmateriaal gebruikt wordt)	Advies voor categorie 3 (algehele derogatie)
	Onderstam, appel Onderstam, peer	Aardbeiplanten Enthout

4. Algemene evaluatie en conclusies

In deze paragraaf zijn de knelpunten opgenomen die regelmatig in de adviesrapporten van de afgelopen vijf jaar (2006-2010) naar voren zijn gekomen. Deze is in het najaar 2009 aan de Themawerkgroep Uitgangsmateriaal toegezonden..

Algemene voortgang

Er is jaarlijks een kleine toename van aantal (sub)gewassen op de annex. De indruk is dat bij eenjarige gewassen die nog niet op de annex en wel in categorie 2 staan, het gebruik van biologisch zaaizaad boven de 50% zit.

Er zijn in de loop van de jaren spelers bij gekomen (o.a. Europlant, Danespo, Nickerson-Zwaan, De Ruiter Seeds), ook de Bolster is zich meer op de professionele markt gaan richten en is met nieuwe rassen gekomen.

Er zijn in de loop van de jaren in de expertgroepen diverse, creatieve oplossingen gevonden om met knelpunten om te gaan, zoals het ontwerp van de flexibiliseringsregeling, en bepaling oppervlakte proefrassen, en deadline ontheffingsaanvraag bij voorziene tekorten van aardappel, clause breミア bij sla.

Daarnaast zijn er diverse kleine projecten op nationaal niveau (Bioconnect programma) zoals 'Wie zaait zal oogsten' (2007) en Peenrassenproef (2009), en een bijeenkomst Spinazie-ketenpartners (2009), om beweging in de ontwikkeling te krijgen/houden.

Op internationaal vlak werken de ECO-PB Meetings on Organic Seed Regulation (zie verslagen www.eco-pb.org) stimulerend op de lidstaten. Er is 3x in de loop der jaren een lijst van actiepunten opgesteld vanuit de ECO-PB meetings die met name Brussel zou kunnen aanpakken, maar dat heeft voornamelijk niet tot actie geleid hunnerzijds. Er is wel gehoor bij LNV op dat punt, maar heeft nog niet geleid tot agendering in de Standing Committee Organic Farming (SCOF).

Stagnatie

Maar een aantal gewassen blijven steken om diverse redenen:

- ontbreken van bepaalde zaadbedrijven (Clause, Seminis en Syngenta) die niet meegaan in bio-zaadteelt en beschikken over bepaalde huidige hoofdassen.
- een te gering areaal om kostendekkend biologische te vermeerderen.
- problemen tijdens de zaadteelt van sommigen hybriden wegens gebreken in een van de ouderlijnen (o.a. prei, peen), en daarmee hoge kosten
- problemen bij sommige niet-hybride gewassen in de zaad- of pootgoedteelt wegens zaadoverdraagbare ziekten,
 - zoals peronospora en phoma in veldsla,
 - phytophthora in aardappel,
 - fusarium in tarwe,
 - wolfresistentie spinazie,
 - valse meeldauw in peterselie,
 - meeldauw uienplantgoed,
 - en kroonroest in klaver
- wachten op 'level playing field' met buitenland, zoals Duitsland
- jaarlijkse raswisseling vanuit sturing van industrie/verwerkers (zoals diepvriesspinazie en -erwten) waardoor geen planning is te maken door zaadbedrijven.
- Geen kiemkracht in onderstammen voor komkommer en tomaat zowel in zaadteelt als opkweek (Van Santen zegt het al wel onder de knie te hebben?)

Pillenzaad

Een steeds terugkerend probleem is het pillenzaad. Voor bepaalde gewassen die op grote schaal worden geteeld worden is zaad in gepilleerde vorm onmisbaar voor het machinaal verzaaien in perspotten. Deze zijn beperkt houdbaar en daardoor niet op voorraad leverbaar. De te bestellen hoeveelheden per zaaimoment zijn voor een aantal gewassen (zoals groenselderij) dikwijls te klein om

op een betaalbare wijze te laten pilleren en zijn dus niet leverbaar, terwijl er wel bio-zaad is. Zolang de sector nog beperkt van omvang is, is niet veel aan deze situatie te doen.

Een ander probleem kan zich ook voordoen, namelijk dat de kiemkracht van de zaden in een specifiek jaar niet voldoet aan de voorvereisten voor pillering. Ook in zo'n geval is er (tijdelijk) geen pillenzaad leverbaar, zoals bij knolvenkel in 2008. In deze gevallen is ontheffing verleend voor gangbaar pillenzaad. Kleinere telers gebruiken het naakte bio-zaad en zaaien handmatig.

Ontheffingenlijst benamingen

Het is functioneel voor de expertgroep om de Skal-ontheffingenlijst bij de bespreking beschikbaar te hebben. LBI maakt steeds op basis van de jaarlijkse gegevens van Skal een driejaren-overzicht. Echter de lijst zit vol fouten door foutieve benamingen die telers opgegeven bij de aanvraag voor ontheffing (meerdere namen voor 1 gewas) etc. Dit zou i.s.m. Naktuinbouw en Skal opgelost kunnen worden door een koppeling te maken met de Europese of nationale verkeerslijst. Dit vraagt nog om actie.

Ontheffingenlijst correcte aantallen/oppervlakte

De aantallen zaden in de ontheffingenlijst kloppen niet altijd met de werkelijkheid omdat telers vaak te voren voor een grote voorraad alvast ontheffing aanvragen (door o.a. plantopkwekers om op tijd te kunnen zijn met zaaien), maar dat wil nog niet zeggen dat het daadwerkelijk gekocht en gezaaid wordt. We missen de relatie tussen de ontheffingsaanvraag en de werkelijk geteelde oppervlakte.

Biodatabase

Er is in de verschillende expertgroepen de vraag gesteld of men tevreden was met de Biodatabase en of er behoefte was samen te gaan met bijvoorbeeld Organicxseeds. Er bleek geen behoefte te zijn om de biodatabase aan te laten sluiten bij OrganicXseeds. Wel leek het wenselijk een duidelijke link naar andere Europese databases als er in NL geen materiaal voor een gewas beschikbaar is. Ook is de behoefte geuit om in de database goed op vegetatieve en subgewassen te kunnen zoeken (zoekfunctie verbeteren).

Bijlage 1. Toeleverende zaad- en pootgoedbedrijven van biologisch uitgangsmateriaal voor 2010

Bedrijf	gewasgroep
<i>Bioselect</i> Dhr. J. Vergroesen Postbus 70 8300 AB Emmeloord tel. 0527-639871 vergroesen@agrico.nl	Aardappelen
<i>Bonna Terra</i> W. Testers Postbus 88 8500 AB Joure tel. 0513-489800 walter.testers@hzpc.nl	Aardappelen
<i>Carel Bouma</i> Dhr. C. Bouma Alikruikweg 15 8256 RK Biddinghuizen tel. 0321-331384 06-51068038 info@biologischpootgoed.nl	Diversen, o.a. plantuien, aardappelen
<i>Danespo Holland</i> P. van Eerd Tel: 06 52 363 551 pve@danespo.com	Aardappelen
<i>Europlant</i> B. Bredek Westpolder 24 b 9978 WJ Hornhuizen Tel: 0595-435988	Aardappelen
<i>M. van de Velde</i> Eggestraat 6-8 8308 AB Nagele 0527-652519 mvdvelde@solcon.nl	Aardappelen
<i>C. Meijer BV</i> W. in 't Anker Industrieweg 1 8255 PB Swifterbant 0321-324030 willemintanker@meijer-potato.com	Aardappelen
<i>Van Rijn-KWS B.V.</i> P. Oldenkamp/L.van Zanten Postbus 98 2685 ZH Poeldijk 0174-419480 lvzanten@vanrijn-kws.com	Aardappelen
<i>Nedato</i> Wim van de Ree Postbus 1518 3260 BA Oud-Beijerland 0186-645944 Vanderee@nedato.nl	Tussenhandel; Aardappelen
<i>Agrifirm</i> Biologische afdeling Dhr. K. Kruiger/H. Hendriks Industrieweg 1 8304 AC Emmeloord tel. 0527-632911 biologisch@agrifirm.nl	Granen, voedergewassen, groenten

Ekova/Ekotrak Dhr. M.J. Joppe Koningsweg 17b 6816 TC Arnhem Tel. 0577-462148 Ekotrak@hetnet.nl	Granen, voedergewassen
<i>Landgoed Deelerwoud</i> Jhr. V.G.R. Repelaer Deelerwoud 9 7351 TS Hoenderloo tel. 055-3781239 deelerwoud@tiscali.nl	Granen
<i>Limagrain Nederland B.V.</i> J. Groot Koerkamp (voedergewassen, groenbemesters), V. Coolbergen (granen) Postbus 1 4410 AA Rilland tel. 0113-557100 vincent.coolbergen@limagrain.nl jos.groot-koerkamp@limagrain.nl	Voedergewassen, Uien, Granen
<i>Barenbrug Holland B.V.</i> Dhr. L.van der Weerd/E.Ensing Postbus 4 6678 ZG Oosterhout tel. 0243-488100 eensing@barenbrug.nl lvdweerd@barenbrug.nl	Grassen, klavers, voedergewassen
<i>Euro Grass BV</i> Dhr. B. Bles Postbus 26 6590 AA Gennep Tel. 0485 550620 bernard.bles@eurograss.nl	Grassen
<i>Joordens Zaden BV</i> Vincent Enting Schijfweg Noord 5 3995 LM Kessel 077-4621888 06-53363735 venting@joordens.com	Granen, voedergewassen
<i>Pioneer Hi-Bred Northern Europe</i> Dhr. Bart Verellen Karel de Backerstraat 49 B-2620 Hemiksem Tel. 0032 476482452 Bart.verellen@pioneer.com	Voedergewassen
<i>KWS Benelux</i> Dhr. J. Buis Nikkelstraat 55 8211 AJ Lelystad tel. 0186 65 75 06 j.buis@kws.de	Voedergewassen
<i>Innoseeds</i> H. Nagelhoud Postbus 10.000 5250 GA Vlijmen tel: 073-5188544 hendrik.nagelhoud@innoseeds.nl	Granen, voedergewassen
Neutkens Zaden & Aardappelen P. van den Biggelaar Lantie 1a 5512 NG Vessem Tel: 0497 - 59 1794 Fax: 0497 - 59 2005 pvandenbiggelaar@neutkens.nl	Wederverkoper voedergewassen

<p><i>Rijnvallei</i> R. van Veen Postbus 20 Tielsestraat 1 6675 AA Valburg Tel: 0488-431401 valburg@rijnvallei.nl</p>	<p>Wederverkoper granen en voedergewassen</p> <p>Geen eigen bio-vermeerdering, wel verkoop in samenwerking met Ekotrak</p>
<p><i>W. van Maanen</i> Hoefweg 2 3772 MH Barneveld Tel: 0653710309 w.v.maanen@hccnet.nl</p>	<p>Granen en voedergewassen (nieuw)</p>
<p><i>Bejo Zaden B.V.</i> Dhr. F. v.d. Crommert Postbus 50 1749 ZH Warmenhuizen tel. 0226-396162 f.crommert@bejo.nl</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>De Bolster/Immenhof</i> B. & F. Vosselman Oude Oenerweg 13 8161 PL Epe Tel. 0578 621433 Fax. 0578 621418 fvosselman@planet.nl</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>De Ruiter Seeds</i> Mevr. J. Gilijamse Leeuwenhoekweg 52 2661 CZ Bergschenhoek tel. 010-5292222 len.dekok@deruiterseeds.com</p>	<p>Vruchtgewassen</p>
<p><i>HILD samen GmbH (Nunhems Zaden)</i> C. Rabus/P. Rubitscheck Kirchenweinbergstraße 115 D-71672 Marbach/ Neckar tel. 0049-7144-84731 c.rabus@nunhems.com p.rubitschek@nunhems.com</p> <p>NL-besteladres: Nunhem Zaden BV Postbus 4005 6080 AA Haelen tel: 0475-599222</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>Nickerson-Zwaan</i> Dhr. N. Veldhuyzen van Zanten Postbus 28 4920 AA Made Tel: 0162-690900 nanne.van.zanten@nickerson-zwaan.com</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>Rijk Zwaan</i> Mevr. H. Bos Postbus 40 2678 ZG De Lier tel. 0174-532299; 0610171809 h.bos@rijkzwaan.nl</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>Vitalis Biologische zaden B.V.</i> Dhr. J.C.J. Velema Hengelderweg 6 7383 RG Voorst tel. 0575-502648 j.velema@biovitalis.eu</p>	<p>Groenten</p>
<p><i>Hoogzand Uienhandel</i> Molendijk 42 3227 CC Oudendoorn</p>	<p>Uien</p>

tel: 0181-461451 hoza-uienzaad@planet.nl	
<i>Western Seed International</i> H. Aarden Burg. Elsenweg 53 2671 DP Naaldwijk Tel: 0174 671 549 h.aarden@westernseed.nl	Groenten
<i>PopVriend</i> K.Timmerman/A.Vriend Postbus 5 1619 ZG Andijk Tel: 0228-591462 ktimmerman@popvriendseeds.nl	Groenten Alleen bio-spinazie

Bijlage 2. Brief met aankondiging traject annexbespreking

Aan de betrokken bij de vermeerdering van biologisch uitgangsmateriaal en de opstelling van de nationale annex 2010

Driebergen, 20 juli 2009

Betreft: Aankondiging traject nationale annex biologisch uitgangsmateriaal 2010

Evenals de voorgaande jaren heeft ook dit jaar het Louis Bolk Instituut (LBI) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de opdracht gekregen om het traject te begeleiden om tot een gedragen advies te komen vanuit de sector (zaadbedrijven en telers) met betrekking tot de invulling van de nationale Annex 2010. Deze Nationale Annex is de lijst met (sub)gewassen waarvoor geen ontheffing zal worden verleend voor het gebruik van gangbaar geteeld uitgangsmateriaal in de biologische landbouw.

Wij hopen dat we in de looptijd van het traject weer op uw medewerking kunnen rekenen. Daartoe sturen wij u het tijdspad met de te volgen stappen toe (zie bijlage), zodat u daarmee rekening kunt houden met betrekking tot het raadplegen van uw achterban. LNV heeft gekozen daarin eenzelfde traject te begaan als voorgaande jaren.

Wat vragen wij van de zaadbedrijven?

Wij vragen van de zaadbedrijven aan te geven wat voor 2010 het verwachte rassenaanbod is van de (sub)gewassen die voor plaatsing op de Nederlandse Annex in aanmerking komen. Het gaat dan slechts om die rassen die met een erkend certificaat biologisch zijn vermeerderd.

De zaadbedrijven ontvangen hierbij per email een excel format om het aanbod voor 2010 in te vullen; tevens wordt de lijst van het voorgaande twee jaar meegestuurd ter informatie.

Graag ontvangen wij deze aanbodlijst zo spoedig mogelijk ingevuld van u retour, in elk geval vóór 11 september a.s. aan e.lammerts@louisbolk.nl

Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de uitvoerders:

Edith Lammerts van Bueren 0343-523869 (e.lammerts@louisbolk.nl),

Coen ter Berg 0527-292236 (coenterberg@solcon.nl)

Wij danken u bij deze vast voor uw medewerking!

Hoogachtend,

E. Lammerts van Bueren (projectleider)

Bijlage bij de aankondiging inventarisatie t.b.v. Annex Biologisch Uitgangsmateriaal 2010

Het kader

Volgens een nieuwe Europese Verordening die op 14 augustus 2003 vastgesteld is en per 1 januari 2004 is ingegaan, blijft het mogelijk om gangbaar geproduceerd zaai- en pootgoed te gebruiken, mits daarvoor een ontheffing is verkregen. Wel is het de bedoeling dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van soorten en rassen die wel biologisch beschikbaar zijn.

Daarom zal er mogelijk op termijn een Europese lijst komen van gewassen (de Europese Verordening spreekt over “soorten”) waarvan voldoende biologisch vermeerderde rassen beschikbaar zijn, zodat er voor elke teeltwijze voldoende keus is. Voor de gewassen die op deze zogenaamde Europese Annex komen te staan wordt dus door de hele EU geen ontheffing meer gegeven aan de teler voor het gebruik van gangbare rassen.

De Europese Annex is op dit moment nog leeg, vandaar dat de nationale annex een belangrijk instrument is. Diverse landen werken aan een eigen nationaal systeem om het gebruik van biologische zaad te stimuleren. Afstemming vindt zoveel mogelijk plaats via internationale ECO-PB workshops met de belangrijkste betrokkenen, zie voor verslagen www.eco-pb.org.

Nationale annex

Nederland heeft, evenals enkele andere landen in de EU, eind 2003 voor het eerst een nationale lijst opgesteld van (sub)gewassen waarvoor in 2004 geen ontheffingen meer zijn afgegeven, de zogenaamde Nederlandse Annex. (Sub)gewassen zijn op de Nederlandse Annex geplaatst indien er voldoende geschikte rassen biologisch beschikbaar waren. Het gevolg hiervan was dat de Nederlandse teler bij de teelt van (sub)gewassen die op de Nederlandse Annex staan geen gangbaar zaad meer mocht gebruiken en dus moest kiezen uit de beschikbare biologisch geteelde rassen. De Nederlandse Annex wordt jaarlijks geactualiseerd. In de nazomer voor glas en in het najaar voor de openteelten vindt de actualisatie plaats voor het daarop volgende jaar (met een doorkijk naar daaropvolgende jaren).

Database en evaluatie gebruik

In de nieuwe verordening staat ook dat iedere lidstaat een digitale databank moet inrichten waar de zaadbedrijven hun aanbod aan biologische rassen kunnen registreren. Deze databank (www.biodatabase.nl) is opgezet en wordt beheerd door Naktuinbouw en is sinds 1 januari 2004 operationeel. Door deze databank is het aanbod aan biologisch vermeerderd uitgangsmateriaal transparanter geworden. Telers maken veelvuldig gebruik van deze databank. Essentieel is uiteraard wel dat leveranciers wijzigingen in de voorraden doorgeven, zodat Naktuinbouw zorg kan dragen voor een actuele en correcte informatievoorziening.

Voor rassen die op de databank staan wordt geen ontheffing meer verleend. Voor het bepalen of een (sub)gewas op de Nederlandse Annex kan worden geplaatst is het nodig te bekijken of van de relevante subcategorieën van een gewas voldoende biologisch uitgangsmateriaal beschikbaar is. Hiervoor moet per subcategorie de beschikbaarheid van biologisch uitgangsmateriaal op rasniveau bepaald worden en vervolgens beoordeeld worden of dit voldoende is voor plaatsing op de Nationale Annex. Daartoe worden de opgestelde criteria gebruikt.

Wat vragen wij van de expertgroepen?

Door (de weer opnieuw in te stellen) expertgroepen wordt op basis van objectieve criteria beoordeeld of het aanbod voor 2010 voldoende is om (sub)gewassen op de Nederlandse Annex te plaatsen. De evaluatie gegevens over de door Skal afgegeven ontheffingen in het eerste deel van 2009 vormen mede input voor de discussies in de expertgroepen.

De expertgroepen geven advies die LBI verwoordt in een voorstel aan de Directie Landbouw van het Ministerie van LNV (DL-LNV).

Het is de bedoeling dat de expertgroepsbijeenkomst voor de glasteelt op 10 september en voor de openteelten eind oktober zullen plaatsvinden, zie tijdschema. Het is uiteindelijk het ministerie van LNV-DL die de Nederlandse Annex definitief vaststelt op basis van het advies.

Tijdspad

Het tijdspad waarin het advies aan LNV tot stand moet komen is, evenals andere jaren, krap. Dit heeft te maken met het feit dat zaadbedrijven veelal niet voor een bepaalde tijd weten wat hun zaadproductie heeft opgeleverd.

Tabel tijdspad Annex-inventarisatie en expertgroepbesprekingen

Omschrijving	Bedekte teelt	Overige teelten
• Start	Eind juni	Eind juli 2009
• Vooraankondiging per post aan belanghebbenden van komende procedure annex project	Begin juli	Eind juli
• LBI verstuurt zaadbedrijven een e-mail met format voor invullen van het rassenassortiment.	Begin juli	1 sept.
• Samenstellen expertgroepen	1 – 15 juli	31 aug – 11 sept.
• Deadline inlevering door zaadbedrijven	31 juli	11 sept.
• Verwerken gegevens en compleet maken en in overzichten plaatsen	31 juli -21 augustus	14 – 18 sept.
• Agenda met bijlages versturen naar expertgroepen	21 augustus	25 sept.
• Expertgroepleden informeren bij hun achterban	24 aug - 9 sept	28 sept – 26 okt.
• Expertgroepbijeenkomsten	10 sept	27 okt voor aard/granen/voedergewassen; 29 okt voor vegetatief mat., en vollegrondsgroenten
• Verslag + aanvullende gegevens nachecken	14-18 sept	4-13 nov.
• Versturen verslag naar LNV	Uiterlijk 23 sept.	Uiterlijk 17 nov.

Bijlage 3. Brief aan de expertgroepleden

[als voorbeeld:]

Betreft: uitnodiging Annex bijeenkomst expertgroep Aardappelen 27 oktober 2009

Geachte mevrouw/mijnheer,

Namens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) nodigen wij u uit zitting te nemen in de expertgroepen die is opgezet om de overheid te adviseren over het plaatsen van gewassen op de Nationale Annex 2010. Voor de gewassen die op de Annex staan moet biologisch uitgangsmateriaal gebruikt worden en zal net als in voorgaande jaren geen ontheffing meer worden verleend voor het gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal.

U bent uitgenodigd voor de Expertgroep Aardappelen. De bijeenkomst vindt plaats op dinsdag 27 oktober a.s. van 10.30 tot 12.30 uur op het Louis Bolk Instituut, Hoofdstraat 24, 3972 LA Driebergen.

De samenstelling van de Expertgroep Aardappelen vindt u in bijlage 1.

ACHTERGRONDINFORMATIE

In augustus 2003 is de EU-verordening 1452/2003 voor ontheffing van het gebruik van biologisch zaaizaad vastgesteld. Hieruit zijn twee acties voortgekomen. Naktuinbouw heeft op verzoek van het Ministerie van LNV een elektronische database voor biologisch uitgangsmateriaal opgezet. Het Ministerie van LNV heeft zich sterk gemaakt voor een werkzame Nationale Annex sinds 2004. Expertgroepen hebben een belangrijke bijdrage geleverd bij het vullen van deze Nationale Annex.

Ook dit jaar heeft het Ministerie van LNV het Louis Bolk Instituut gevraagd de bijeenkomsten van de expertgroepen te organiseren. **Het doel van de expertgroepbijeenkomsten is om per gewasgroep tot een gedragen advies aan LNV te komen omtrent de vulling van de Nationale Annex 2010.** Het uitgangspunt hierbij is om op een reële basis zo veel mogelijk gewassen op de Annex te krijgen om zo het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal verder te stimuleren.

Het Louis Bolk Instituut schrijft op basis van de adviezen van de expertgroepen een advies aan de Directie Landbouw van het Ministerie van LNV over het vullen van de categorie 1 (de 'Nationale Annex' 2010). Het Ministerie van LNV stelt daarna per 1 december 2009 de Nationale Annex voor 2010 vast.

INPUT VOOR DE DISCUSSIES

Om de expertgroepen zo efficiënt mogelijk te laten functioneren is er door het Louis Bolk Instituut (LBI) voorbereidend werk gedaan. Het LBI heeft alle betrokken zaadbedrijven aangeschreven en hen gevraagd in een tabel aan te geven van welke rassen zij biologisch uitgangsmateriaal hebben in hoeveelheden zaad die toereikend zijn voor de vraag vanuit de markt. Bijlage 2 is de aanbodslijst voor de Expertgroep Aardappelen. U wordt vriendelijk verzocht deze informatie vertrouwelijk te behandelen, aangezien de zaadbedrijven deze vertrouwelijk hebben verstrekt.

Bijgaand is ook een drie-jaren overzicht gemaakt op basis van de ontheffingen overzichten die door Skal zijn afgegeven in het afgelopen jaar (bijlage 3). De tabel bevat zowel ontheffingen die zijn verleend aan telers als ontheffingen aan vermeerderingsbedrijven voor proefrassen. Deze gegevens vormen een belangrijke informatiebron voor de discussies over het wel of niet plaatsen van een gewas op de Annex 2010.

Bijlage 4 geeft een overzicht van de criteria voor het wel of niet plaatsen van een (sub) gewas op de Nationale Annex en vormt een belangrijk handvat tijdens de discussies in de expertgroepen.

UW ROL

De genodigde personen van telerszijde en van de kant van de zaadbedrijven vertegenwoordigen de belangen van respectievelijk Biologica en Plantum NL.

Er wordt van u als expert verwacht dat u de lijst met beschikbare rassen in uw gewasgroep (bijlage 2) zorgvuldig bestudeert en bij collega's informatie inwint, zodat u zo goed mogelijk op de hoogte bent van de vereisten per gewas en de prestaties van de rassen onder biologische teeltomstandigheden op landelijk niveau. De vragen die we u specifiek willen voorleggen staan beschreven in bijlage 5.

Indien u nog vragen heeft horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

Edith Lammerts van Bueren
Coen ter Berg

Voor informatie:

Coen ter Berg, 0527-292236; 06-55342952

Edith Lammerts van Bueren 0343-523869; 06-10919736

- Bijlage 1. Samenstelling Expertgroep Aardappelen
- Bijlage 2. Aanbodlijst Aardappelen 2010
- Bijlage 3. Overzicht van afgegeven ontheffingen 2007-2009
- Bijlage 4. Beoordelingscriteria per (sub)gewas
- Bijlage 5. Vragen aan de expertgroepen
- Bijlage 6. Vragen voor de vertegenwoordigers van de telers.

Bijlage 4. Beoordelingscriteria

Om te beoordelen of een (sub)gewas een voldoende breed assortiment rassen biedt voor opname op de nationale annex, dienen de volgende criteria gehanteerd te worden:

- indien nodig opdeling in subgewas
- aantal aanbieders
- aantal rassen per subgewas
- variatie aan rassen om binnen het gewas alle teelt perioden en gebruikersdoeleinden te dekken
- de mogelijke uitwisselbaarheid van de rassen als er zaad van een ras aan het eind van een seizoen op is geraakt.

Toelichting: om een reëel en goed gevulde annex te krijgen kan het soms aan de orde zijn om een gewas verder op te splitsen in subgewassen of zelfs teelt- of gebruikersdoeleinden.

Bijvoorbeeld: in geval van andijvie kunnen er voldoende rassen zijn voor de onbedekte teelt van vroeg tot laat, maar voor bedekte teelt wellicht niet. Om te voorkomen dat er bijvoorbeeld in het geheel geen andijvie op de annex komt, bestaat er op nationaal niveau de mogelijkheid andijvie op te splitsen in Andijvie-glad-open teelt wel op de annex, maar Andijvie-glad-bedekt niet. Of bijvoorbeeld: aardappel-tafel-vroeg.

Bijlage 5. Vragen aan de expertgroepen

In de expertgroepzittingen wordt het aanbod rassen per (sub)gewas getoetst aan een aantal criteria:

- h. Zijn de hoofdassen aanwezig?
- i. Dekt het assortiment alle teeltperioden en gebruikersdoeleinden onder biologische omstandigheden?
- j. Is opdeling van een gewas in subgewassen wenselijk?
- k. Zijn de rassen binnen een (sub)groep uitwisselbaar?
- l. Zijn er meer dan 2 aanbieders?
- m. Indien het een klein gewas (areaal) betreft met 1 aanbieder, maar wel geschikte ras(sen), kan voor de Annex 2010 worden volstaan met een uitvoeringsadvies om geen ontheffing te verlenen voor gangbaar zaad. Evenals in vorig jaar kan de expertgroep adviseren een dergelijk gewas gewoon op de annex te plaatsen indien er geen ontheffingen zijn aangevraagd in het voorgaande jaar.
- n. Indien assortiment niet dekkend genoeg is, wat is er dan nodig om dit wel dekkend te krijgen voor 2010 of later?

Bijlage 6. Vragen voor de vertegenwoordigers van de telers.

Stel in jouw sector de volgende vragen per gewas:

1. Welke rassen waren in 2009 de hoofdassen?
2. Op welke oppervlakte werden die rassen geteeld?
3. Welke rassen worden de hoofdassen in 2010?
4. Op welke oppervlakte worden deze rassen geteeld?
5. Opmerkingen t.a.v. gewenste eigenschappen die nu niet aanwezig zijn bij het biologisch aanbod aan rassen.

Bijlage 7. Ontheffingen aangevraagd voor vruchtgewassen bedekte teelt 2007/08/09																							
Louis Bolk Instituut, augustus 2009																							
wetenschappelijke naam		2007			2008			2009			Aantal verzoeken			Aantal verzoeken			hoeveelheid			Reden ontheffing			
Gewas		Ras	Aantal verzoeken	afgekeurd	hoeveelheid stuks	hoeveelheid Kg	Reden ontheffing	Aantal verzoeken	afgekeurd	hoeveelheid stuks	hoeveelheid Kg	Reden ontheffing	Aantal verzoeken	afgekeurd	hoeveelheid stuks	hoeveelheid Kg	Reden ontheffing	Aantal verzoeken	afgekeurd	hoeveelheid stuks	hoeveelheid Kg	Reden ontheffing	
<i>Solanum melongena</i> L.	aubergine	angela											1		2.800				1		2.800		3
		black beauty	1		1.000		3	1		1500		3											
		crystal	3		10.200		3																
		golden eggs	1		100		3																
		green long maniatu	1			5	3																
		madonna																					
		morden midjet																					
		orion	3		20.950		3	2		29.000		3											
		rigter																					
		scorpio						2		8.250		3	5		24.600				5		24.600		3
		solara																					
		taunus												1	100				1		100		3
		turkish orange	1		25		3																
		ondersiam						1				4											
		totaal aubergine	10		32.275			7		38.750				7	38.750						27.500		
<i>Cucumis sativus</i> L.	augurk	diamant	1		44.000		3																
		fanfo																					
		colet conny						1		20													
		melody																					
		mepram						1		20											3.100		1
		totaal augurk	1		44.000			2		40				2	40						3.100		

Cucurbita pepo L.	courgette	bengal cora cora nickerson eight ball Gold-rush optima mizra qitune ronde de nice storr's green taxi tondo tosha nickerson vertes des marachers total courgette	2007			2008			2009		
			1	17.000	3	2	8.500	3	4	11.500	3
			1		4				4000	3	
			2		3		24.000				
			1		3						
			2		3		100		20	3	
			1		3						
			1		3		6.250		4.000	3	
			1		3		300				
			1		3						
			1		3		1600		1000	3	
			1		3		30		15	3	
			7		3		95.500		17.000	3	
							15		15	3	
			18				136.295		37.570		
Cucumis sativus L	konkommer	adrian azman rz 64-05 blanc de bonneui burpless tasty green chrystal apple/lemon delastar demarrage eminentia euphoria feluwa illias jowell No. e 37.2/urgurke NH 5259 NH 7001 NH 7002 NUN 8991 picowell proloog RZ 24-139	1	17.000	3	3	80.050	3			
							30	3			
							80	3			
			1	25	3						
									50	4	
			2	200	4				625	4	
			1	25.400	3						
									145	4	
									1400	3	
			1	150	4		360	3			
			1	70	4						
			1	70	4				210	4	
									50	4	
									2600	4	
			1	250	4						

		2007				2008				2009			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
				500									
	RZ-24-148			900									
	RZ-24-148												150
	RW-24-906												
	sabrina							50					
	shakira			254.750				265.750					
	shakira												
	venice												
	diversen												
	komkommer							750					200
	komkommer												
	onderstan												
								100.000					
	azman							20.000					
	bombo							27.000					
	harry							4050					
	RZ-64-10												
	RZ-64-50												
	TZ-148												
	totaal komkommer	31		299.315				498.120					4.030
<i>Capsicum</i>													
<i>annuum L.</i>	paprika	1		250									
	boogie												
	chelsea												
	derby							580					
	fiero							300					
	funky												
	golden summer												
	healthy												
	krypton												
	marvas	1		250									
	palermo (zoete punt)	1		500				15.000					
	pinokkio	1		8.000									
	ramiro	2		32.250									
	rapido	1		1.000									
	rubiero	1		1.000									
	score												
	sweet banana												
	topacio												
	torkal												

		2007			2008			2009		
	paprika onderstaam	capital	1	8.500		3				
<i>Capiscum annum</i>	potpaprika	toppepo rosso totaal paprika	1 10	51.750	1 1	3 3	4	15.830	71.600	
<i>Capiscum annum L.</i>	peper	ajiema geel earliest red fireflame jalapeno early hot jalapeno early hot padron pietro starflame totaal peper					1 1 3 1 1 1 1 5	1.000 6.500 900 8.400		
<i>Lycopersicon lycopersicum L.</i>	tomaat	admirro albis altess arawak augusta belliro brown berry caranba caranba caransa carninio cerise gelb cheers cheramy cherry-belle classy conqueror conqueror cortanne cortez								
			1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2.400 100 25 560 15 600 6.250 10.500	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	25 71.750 70.000	2 1 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3	6250 1.000	

	2007			2008			2009		
	1	250		1	750		2	1100	
cristel			3						
dasher				1	250				
dolores				1	2503				
DR533							1	900	
DR943							1	1000	
DRW 517									
Tomaat vervolg	3	6.000	3						
favorita									
fergie									
fergie									
flavorino							1	1300	
goldita	1	300	3	2	300		1	100	
green grape	1	25	3	1	25				
green zebra	1	100	1	1	50		1	100	
ivory egg				1	10				
kentaro							1	500	
londrina									
maranello				1	17.500		1	1.500	
matthew							1	500	
meccano	1	10.000	3	1	56.400		16	176.250	
meccano									
mugello									
native sur				1	25				
no. 22-33206	1	100	3						
no.22-33010	1	100	3						
olijfmaat				1	25				
orangino							1	400	
oskar									
oskar									
ovata									
pannovy									
parao pink	1	25	3						
phantasia									
picolino	1	5.000	3						
quest	2	1.300	3						
robino							1	1000	
romana									
roterno	1	100	3						

		2007			2008			2009		
	RZ 72-121									
	santalina									
	santonio									
	santorango							1		500
	sibericum	1	25							3
	starbuck					4200	3			
	sungella				1	100	3	1		50
	sungold F1				1	100	3	1		100
	sunset	1	100							3
	tomat vervolg									
	tangella	1	100							
	treasury									
	tros cocktail en cherry				1	120				
	vanessa									
	washington cherry									
	zebrino	2	1.000					1		1250
	cheers									3
	marenello									
	divers								4	
	beaufort				1					
<i>Lycopersicon</i>	tomat									
<i>lycopersicum L.</i>	(onderstam)				1	30000				
	maxifort									
	total tomat	29	44.975	0	21	184.038				191.700

Bijlage 8. Onthefingen aangevraagd voor Groenten Open en Bedekte Teelten 2007/08/09

Louis Bolk Instituut/Skal, augustus 2009

Wetenschappelijke naam	Gewas	Ras	2007				2008				2009							
			Aantal verzoeken goedgekeurd	Aantal verzoeken afgeweerd	Hoewelheid stukks	Hoewelheid Kg	Reden onthefing	Aantal verzoeken goedgekeurd	Aantal verzoeken afgeweerd	Hoewelheid stukks	Hoewelheid Kg	Reden onthefing	Aantal verzoeken goedgekeurd	Aantal verzoeken afgeweerd	Hoewelheid stukks	Hoewelheid Kg	Reden onthefing	
<i>Cichorium endivia L.</i>	Bladgewassen andijvie	11-410 RZ					1		25.000									
		babyleaf krulandijvie					1		30.000.000						zie babyleaf			
		keran																
		nuance																
		stratego																
		zidane																
		totaal								30.025.000						3.000.000		
	cichorei						1		800.000						2.900.000		7	
<i>Lactuca sativa L.</i>	babyleaf	attrio																
		anikai	1		50.000													
		bandito (lolla rossa)	1		15.000.000			1		15.000.000						500.000		3
		balmitta (batavia rood)	1		15.000.000			1		15.000.000						500.000		3
		bellisimo																
		blonde krul batavia														500.000		3
		cazarai						1		10.000								
		cedar (eikenblad)	2		200.000			2		150.000						150.000		3
		currita	1		40.000.000			1		40.000.000								
		facillo																
		florbella						1		10.000								
		funky																
		funky (krul batavia blond)	1		10.000.000			1		10.000.000						500.000		3
groene krul batavia														500.000		3		
guara	1		50.000															
imagination	1		50.000															
kibou																		
kidance	1		50.000				1		10.000									
vervolg																		

		2007					2008					2009						
	babyleaf	kippling																
		kitare	1		50.000													
		klausia	1		10.000.000					10.000.000								
		ls 5440																
		mohican								50.000								
		murano	1		50.000													
		relay	1		50.000													
		ribat																
		rode krul batavia																
		solero	1		100.000					75.000								
		sprintia (krulbatavia groe	1		10.000.000					10.000.000								
		stomie	1		30.000.000													
		 totaal	17		130.650.000					100.305.000								32.000.000
	<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	bleekselderij																
		claret																
		daybreak																
		golden-spartan								10.000								
		kylian																
		loretta																
		plato																
		tango								20.000								
		victoria								40.000								
		 totaal								70.000								795.000
	<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	groenselderij																
		victoria								50.000								
		imperial																
		tango																
		 totaal								50.000								350.000
	<i>Portulaca oleracea</i> syn.	postelein																
		geel																
		groen																
		 Totaal																
	<i>Portulaca oleracea</i> syn.	zomerpostelein																
		groen																
		 Totaal																30
	<i>Allium porrum</i> L.	prei																
		angelos																
		antiope	1		15.000.000					15.600.000								
		apollo	2		15.100.000					15.000.000								
		artimis								15.000.000								
		ashton	2		15.400.000					15.000.000								
		 Totaal	2		15.400.000					15.000.000								15.014.000

		2007		2008		2009		
	alvani					1	15.000.000	3
	axima							
	belton			3	16.500.000	7	15.828.000	3
	blauw groene winter Pieter Pik					1	50.000	3
	blauw de solalze & charantain							
	carver							
	davina					1	1.500.000	3
	davinci							
	davney	1	500.000					
	delmas	1	15.000.000	3	15.000.000	1	15.000.000	3
	dyonisos							
	easton	2	300.000	3	150.000	1	15.000.000	3
	fahrenheit	3	1.295.000	3	15.365.000	1	175.000	3
	farinto	2	1.570.000	3	2.100.000	1	30.000	3
	farinto							
	forrest							
	galvani					1	440.000	3
	ginka							
	harston					3	15.125.000	3
	idaho							
	jolant							
	kenton	8	20.185.000	3	24.790.000	1	1.500.000	3
	kingston					1	15.000.000	3
	lampton							
	lancelot	1	40.000	3	35.000			
	lanca							
	landina							
	levis	1	15.000.000	3	15.000.000	1	15.000.000	3
	lexton					1	15.000.000	3
	longton							
	linex bejo	1	800.000	3	1.000.000			
	main	1	2.000.000	3	50.000			
	makostar	1	15.000.000	3				
	megaton							
	mirakel	1	15.000.000	3		3	15.155.000	3
	naan							
	natan					1	15.000.000	3
	nobel	1	400.000	3	15.000.000	1	150.000	3
	pandora	2	175.000	3	100.000	1	6.000	3
	paragon							
	parker							
	proef n.v.t					1	5.000	3
	pulton					1	15.000.000	3

		vervolg		mon		2007		2008		2009		
	prei	roxten	4	1.115.000	3	2		15.400.000	1	2	15.000.000	3
		nummer	1	600.000	3				1	1	15.000.000	3
		Sel Hiltvblue										
		selina	4	19.660.000	3	7		22.110.000		4	15.285.000	3
		shelton				4		1.240.000		8	16.330.000	3
		sniker										
		surprise										
		triton	1	15.000.000	3					1	1.500.000	3
		upton	1	400.000	3							
		varna										
		vitation										
		volta										
		vrise				1		4.000.000				
		walton										
		wegeton										
	prei	totaal	42	169.540.000	52			270.640.000			341.321.000	3
<i>Lactuca sativa</i>	batavia sla	livigna										
<i>L.</i>		mohican										
		totaal										
<i>Lactuca sativa</i>	eikenbladsla	bughatti			1			50.000				
<i>L.</i>		anikai			1			50.000				
		cedar										
		RZ 83-71										
		totaal						100.000				
<i>Lactuca sativa</i>	ijsbergsla	grazer krauthaupt										
<i>L.</i>		totaal										
<i>Lactuca sativa L.</i>	krulsla	Fritlice										
		totaal										
	salanova	gaugin			1			30.000				
<i>Diplomatix</i>	rucola	wild rocket										
<i>tenusfolia</i>		wild rocket										
<i>Diplomatix</i>	wilde rucola	sky rocket										
<i>tenusfolia</i>		sky rocket										
		wild rocket										
		totaal										

		2007			2008			2009		
<i>Lactuca sativa</i> L. sla	anubi									
	glodrush				1		100			
	kopling									
	kleinduimpje				1		100			
	rz 42-33									
	tango				1					
	tom thump									
	wiske (winter)								5.000	3
	 totaal								5.000	
<i>Valeriana</i>	veldsla									
	cirilla	3		57.000.000	3	1	56.500.000		1.500.000	3
	favor	1		500.000	3					
	gala	2		21.000.000	3	2	40.000.000			
	trophy									
	valgros									
	 totaal	3		21.500.000		3	95.000.000		1.500.000	
<i>Cychoorium intibus</i>	raddicchio									
	caspio									
	jupiter									
	leonardo				1		5.000		5.000	3
	raddicchio rosso								10.000	3
	redoria								700.000	
	 totaal								715.000	
<i>Cichorium</i>	groenlof									
	 totaal									
<i>Foeniculum vulgare</i> Miller	knolvenkel									
	floro	1		20.000	3				220.000	
	orton	5		3.925.000	3	2	180.000		930.000	3
	solaris	7		1.155.000	3	3	310.000		1.510.000	3
		 totaal	13		5.080.000			490.000		1.440.000
<i>Chenopodium giganteum</i>	boonspinazie									
	magentiaspreem									
<i>Spinacia oleracea</i> L.	spinazie									
	ballet	2		270.000.000	3	4	108.400.000			
	bazarroet	1			1	3				
	beo	1		4.000.000	3					
	boa	7		321.300.000	3	11	2.986.000.000		302.050.000	3
	boeing	1		50.000.000	3					
	dolphin									
	emilia	1		80.000.000	3					

		2007				2008				2009								
		emu tz51506																
		falcon								11.000.000								
		leopard	6		279.000.000				1	10.000.000								
		leopard	1		25.000.000													
		spinazie	1		40.000.000				1	20.800.000				1				450
		marabu	1		40.000.000				1	20.800.000				1				3
		mustang																
		parrot	1		500.000													
		pelican							1	150.000				2				200.000
		pelikan																
		polka	1		500.000													
		reddy	1						1									
		rembrandt	1		250.000													
		rende																
		rhino	1		100.000.000				1									300
		rhino	5		250.000.000				5	192.000.000								300
		rhino							1									200
		rhino																
		rhino							2	41.000.000								
		rhino (voorjaar																
		RX1393							1									300
		silverhale-boa																
		spinazie	1		1.000.000									1				25.000.000
		mosterdspinazie																
		summer feest																
		wilde spinazie																
		bloomsdale																
		total	33		1.461.550.000				22	554.650.000								534.650.000
		total																450.000
		<i>Beta vulgaris L.</i>																
		snijbiet	1							10.000				1				1
		bright lights	2		20.000													3
		gele snijbiet								200								
		red chard	1															
		red chard																
		red chard																
		red ruitbarb chard	1							500				1				1.000
		regenboog bright lights																
		rocket	1							500				1				5.000
		total	6		20.000					1.013								5.000
		total																2.001
		rapsteel												1				50.000
		hymenia																
		<i>Brassica rapa</i>																
		paksoi																
		hypro	2		80.000				1	5.000				1				150.000
		loi choi							3	750.000				5				460.000
		green fortune							3	40.000								
		Mei-Qing												1				20.000
		total	2		80.000				6	740.000								630.000

		2007			2008			2009		
	Koolgewassen									
<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>botrytis</i> var. <i>botrytis</i>	adamallo FI						1	10.000		
	adelanto	2	30.000	3			1	10.000		
	aldrin	6	117.500	3			3	60.000	2	12.500
	aldrin FI						1	155.000		
	almenara									
	alpen						1	12.500	2	75.000
	alrin						1	50.000		
	altamira	2	25.000	3			4	385.000	2	42.500
	amerigo	2	150.000	3			4	72.500	2	20.000
	amiata						1	5.000	2	47.500
	amiator						1	20.000		
	amsterdam	1	30.000	3			2	55.000	2	40.000
	appia								1	45.000
	armstrong									
	anique						1	82.500		
	appiata						2	25.000		
	avalim									
	aviron	5	575.000	3					1	12.500
	aviso	8	120.000	3			7	422.500	7	235.000
	balak								1	3.000
	balboa	2	187.500	3			4	477.500	3	270.000
	baldito	1	10.000	3						
	baldo	2	40.000	3			2	30.000	1	10.000
baltimore						1	25.000			
barcelona	3	85.000	3							
BE 2627										
be2650	2	10.000	3							
bejo 2607										
belot							1	7.500		
bodilis							1	7.500		
brigantine										
burt	1	10.000	3						2	20.500
cameron										
carier	2	25.000	3			1	20.000			
castellum	1	50.000	3			5	77.500	5	130.000	
Cendis	2	45.000	3			2	20.000	2	20.000	
celio									1	15.000
chambord	2	35.000	3			5	100.000	1	5.000	
chassiron									3	45.000
chester										
	bloemkool									
	vervolg									

		2007			2008			2009		
	ciren									
	clanton	2	15.000	3				20.000		3
	clarify	1	35.000	3		225.000		115.000		3
	clemen									
	concept				1	15.000		107.500		3
	corella				1	15.000		35.000		3
	cornell	5	50.000	3	2	37.500				
	cortes	3	80.000	3	1	35.000		5.000		3
	dalton	2	25.000	3	2	20.000		12.500		3
	darwin							55.000		3
	deora	1	25.000	3						3
	delfino	3	550.000	3	3	280.000		90.000		3
	dellas				1	7.500				
	dexter	3	42.500	3	2	35.000		160.000		3
	diadom									
	diwan									
	elinia	1	17.500	3	2	30.000		5.000		3
	fanaday				2	105.000		15.000		3
	fargo	2	100.000	3						
	fastnet	1	22.500	3	1	40.000		52.500		3
	fiensa				1	25.000		22.500		3
	flect				1	27.500		15.000		3
	fortrose									
	fredor	1	10.000	3				17.500		3
	fremont	1	100.000	2	8	1.070.000		15.000		3
	galotte	1	32.500	3				632.500		3
	gold	2	30.000	3	2	100.000		15.000		3
	graffiti				1	22.500		70.000		3
	gregor							2.500		3
	hemline									
	hemmon	3	85.000	3	2	65.000		40.000		3
	invicta				1	15.000				
	itez									
	jerome	1	2.500	3						
	kamis				1	20.000		27.500		3
	korlanu	7	170.000	3	5	405.000		50.000		3
	lecanu	1	20.000	3	1	147.500		22.500		3
	liberty	1	150.000	3	5	585.000		392.500		3
	limbara				1	80.000				
	miae				1	5.000				
	magellan	1	150.000	3	8	1.262.500				
	maifair	1	10.000	3	1	10.000		10.000		3

	2007			2008			2009			
mangellan										
marcher	1	15.000		3			550.000			515.000
marnick	1	10.000		3			50.000			
martian										
mascarette	1	15.000		3			45.000			
mayfair	3	37.500		3			15.000			17.500
Mayline	1	15.000		3						
minioc										
moby dick	2	355.000		3			5.000			
navone							350.000			200.000
nikolaz							10.000			
no. 51.1231										
no. 51.1232							300			
nomad	2	10.000		3			2.500			
opaal	1	1.000		3						
optimist	4	70.000		3						
panther	1	10.000		3			57.500			35.000
panther	1	10.000		2			37.500			52.500
paraday										
picasso							35.000			
pienrot										
pulsar							80.000			110.000
ramco							20.000			
rober							10.000			
sabadel	1	2.500		3						2.000
scudo							2.500			
seoul							70.000			
sevilla	1	25.000		3			110.000			200.000
Sg 3001							17.500			35.000
Sg 3003										10.000
sgc 3001										10.000
sgc 3003										7.500
sidor	2	40.000		3			15.000			7.500
skywalker										
spacestar	1	10.000		3						
subline	2	32.500		3			17.500			40.000
bloemkool vervolg										
sunset										
talbot										2.500
tarifa										
thabor	2	20.000		3			40.000			60.000
thalesse	1	10.000		3			27.500			
techna										
terminillo							15.000			55.000

		2007			2008			2009		
	triumfant	1	15.000	3	1	20.000	1	15.000	3	
	veronica									
	vinson	5	100.000	3	3	35.000	1	10.000	3	
	violet queen				1	30				
	voque	1	10.000	3	1	15.000	2	20.500	3	
	w. gold						1	30.000	3	
	white gold	2	45.000	3	3	30.000				
	winterbor				1	10.000				
	total	125	4.126.000		92	4.567.530	143	4.488.500		
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>lacinata</i>	Boerenkool	1	5.000	3	2	10.000	1	5.000	3	
	reflex F1	10	585.000	3	10	392.500	7	215.000	3	
	rustico				1	5.000				
	starbor	1	1.300.000	3						
	westlandse winter				1	135.000				
	vervolg				2	107.500	2	90.000	3	
	winterou				3	40.000	1	10.000	3	
	winterbor	2	30.000	3	3		1			
	total	14	1.920.000		15	590.000	11	320.000		
	spruitkool				1	7.500				
<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>oleracea</i> var.	abacus									
	brolin									
	clodius	8	300.000	3	4	152.500	1	100.000	3	
	cornulus	3	35.000	3	2	15.000	1	20.000	3	
	cyrus	3	160.000	3	3	140.000	4	160.000	3	
	davin				1	20.000				
	diablo				1	25.000				
	dominator	1	20.000	3	3	102.500	2	55.000	3	
	dorie				1	10.000	2	70.000	3	
	esperal	1	5.000	2						
	esperal	1	5.000	3						
	franklin	1	15.000	3	2	35.000	1	20.000	3	
	genius	5	232.500	3	2	155.000	1	100.000	3	
	gr. Stekema				1	600				
	gustus	2	370.000	3						
	hild ideal	1		3						
	hivernus	1	5.000	3						
	maximus	3	45.000	3	2	50.000	1	20.000	3	
	mercurius									
	monterey									
	nautic	1	45.000	3						
	noisette				1	100				
	philémon									
	revenge	1	10.000	3	1	3.300				

		2007				2008				2009								
		1			3													
	romulus																	
	rubine	1			1													2
	valencia	6		475.000		3	7											195.000
	total	40		1.762.500	2	32												780.000
	spruitkool																	
<i>Brassica oleracea</i>	broccoli																	
	agasi																	7.500
	alborada																	
	aquiles																	42.500
	batavia																	5.000
	chevalier																	45.000
	early purple sprouting	1		500		3												
	federer	1		25.000		3												
	fellow						2											20.000
	green sprouting																	
	heraklion																	
	iron man	5		205.000		3	16											2.315.000
	ironman	1		50.000		2												
	ironman	16		700.000		3												
	lord	2		110.000		3	9											775.000
	lucky						1											227.500
	marathon	8		1.505.000		3	9											1.260.000
	milady	5		360.000		3	3											205.000
	montaco	2		67.500		3	4											220.000
	monopoly	1		50.000		3	1											
	monterey	3		827.500		3	6											15.000
	montop	4		300.000		3	6											30.000
	parthenon	9		127.500		3	5											205.000
	purple sprouting																	
	steel						5											276.500
	surveyor																	
	tinman						1											12.500
	volta																	
	total	58		4.328.000		51												5.652.500
	broccoli																	
<i>Brassica pekinensis</i> syn.	chinese kool																	
	emiko																	20.000
	manoko	4		330.000		3	8											420.000
<i>Brassica campestris</i>	mirako	3		150.000		3												
	morillo																	
	orient express																	
	parkin																	
	sprinkin																	
	sumiko	1		10.000		3												4.500

		2007				2008				2009				
		suprin	1			3								
		surprise orient	1		5.000	3								
		yamiko			15.000									
		totaal	10		510.000			8		475.000			444.500	
<i>Brassica oleracea</i>	koolrabi	cindy												
<i>oleracea</i>		eder						1		250.000				
<i>comvar.</i>		kolibri	2		70.000	3								
<i>acephala</i> aief		kompliment												
<i>var gongylodes</i>		korist												
		korridor												
		kossak	1		250.000	3		1		400.000				
		leeh												
		oasis												
		segura												
	koolrabi	totaal	3		320000			2		650.000			60.000	3
<i>Brassica campestris</i>	soi	summer fest	1		400.000	1		4		625.000			500.000	1
<i>var perverdis</i>	komatsuna	greenboy											50.000	1
		misome											1.000	1
		lat-soi												
		totaal	1		400.000			4		625.000			551.000	3
	palnikool	brassied deracea												0
		lacinio kale	1			5	1			2.500			2.000	1
		nero di toscane						1		50.000			5.300	1
		Zwarte van toscana	3		5.000	1		2		52.500			7.300	1
		totaal	4		5.000	5		3						
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>rabra</i>	rode kool	anexa	1		15.000	3								
		autoro	1		50.000	3		3		52.500			35.000	3
		B 2673	1		5.000	3								
		BE2673	1		22.500	3								
		B12673	1		25.000	3								
		caballero						6		477.500				
		faturnina						1		10.000			72.500	3
	rode kool	huzaro	3		55.000	3		2		40.000				
	vervolg	integro												
		integro												
		intro	1		5.000	3								
		lectro	3		100.000	3		3		85.000			85.000	3
		Meastro	2		42.500	3								

		2007				2008				2009					
		tarvooy	2	12.500									85.000		3
		tasmania	3	75.000			105.000								3
		tourmaline												150.000	
		verto	1	7.500											
		visa													
		witessa	2	35.000			30.000							120.000	3
		witosa	13	264.500			322.500							210.000	3
		 totaal	 59	 1.998.000			 2.852.500						 2.220.000		
Brassica															
<i>oleracea</i>		witte kool													
		adema													
		almnac	5	312.500			275.000						145.000		3
		amazon													
		adria	6	235.000			287.500						359.000		3
		badger shipper													
	vervolg	barolo	1	25.000			40.000						5.000		3
	witte kool	bingo	4	252.500			645.000						155.000		3
		bloktor	4	225.000			35.000						50.000		3
		brigadier													
		badena					50.000								
		candela													
		castello	4	75.000			91.500						55.000		3
		christmas drumhead													
		cillion													
		counter	6	455.000			500.000						469.000		3
		delus													
		destiny	7	120.000			125.000						67.500		3
		drago	2	20.000											
		eersteling-express													
		ereno													
		eton	5	87.500			167.500						97.500		3
		gilson	1	50.000			55.000						115.000		3
		hinova	5	150.000			307.500						176.500		3
		hinova	1	10.000											
		impala													
		impala													
		impuls													
		jaguar	1	20.000									85.000		3
		jubilee	5	152.500			170.000						57.500		3
		kalorama	3	80.000			80.000						265.000		3
		kevin					10.000								

		2007			2008			2009					
	kilaherb												
	kilatton	1	90.000	3	1	20.000	6	250.000					
	kilaxy	1	5.000	3	1	90.000							
	kilazor	1	110.000	3	5	545.000	1	17.500					
	kingston				1	7.500							
	krautkaiser				5	10.000							
	krautman	5	142.500	3	3	17.500	4	99.000					
	kronos	2	200.000	3			1	70.000					
	kylaxy	1	30.000	3									
	lennox	3	65.000	3	1	30.000							
	lion	2	50.000	3	2	40.000							
	marcello				1	10.000							
	megaton	1	40.000	3	6	122.500	5	96.500					
	mozart	1	140.000	3	2	40.000	3	57.500					
	novator	2	125.000	3									
	NZ 17-664												
	orenoque	2	75.000	3									
	paradox	1	10.000	3	1	25.000	1	100.000					
	parel												
	perfecta	3	30.000	3	1	7.500							
	pesaro				1	25.000							
	ranco	8	412.500	3	12	612.500	7	200.000					
	reaction	3	290.000	3	11	981.000	4	342.500					
	rinda	1	25.000	3	1	10.000							
	riviera				10	1.437.500	12	1.057.500					
	robustor	2	55.000	3	1	25.000	1	30.000					
	RZ 30-250	2	150.000	3									
	samatha	1	20.000	3									
	scandic	1	10.000	3									
	slawdena	2	95.000	3	1	10.000							
	squadron				1	8.000							
	storena	2	115.000	3	4	245.000	1	17.500					
	strukton	6	42.140	3	1	1.000	1	1.000					
	surprise												
	tex 436												
	toughma												
	transam	1	17.500	3			3	105.000					
	unico	1	45.000	3									
	unifor	9	965.000	3	6	1.157.500	5	325.000					
	vestri	1	15.000	3									
	vivaldi	1	7.500	3									

	witte kool	totaal	2007			2008			2009		
			127	5.627,140	143	8.073,000	109	4.871,250			
	spitskool	cape horn	1	7.500	1	2	17.500	3	17.500	3	
		cape-horn	1	100.000	3						
		capriroom	1	5.000	3						
		caralex F1			1		35.000	1	12.500	3	
		carantha	1	60.000	1	11	650.000	15	390.000	3	
		carantha	12	355.000	3						
		coronus									
		duchy	1	20.000	1	18	1.132.500	1	40.000	3	
		duchy	15	362.500	3			5	337.500	3	
	vervolg	durcan			1						
	spitskool	dutchy	1	10.000	3						
		express	1		1						
		express			25						
		jason			1		5.000				
		kalibos			1		10.000				
		prospera									
		prospera	1	200.000	3	4	940.000				
		nz 15.850			1	1	10.000				
		nz15.827			1	1	10.000				
		prospera	1	5.000	1						
		red point									
		regency	9	430.000	3	2	65.000	1	10.000	3	
		sprit	2	60.000	3						
		somsma						1	20.000	3	
		totaal	47	1.615.000	25	34	2.360.000	26	787.500	3	
	Bol- knof- en wortelgewassen										
<i>Cichorium</i>	witlof	atlas	5	4.170.000	3	2	2.100.000	2	2.000.000	3	
<i>inhybus</i> var.		ectine			1		200.000	2	3.500.000	3	
<i>Foliosum</i>		focus	3	2.500.000	3	2	1.700.000	3	750.000	3	
		H0966				1	100.000				
		octaaf									
		platte	4	16.200.000	3	1	1.800.000	4	4.400.000	3	
		ventor	1	120.000	3	1	200.000				
		ventor	11	23.300.000	3	9	16.801.000	10	44.200.000	3	
		yellow star	2	10.900.000	3	2	4.400.000	4	2.900.000	3	
		zilia	1	100.000	3						
	witlof	totaal	27	57.290.000	3	19	27.301.000	25	60.750.000	3	

Helianthus tuberosus	Aardpeer	n.v.t. (aardpeer)	2007			2008			2009					
			1		1	1								
		Totaal	1		1	1								
	knolselderij	balena	2	175000	3	3	115.000			8	540.000			3
		briljant	8	3.370.000	3	2	1.640.000			5	550.000			3
		briljant				5	1.415.000							
		cisko												
		diamant	1	270.000	3	1	150.000							
		goliath	1	80.000	3					1	60.000			3
		ilona				1	190.000			1	50.000			3
	vervolg	ilona	4	165.000	3	3	265.000							
	knolselderie	kojak	1	80.000	3					1	250.000			3
		mentor								1	70.000			3
		monarch	1	220.000	3	2	60.000							
		monarch												
		president	3	250.000	3	6	450.000			4	640.000			3
		prinz	1	200.000	3									
		prinz												
		rex	2	180.000	3									
		rondo								1	10.000			3
		rowena	5	455.000	3	5	995.000			4	630.000			3
		shiva								1				100
	knolselderie	totaal	29	5.445.000		28	5.280.000			25	2.790.000			100
	stoppelknol/meiraap	civasto R								1				3
		gold vital				1								1
		gold vital												
		sanson				1								
		rondo	1		4	3								
	meiraap	white globe purple top												
		totaal	1		4	3				1	1.000.000			2
										1	1.000.000			
	rode biet/kroot	akela	1	1.500.000	3									
		alvro-mono												
		bettole								1	500.000			3
		bonel												
		bull's blood				1	400							
		burpee's golden	1	150	3	3	45.300			1	30.000			1
		cardaal								1	750.000			3

				2007		2008		2009		
		chiogigia	1		5.000			1	5.000	4
		grenada					900.000	2	28.500.000	3
	rode biet/ kroot	golden burpee	3		25.000					
		golden burpee								
		goudgele krotten						1		3
		pablo	9		45.095.000		52.150.000	6	15.600.000	3
		pronto					1.500.000			
		rhonda								
		rocket	1		600.000		800.000	1		3
	vervolg	roodwitte krotten						1	1.200.000	3
	rode biet/ kroot	segura						1	60.000	3
		shakira					2.300.000			
		tardel					30.000			
		taurus					1.500.000	1	1.500.000	3
		witte biet blankoma					1.000	1		3
	rode biet/ kroot	totaal	16		47.225.150		57.601.700	18	48.145.000	25
<i>Beta vulgaris</i>	suikerbiet	beta vulgaris conditiva	1			20				
		heracles								
		shakira	3		2.400.000			1	600.000	1
	suikerbiet	totaal	4		2.400.000	20		1	600.000	1
<i>Raphanus sativus</i>	radijs	donar	1		10.000.000		10.000.000	1	700.000	3
		evostar	1		10.000.000		10.000.000	1	800.000	3
		radijs tail								
		resipar							700.000	3
		techno								
		ulimar	1		25.000.000		25.000.000	1	2.200.000	3
		jiskegeltes						1		3
	radijs	totaal	3		45.000.000		45.000.000	3	4.400.000	20
	kooldraap	emily					10.000	1		
<i>Brassica napobrassica</i>		helenor								
		mathias								
		super-schmelz								
		wilhelmsburger								
<i>napobrassica</i>	kooldraap	totaal					10.000			
	retlich	osterguss rosa								
		roter neckarruhm								
		white dream								
	retlich	totaal						1		10
<i>Scorzonera</i>	schorsmeer	alpha	1			30		1		36

	2007			2008			2009		
	alpha	1	18	3					
	omega	1	6	1	1	42			
	omega	1	24	3					
schorseneer	Totaal	4	78			66		1	36
<i>Allium cepa</i>	ambition				2	13.000.000			
	conserver	2		1				4	15.175.000
	conserver	2		3				1	25.000
	matador	1		1	1	3.250.000		5	17.950.000
	matador	1		3					
	mirage								
	picador	1		3					
	prisma	1		3					
	red sun				2		11.005		
sjalotten	totaal	8	8.300.000			16.250.000		10	33.125.000
plantui	centurion	3		3	1		136		
	exhibition	1	25.000	3					
	hercules								
	jetset	1		2.000	1		52	1	9.000
	jetset	1		6.000	3				
	setton	1		6.000	1		3.000		
	sturon	4		5.350	2		22.515	1	3.000
	sturon	6		10.811	3				
	sturon (2e jaars)	1	3.000						
plantui	totaal	18	28.000	37.211			25.703	2	12.000
<i>Daucus carota</i>	55-150rz							1	100.000
	55-300rz							1	100.000
	55-300rz							1	
	amsterdamse bak	1		135	3				
	anastasia								
	austria	1	500.000		3		500.000	1	600.000
	baby carrot								
	bangor	2	1.000.000		3		1.625.000	1	500.000
	bergen	3	3.350.000		3		2.200.000	2	1.200.000
	bergen								
	champion	1	95.000.000		3				
	clx 3187								
	corinna	1	100.000		4		100.000	1	25.000
	dordogne								
	elegance	2	700.000		3		6.225.000	1	100.000

				2007					2008						2009			
	elegance	1		100.000		4	1		125.000								25	3
	flakleeze																	
	fly away																	
	gorsenheimer treib																	
	grace	1		1.000.000		3	1		100.000									
	grace	1		100.000		4												
	kamaran	5		9.650.000		3												
	kamaran	3		9.550.000		3	2		7.000.000									
	konarrio	2		1.500.000		3	3		8.500.000									
	laguna	6		30.500.000		3	8		59.900.000									
	vervolg																	
	peen																	
	maxi																	
	malmi																	
	mokum	4		3.900.000		3	3		2.650.000									
	narobi								3.200.000									
	narndal	1		3.500.000		3												
	naror																	
	narur	3		7.000.000		3	2		6.600.000									
	narur	1		100.000		4												
	napoli						1		4.000.000									
	napoli																	
	napoli																	
	nappa																	
	nabonne						1		4.000.000									
	natalia	4		7.700.000		3												
	nebula																	
	nectar																	
	negovia	1		100.000		4	1		100.000									
	negoc	66		1.014.650.000		3	70		1.655.930.000									
	negoc	1		100.000		4												
	niland																	
	niland	1		8.000.000		3												
	nimrod	2		9.500.000		3	3		6.100.000									
	nipomo	1		100.000		4												
	nipomo																	
	nipomon																	
	nipomon																	
	norwick NCB																	
	nut3025ce																	
	nut3025ce	1		100.000		4	1		100.000									
	ostris																	
	parijse wortel																	
	parijse wortel																	
	purple haze						1											
	romance						4		5.525.000									
	romance																	
	sanurai																	
	sanurai																	
	senator																	
	senator																	
	sweet candle						1		1.500.000									

		2007				2008				2009				
	trafford													
	trevor													
vervolg	ulyses													
peen	vita longa	1		25.000		3	1		50.000		1		50.000	3
	white belgian/green topped white					3	1							
	yukon	11		56.600.000		3	2		34.000.000		5		97.000.000	3
	zwarte spaanse	1				1	1							
peen	55-300 RZ								200.000					
	totaal	129		126.425.000	136				1.810.230.000		128		1.633.800.020	26
	pastinaak													
	albion						1		450.000					
	albioni						1		1.000.000					
	gladiata	1		20000		3								
	gladiator	1		550.000		1							2.582.000	3
	javelin						1		350.000				705.000	3
	mitra													5
	new white skin	2		4.000.000		3	3		725.000					
	palace												1.000.000	3
	panache								500.000					
	w.gold						1		50.000					
	white spear						1		300.000					
	totaal	4		4.570.000					3.375.000		10		4.287.000	
	stengelui													
	elody													
	inv						1							
	performer													
	performer													
	totem	2		2.000.000			2		1.750.000					
	totem					3	2		950.000					
	white-lisbon													
	totaal	2		2.000.000					2.700.000					
	zaai-ui													
	ailsa graig													
	baldito													
	balstora	1		4.600		4								
	barito													
	batletta	1				1								
	BG237						1		750.000					
	BGS 237	6		240.000		4	8		3.500.000					
	BGS 237						1		1.000.000					
	BGS 237						1		1.000.000					
	BGS 237 FI						1		250.000					
	bravo	2		500.000		4	2		500.087				250.000	4
	canto													4

		2007						2008						2009							
	vervolg	centro																			
	zaai-ut	drago																			
		denno									3		3.000.000								
		egyptische ui									1		50								
		exhibition																			
		forum																			
		golden princess																			
		hektor																			
		hybing																			
		hybelle									1		2.750.000								
		hybing									1		1.000.000								
		hyfort				3					6		25.000.000								
		hylander																			
		hyline																			
		hylining																			
		hyskein																			
		hystand																			
		hyteech																			
		hyteech																			
		karnal																			
		karnal																			
		karnal									4		32.500.000								
		niz																			
		populatie balstora																			
		populatie platte ui				1															
		populatie ronde rijnsburg																			
		profit																			
		radar																			
		red baron																			
		redspark																			
		romy																			
		rossa lunga firenza																			
		salander																			
		sartero																			
		sartero									5		2.825.000								
		sentro																			
		selecte balstora				2															
		selecte balstora																			
		selecte platte ui																			
		selecte platte ui				2															
		selecte platte ui																			
		selecte rode uien																			
		selecte ronde rijnsburg				2															
		selecte ronde rijnsburg																			
		sunkin																			
		sunmit																			
		tannara																			
		tasco																			
	vervolg	vervolg																			
	zaai	tasco																			

		2007			2008			2009		
		1	3	3				1	2	3
	walla walla sweet									
	weiss fruhling									
	wellington									
	wellington									
zaai-ui	totaal	22	3.575.600	4	194.831.477		46	109.155.000	600	
knoflook	printanor									
	shiva					30	1		100	1
<i>Foeniculum vulgare</i>	venkel	1	50.000	3	935.000		1	10.000		3
	rondo						1	220.000		1
	solaris	1	70.000	3	640.000		1			
	totaal	2	120.000		1.575.000					
Peulvruchten										
stamslaboon	arras	1	1.400.000	3						
	angela				12.800.000		1	10.000.000		3
	avignon				1.500.000					
	banga	1	2.200.000	3			1	6.750.000		3
	banga	1	4.000.000	1						
	belcampo				1.400.000					
	beaufort				2.000.000					
vervolg	bernardo						1	60.000		1
stamslaboon	carana	3	5.300.000	3	20.000.000		3	12.450.000		3
	carana								500	3
	haricote R2374						1		2.300	3
	hildora	1		10		2	2		38	3
	gordon				1.000.000		1	1.700.000		1
	koala	1	13.000.000	3	2.000.000		1	6.750.000		3
	kyliau	1	2.000.000	3	1.700.000		1	3.200.000		3
	montano					5				
	nagano	1	2.500.000	3			1	250.000		4
	oceanis	1	160.000	3						
	pisarroton								2.380.000	3
	polder	1	5.600.000	3						
	purple teepee	1		125		1	1		13	4
	pv 672/trento									
	quirian									
	roller	1	3.600.000	3						
vervolg	schubert	1		25						
stamslaboon	spectra				1.600.000		1			
	speedy	2		11						

		2007						2008						2009					
		turkische erbse																	
		valencia	1		3.200.000						5.000.000								
		zebrina																	
		admiris																	
		stamslaboon																	
		totaal	18		42.960.000						49.000.000								25.400.000
		stoksnijboon																	
		festival																	
		fernando																	
		hilda																	
		jolanda																	
		mantra																	
		musica																	
		oriente																	
		oriente																	
		RX 08043104																	
		smeraldo																	
		totaal																	10.000
		erwten																	
		alderman																	
		attika	1			100													
		augusto																	
		aurigo	1		8.200.000														
		baghera	1		44.000.000						25.900.000								23.500.000
		baghera																	1.320
		baghera																	
		bomba																	
		cabro									77.000.000								
		camaro	1		24.200.000						3.400.000								
		cher									15.000.000								
		clair	1		6.000.000														
		conus	1		3.600.000														
		crecellle	1		13.000.000														
		etra	1		1.600.000														
		fabio	3																
		fabio	2		30.200.000														
		fabio	1		38.000.000														
		fortress																	
		galHC1024ant									20.950.000								15.700.000
		integra	5			3.700													
		integra	1			1.000													
		lambado	1		5.200.000														
		lambado	5		61.600.000						73.500.000								61.880.000
		lambado	1			643													

		2007			2008			2009		
					1					
	loire				1					
	lumina				1		650			
	marcello				3	10.700.000	675			
	marktveroveraar									
	misty	2	36.800.000	3	4	75.500.000		1	15.000.000	3
	nevado	1	24.000.000	3	1	10.600.000				
	notorious				3	34.500.000				
	rc 1232				1	9.000.000				
	RC 1238				1	3.800.000				
	riga	1	5.000.000	3	1	51.300.000				
	sherwood									
	speleo									
	spring	2	8.600.000	3						
	sugar bom				1					
	sugar snap				1					
	Totaal	33	310.000.000	8.518	31	218.750.000	2.227	9	130.480.000	1.320,00
	erwten									
<i>Phaseolus vulgaris</i>										
	boon / snijboon				1					
		admiris								
		arikara yellow						2		
		avignon	2	240.000	3					
		banga	1	1.600.000	3					
		beaufort	2	3.500.000	3					
		belcampo	1	1.600.000	3					
		bernerlandfrauen				1	150			
		cadillac								
		carana	1	27.000.000	1					
		carzone								
		cavana				1	2.700.000			
		cerdon	1	100.000	3	1			1	500
		charlevoix dark red kidney								
		cruiser				1				
		cruiser				1	1.800.000			
		fabio	1	4.200.000	3					
		fernando				1	21.000		1	10.000
		fin de Bagnol								
		flagrano								
		fulvio	1	2.800.000	3					
		kadenza				1				
		kaiser				1	1.900.000			
		keneary yellow eye								
	koala	1	1.600.000	3	4	37.100.000				
	kylian	2	11.600.000	3						
	linera				1		25	1	60	

		2007						2008						2009														
		longio	1		1,400,000		3		1																			
		merveille de paris							1		600																	
		monano							1		250,000															1	1	
		nachtkeunigin							1		1,000																	
		oriente							1		95,000																	
		pacifico	1		1,600,000		3		1		90																	
		painted lady							1																			
		polder	1		2,000,000		1		1		1,500,002																	
		polder	1		2,500,000		3		1																			
		purple queen	1				6	3	1																		2	1
		selma	1		1,600,000		3		3																			
		spectra	1		1,600,000			3																				
		turkische erbse							1		50																	
		valence							1		1,600,000																	
		xantos	1		1,600,000				1																			
		boon / snijboon	21		66,540,000		6		23		46,967,892																	
		bruine bonen					650	1																			1	400
		bema	1				450	3																				400
		norda																										
		Totaal	2				1,100																				400	
		droogboon																										
		kievietshonen							1		150																	
		wieringer droogboon									150																	
		Totaal									150																	
		<i>Pisum sativum</i>																										
		kapucijner																										
		solido	1				500	2			1,100																	
		Totaal	1				500				1,100																	
		<i>Vigna</i>																										
		kousenband	1					1																				
		andelmetro rouge					25																					
		italia dell'occhio							1																			
		metro rouge							1		25																	
		nvf																										
		purple mart							1																			
		Totaal	1				25																				200	
		<i>Glycine max.</i>																										
		soja																										
		fiškeby																										
		oae vision																										
		Totaal																									1	
		speikbonen																										
		neekarzoid																										
		Totaal																										

<i>Vicia faba</i>		2007					2008					2009				
tuinbonen	crimson flowered															
	dubbel wit								1							
	suprifi	1	1.500		3				1	5.000						
	vecra															
	vroma	1		200	3				1						150	3
	wikiem								1							
	Totaal	2	1.500	200	200				4	5.000	301					
<i>Cucurbita</i>																
pompoen	atlantic giant								1	14						
	aspen								1						10	4
	big max								1	10						
	blue curry	1		1	3											
vervolg	blue hungarian	1		1	3											
pompoen	bobonia								1						10	4
	bombo								1	50.000						
	chestnut bush	1		1	3											
	cobnut F1								1	10.000						
	cor hunter								1	2.000						
	crow prince	1		1	3											
	E 88 022															
	E 88 034								1	30.000						
	fairtale	1		1	3											
	festival F1								1	10						
	hoikaïdo groen	1	6.000		3											
	japan cup															
	jaspee de vendee								1	50						
	jarahdale															
	jumbo pink banana	1	20.000		3										8	3
	melonette vende de jaspee															
	melonette jaspee de vendee								1	6						
	nutty delica															
	pink banana	1	10.000		3				1	18.000						
	plat witboer								1	10						
vervolg	spagnetti								1	100						
pompoen	sunburst															
	sweet dumpling															
	sweet marna	2	165.000		1				11	460.000						
	sweet mama	1	20.000		2											
	sweet mama	9	515.000		3											
	trombolino d'albenga	1	10		3											
	uchihi kuri															
	cobnut															

	2007				2008				2009					
pompoeen	pink jumbo banana													
	Totaal	21	736.010	5	23	570.200	1			517.530				
	patisson								1					
	bleekgroene v. benning				1									
	sunburst F1					10							70	
	custard white													1
	gele													
Rheum	rabarber	1		1					1			70+P229		
	nyt			1										
	Totaal	1		1										
	suikermais	early bird												
		extra early			1	10.000								
		golden supersweet			1			1	4				8	3
		supersweet			1	2.590.000		160	4				32.500	40
		sweet coen valencia			1									3
		sweet life			1	40.000								
		sweet nugget			2				4				5	3
		tasty sweet			9	400			179				360.000	3
		tasty supersweet								1				3
		totaal			16	2.640.400		344	22			392.505	50	1
Kruiden														
	basilicum				2			4	3			7.000		
	bevenetel													
	bieslook				9		232		14			99.148.000		20
	boerenwormkruid													
	cardiospermum halicacabum													
	cichorei											2.900.000		7
	crotolaria japonica													
	crosmie													
	dragon													
	foeniculum vulg. (venkel)								1			3.000		1
	hyssopus officinalis								2			3.000		
	inlandse vogelkers								3					
	kerfel													
	kliswortel								1					
	kruid epazote				1	25								
	kruid, quidquina				1	25								
	kruiden				2			6						
	mentha, diversen								13			20.500		
	nigella sativa													
	okra													
	origano, diversen								9			12.500		

	2007			2008			2009		
peterselie glad							1		100.000
peterselie, krul				4	145.000	140	2		2.000
ronde zonnedaauw							6		13.500
rosenarijn, diversen							9		12.000
salvia, diversen							3		430.000
selderij				1		1	18		28.000
thuijn, diversen							2		
valeriaan									
Totaal				20	145.050	383			102.679.500

Bijlage 9. Ontheffingen Vegetatief Uitgangsmateriaal 2009 tm 14/08/2009						
Gewas	Ras	Aantal verzoeken goedgekeurd	Hoeveelheid stuks	Hoeveelheid Kg	Reden ontheffing	
Vruchtgewassen						
appel	alkmene	1	15		3	
appel	collina	1	15.485		3	
appel	cox's	1	10		3	
appel	delcoros	1	130		2	
appel	elstar	1	20.000		3	
appel	James Greeves op MM 106	1	150		1	
appel	M9	1	65.600		1	
appel	opal	1	130		2	
appel	rode jonathan	1	2		3	
appel	rode van boskoop	1	1		3	
appel	santana	3	43.640		2	
appel	topaz	1	10		3	
appel	wilton's red jonaprice	1	10.000		3	
peer	beurre alexander lucas	1	1		3	
peer	bonne louise	2	270		3	
peer	brederode	1	1		3	
peer	concorde	3	2.315		1	
peer	conference	3	2.232		3	
peer	doyenne du comice	1	13		1	
peer	fireflame	1	4.500		3	
peer	gieser wildeman	5	1.272		1	
peer	kwee adams	1	50		1	
peer	kwee mc	1	50		1	
pruim	bellamira	1	40		1	
pruim	jubileum	1	25		1	
pruim	opal	3	270		1	
pruim	reine victoria op VVA-1	1	135		1	
Overig						
aardbei	darselect	4	17.500		1	
aardbei	elsanta	2	136.400		3	

aardbei	korona	3	4.500			1
aardbei	lambada	2	22.100			3
aardbei	malling pearl	1	1.000			2
aardbei	mara des bois	3	2.200			3
aardbei	sonata	4	69.500			3
achillea millefolium	colorado	1			0,03	3
acmella oleracea	acmella oleracea	1	500			3
acmella oleracea	nvt	1	500			3
allium tuberosum	allium tuberosum	1	1.000			3
aloyisia triphylla	aloyisia triphylla	1	1.000			1
aloyisia triphylla	nvt	1	3.000			3
amaranthus pygmy	torch	1			0,25	3
ammarillis	christmas giff	1	14.022			1
ammi	visnaga	1			0,05	3
amsoi	broadleaf	1	5.000			1
anethum	graveolens	1			25,00	3
anethum matsumoto	blue	1			0,15	3
anthyllis vulneraria	coccinea	1	1.000			3
artemisida	dracunculus senior	1	1.000			3
artemisida dracunculus Senior	nvt	1	2.000			1
artisiok	green globe	2	60			1
artisiok	romanesco	2	10			1
artisiok	scolymus	4	32.000			1
artisiok	violette de provence	1	10			1
asperge	argentuil	1			25,00	1
aspergesia	nvt	1			0,15	1
aster matsumoto	red	1			0,15	3
blauwe lupine	n.b. blauw	1			50,00	1
bloemen	alexandrijse klaver	1			1,00	3
bloemen	anethum graveolens	1			1,00	3
bloemen	brassica napus oleifera	1			1,00	3
bloemen	fagopyrum escul.	1			1,00	3
bloemen	helianthus annuus	1			3,00	3
bloemen	phacelia tanace	1			1,00	3
bloemen	raphanus sativus	1			1,00	3
bloemen	sativum	1			1,00	3

bloemen	sinapis alba		1		1,00	3
braam	loch ness		1	400		1
braam	rubus satin		1	6		3
braam	rubus thornfree		1	6		3
brassia red	crane		1	10.000		3
brassia white	crane		1	4.000		3
cardiospermum halicacabum	ballon plant		1		1,00	3
carthamus orange	grenade		1		1,00	3
carthamus orange	zanzibar		1		1,00	3
centaurium erytraea	centaurium erytraea		1	1.000		1
centaurium erytraea	nvt		1	1.000		3
cynara	cardunculus		1		0,02	3
delphinium imperialis	mixture		1		0,10	3
div. zaden	zie bijlage		1		3,00	1
div. zaden (zie bijlage)	div. (zie bijlage)		1	160		3
divers (zie bijlagen)	divers (zie bijlage)		1			3
diverse bomen	zie bijlage		1			1
diverse bomen (zie bijlage)	divers		1	4.623		3
diverse kruiden	zie bijlage		1			1
diverse vaste planten (zie bijlage)	zie bijlage		1			1
diverse zaden (zie bijlage)	divers (zie bijlage)		1			3
eleusine coracan	green cat		1		5,00	3
eryngium	eryngium		1	10.000		1
fragaria	vesca var. vesca		1	1.000		3
framboos	cascade delight		1	800		1
framboos	tulameen		2	1.200		1
framboos	valentia		1	300		1
fresia	destiny		1	60.000		1
fresia	honymoon		1	65.000		1
fresia	ice queen		1	60.000		1
gelderse roos	viburnum opulus		1	3.000		3
gele pattison	sunburst F1		1	70		1
gewone liguster	ligustrum vulgare		1	3.000		3
groene aspergeplanten	backlim		1	2.000		1
gypsophila	gypsophila		1	50.000		1
hazelaar	corabel		1	100		1

hazelaar	corulus hallesches riesen	1	9		3
hazelaar	corylus kentisch cob	1	12		3
hazelaar	corylus rode sellenoor	1	5		3
hazelaar	coxford	1	50		1
hazelaar	emoa 1	1	900		1
hazelaar	gunslebert	1	950		1
hazelaar	gustav zeller	1	56		1
helianthus	prado red	1	5.000		3
helianthus	sunrich orange	1		4,00	3
helianthus	tosca	1	6.000		3
helichrysum italicum	silberzwerg	1	1.000		3
hondsroos	rosa canina	1	3.000		3
hydrangea macrop.	Masja	1	100		1
ijskruid	nvt	1		0,02	1
koolzaad	helga	1		90,00	1
kousenband	purple mart	1	200		1
kruisbes	hinnomaki rood	1	40		1
lavandule angustifolia	hidcote	1	3.000		3
lippia dulcis	lippia dulcis	1	1.000		1
lippia dulcis	nvt	1	2.000		3
meidoorn	crataegus monogyna	1	6.000		3
meiraap	white globe purple top	1	1.000.000		2
moerbeel	moerbeel	1	1		3
monarda	citriodora	1	1.000		3
monarda citriodora	nvt	1	1.500		1
nigella hispancia	midnight	1		0,10	3
palmkool	nvt	1		8,00	3
panicum	violaceum	1		0,10	3
physalis ixocarpa	nvt	1		0,03	1
raapsteel	hymenia	1	50.000		4
retlich	whitedream	1		10,00	3
rode bes	junifer	1	200		1
rode bes	red lake	1	400		1
rode bes	rosa sport	1	400		1
roodzwenk	reverent	1		60,00	1
rudbeckia	Echinacea purpurea	1	80.000		1

rudbeckia	purpurea	1		5,00	3
salvia elegans	elegans	1	1.000		1
salvia elegans	tangerine	1	1.000		3
schorseneer	alpha	1		36,00	1
setaria	macrocheata	1		0,10	3
setaria	red jewell	1		0,10	3
shanghai	mei qing	1	20.000		1
sleedoorn	prunus serotina	1	3.000		3
stevia rebaudianum	nvt	1	1.000		1
stevia rebaudianum	rebaudianum	1	2.000		3
violier	matthiola longipetala	1	2.500		4
walnoot	gewone walnoot	1	1		3
walnoot	nr. 16	1	80		1
walnoot	rode donau	1	1		3
wijnstokken	cabernet cantor	1	500		1

Bijlage 10. Aanbodlijst biologisch uitgangsmateriaal Aardappel, Granen, Voedergewassen, Groenbemesters en overige Akkerbouwgewassen voor 2010										
gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Biogold	Van Rijn-KWS	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Biogold	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Junior	Bio Select	x			
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Junior	Carel Bouma	x	x		
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Inova	Van Rijn-KWS	x		x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Novella	Bio Select	x			
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Finka	Europlant		x		
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Marabel	Europlant		x	x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Novella	Carel Bouma	x			
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Triplo	Bonna Terra	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Triplo	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Marabel	M. van de Velde	x	x	x	beperkt
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Agria	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Agria	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Agria	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Bionica	C. Meijer	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Cosmos	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Ditta	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Ditta	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Nicola	Van Rijn-KWS	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Nicola	Carel Bouma	x	x	-	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Remarka	M. van de Velde	x			
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Sante	Bio Select	x		-	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Sante	Carel Bouma	x	x	-	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Spirit	Van Rijn-KWS	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Timate	Bonna Terra	x		-	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Toluca	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Milva	Carel Bouma		x	-	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Toluca	Carel Bouma		x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Bionica	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Jelly	Europlant			x	
aardappel	aardappel	geel	vroeg	tafel	Annabelle	Bonna Terra			x	
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Jelly	M. van de Velde			x	beperkt
aardappel	aardappel	geel	midden/laat	tafel	Spirit	Nedato			x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	vroeg	frites	Biogold	Van Rijn-KWS	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	frites	Agria	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	frites	Agria	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	frites	Agria	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	chips	Agria	Bio Select	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	chips	Agria	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	geel/vlezig	midden/laat	chips	Agria	Nedato	x	x	x	
aardappel	aardappel	licht geel	midden/laat	frites	Raja	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	licht geel	midden/laat	frites	Sante	Carel Bouma	x	x	x	
aardappel	aardappel	licht geel/vlezig	midden/laat	chips	Raja	Carel Bouma	x	x	x	

gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010	beperkt
aardappel	aardappel	rood	middenlaai	tafel	Laura	M. van de Velde	X	X	X	
aardappel	aardappel	rood	middenlaai	tafel	Raja	Bio Select	X	X	X	
aardappel	aardappel	rood	middenlaai	tafel	Raja	Carel Bouma	X	X	X	
aardappel	aardappel	rood	middenlaai	tafel	Red Fantasy	Eurolplant		X		
aardappel	aardappel	rood	middenlaai	tafel	Laura	Eurolplant		X	X	
aardappel	aardappel	wit/vezig	middenlaai	frites	Sarpo Mira	Danespo		X	0	
aardappel	aardappel		vroeg	frites	Junior	Carel Bouma	X	X	-	
aardappel	aardappel		vroeg	chips	Triplio	Borna Terra	X	X	-	
aardappel	aardappel		vroeg	chips	Sinora	Bio Select	X	-	-	
aardappel	aardappel		middenlaai	chips	Mustang	Bio Select	X	-	-	
aardappel	aardappel		middenlaai	chips	Marlen	Bio Select	X	X	X	
akkerbouw	koorzaad				ras op vraagbaar	Euro Grass		X	X	
akkerbouw	sukkerbieten				Anastasia oko	KWS	X	X	-	
akkerbouw	sukkerbieten				Berenika Oko	KWS			X	
granen	gerst	winter		tweerijge	Naomi	Ekova		X	-	
granen	gerst	winter		tweerijge	Naomi	Agrifirm		X	X	
granen	gerst	winter		meerrijge					0	
granen	rogge	winter		voer/bak	Matador	Landgoed Deelenwoud	X	X	X	
granen	rogge	winter		voer/bak	Conduct	Ekova		X		
granen	rogge	winter		voer/bak	Nikita	Ekova		X	X	
granen	rogge	winter		voer/bak	Admiraal	Ekova			X	
granen	rogge	winter		voer/bak	Conduct	Neutkens Zaden		X	X	
granen	rogge	winter		voer/bak	Matador	Agrifirm		X	X	
granen	spelt	winter		bakspelt	Franckenkorn	Agrifirm			X	
granen	tarwe	winter		voer/tarwe	Tataros	Neutkens Zaden		X	X	
granen	tarwe	winter		baktarwe	Tommy	Landgoed Deelenwoud	X	X	X	
granen	tarwe	winter		baktarwe	Tataros	Agrifirm	X	X	X	
granen	triticale	winter			Talentro	Landgoed Deelenwoud	X	X	X	
granen	triticale	winter			Bienvenue	Ekova	X		-	
granen	triticale	winter			Bienvenue	Ekova		X	-	
granen	triticale	winter			Talentro	Ekova	X	X	-	
granen	triticale	winter			Talentro	Ekova			X	
granen	triticale	winter			Bienvenue	Neutkens Zaden	X	X	-	
granen	triticale	winter			Bienvenue	Neutkens Zaden	X		-	
granen	triticale	winter			Benetto	Neutkens Zaden		X	-	
granen	triticale	winter			Talentro	Agrifirm	X		-	
granen	triticale	winter			Borsetto	Agrifirm		X	-	
granen	triticale	winter			Benetto	Agrifirm		X	-	
granen	triticale	winter			Sequenz	Agrifirm		X	X	
granen	triticale	winter			Massimo	Agrifirm		X	X	
granen	gerst	zomer		voegerst	Class	Ekova	X		-	
granen	gerst	zomer		voegerst	Kangoo	Ekova		X	X	
granen	gerst	zomer		voegerst	Tipple	Agrifirm	X	X	-	
granen	gerst	zomer		brouwerst	Class	Ekova			-	
granen	gerst	zomer		brouwerst	Kangoo	Ekova		X		
granen	gerst	zomer		brouwerst	Prestige	Neutkens Zaden	X		X	
granen	gerst	zomer		brouwerst	Prestige	Neutkens Zaden	X		X	
granen	gerst	zomer		brouwerst	Prestige	Agrifirm	X		-	

gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010
granen	gerst	zomer	brouwgerst	Tipple		Agrifirm	X	X	-
granen	gerst	zomer	brouwgerst	Quench		Agrifirm			X
granen	gerst	zomer		Class		Landgoed Deelerwoud		X	X
granen	haver	zomer	voer- en consi	Gigant		Ekova	X	X	X
granen	haver	zomer	voer- en consi	Gigant		Agrifirm	X	X	X
granen	tarwe	zomer	voertarwe	Lavett		Ekova	X		X
granen	tarwe	zomer	voertarwe	Thasos		Ekova		X	-
granen	tarwe	zomer	voertarwe	Cadenza		Neutkens Zaden	X		-
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Torka		Landgoed Deelerwoud		X	X
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Lavett		Ekova	X		X
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Thasos		Ekova		X	-
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Lavett		Agrifirm	X	X	X
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Melon		Agrifirm	X		-
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Thasos		Agrifirm	X	X	X
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Epos		Agrifirm	X		-
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Granny		Agrifirm	X		-
granen	tarwe	zomer	baktarwe	Aurum		Agrifirm			X
granen	triticale	zomer							0
grassen	raai	Engelse		Aubisque		Limagrain Nederland			X
grassen	raai	Engelse		Herbie		Limagrain Nederland	X	X	-
grassen	raai	Engelse		Barfort		Barenbrug Holland	X		-
grassen	raai	Engelse		Barplus		Barenbrug Holland	X		-
grassen	raai	Engelse		Ambrose		Barenbrug Holland	X	X	X
grassen	raai	Engelse		Ambrose		Innoseeds BV		X	X
grassen	raai	Engelse		Barnauta		Barenbrug Holland			X
grassen	raai	Engelse		Gambian		Neutkens Zaden	X	X	X
grassen	raai	Engelse		Cadans		Neutkens Zaden	X	X	X
grassen	raai	Engelse		Ambrose		Neutkens Zaden	X	X	X
grassen	raai	Engelse		Pomerol		Neutkens Zaden	X		X
grassen	raai	Gekruist		Pirol		Van Maanen		X	-
grassen	raai	Gekruist		Boxer		Van Maanen	X		X
grassen	raai	Italiaans		EnergyI (diploid)		Joordens Zaden BV		X	X
grassen	raai	Italiaans		Emmerson		Joordens Zaden BV	X	X	X
grassen	raai	Italiaans		Mondora		Limagrain Nederland		X	X
grassen	raai	Italiaans		Star (diploid)		Neutkens Zaden			X
grassen	raai	Italiaans		Gordo		Agrifirm			X
grassen	raai	Italiaans		Emmerson (tetra)		Agrifirm			X
grassen	raai	Italiaans		Emmerson (tetraploid)		Joordens Zaden BV	X	X	X
grassen	raai	Italiaans		Tetraflorum		Van Maanen	X	X	X
grassen	raai	Italiaans		Sultan		Innoseeds BV	X	X	X
grassen	raai	Italiaans		Mondora		Ekova	X	X	-
grassen	raai	Italiaans		Bartissimo		Ekova	X		-
grassen	raai	Italiaans		Tetraflorum		Neutkens Zaden	X		-
grassen	raai	Italiaans		Gordo (diploid)		Neutkens Zaden	X		-
grassen	raai	Italiaans		Teanna		Neutkens Zaden		X	X
grassen	raai	Westerwolds		Aubade		Joordens Zaden BV	X	X	X
grassen	beemdgras								0

gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010		
grassen	rietwenk				Grindstad	Neutkens Zaden	x	(x)	x		
grassen	Timothee				Climax	Neutkens Zaden		x	-		
grassen	Timothee				Dolina	Agrifirm			x		
grassen	weidemengsels				Bio Weide Allround	Van Maanen	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Bio Weide	Innoseeds BV	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Havera EKO	Limagrain Nederland	x	x	x		beperkt
grassen	weidemengsels				Bio-maaien	Innoseeds BV	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Havera 4 EKO	Limagrain Nederland	x	x	x		
grassen	weidemengsels				GrassBalance Eco	Euro Grass	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Bar EKO	Barenbrug Holland	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Havera EKO	Ekova	x	x	-		
grassen	weidemengsels				Optima EKO	Ekova	x	-	-		
grassen	weidemengsels				GrassBalance Eco	Ekova	x	-	-		
grassen	weidemengsels				EKO Kombi	Neutkens Zaden	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Optima Eko Diplo	Neutkens Zaden	x	x	x		
grassen	weidemengsels				Bio Weide	Agrifirm	x	x	x		
grassen	weidemengsels				GrassBalance Eco	Agrifirm	x	x	x		
groenbemesters	Klaver	Alexandrinse							0		
groenbemesters	Klaver	Perzische			Ciro	Agrifirm			x		
groenbemesters	Klaver	rode			Marylot	Neutkens Zaden	x		-		
groenbemesters	Klaver	rode			Maro	Ekova	x	x	-		
groenbemesters	Klaver	rode			Rajah	Ekova	x		-		
groenbemesters	Klaver	rode			Start	Neutkens Zaden		x	x		
groenbemesters	Klaver	rode			Reigersberger	Neutkens Zaden			x		
groenbemesters	Klaver	rode			Maro	Agrifirm	x		-		
groenbemesters	Klaver	rode			Reichersberger neu	Agrifirm			x		
groenbemesters	Klaver	rode			Maro	Limagrain Nederland	x	x	x		
groenbemesters	Klaver	rode			Reichersberger	Van Maanen	x	x	x		
groenbemesters	Klaver	rode			Rajah	Innoseeds BV	x	x	x		
groenbemesters	Klaver	rode			Titus	Van Maanen		x	x		
groenbemesters	Klaver	rood			Odenwaelder	Jordans Zaden BV		x	-		
groenbemesters	Klaver	witte			Alice	Ekova	x		-		
groenbemesters	Klaver	witte			Riesling	Ekova	x	x	-		
groenbemesters	Klaver	witte			Alice	Neutkens Zaden	x		-		
groenbemesters	Klaver	witte			Hebe	Neutkens Zaden			x		
groenbemesters	Klaver	witte			Riesling	Agrifirm	x		-		
groenbemesters	Klaver	witte			Kloridike	Agrifirm			x		
groenbemesters	Klaver	witte			Hebe	Agrifirm			x		
groenbemesters	Klaver	witte			Alice	Barenbrug Holland	x		onder voorbehoud		

gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010
groenbemesters	klaver	witte			Hulia	Van Maanen	x		
groenbemesters	klaver	witte			Riesling	Innoseeds BV	x	x	x
groenbemesters	klaver	witte			Hebe	Van Maanen		x	x
groenbemesters	klaver	witte			Klondite	Innoseeds BV		x	x
groenbemesters	bladrammenas				Brutus EKO	Ekova			
groenbemesters	bladrammenas				Adios	Agrifirm	x		
groenbemesters	bladrammenas				Lucas	Ekova	x		
groenbemesters	bladrammenas				Colonel Eco	Agrifirm	x		
groenbemesters	bladrammenas				Brutus	Agrifirm		x	x
groenbemesters	bladrammenas				Terranova	Neutkens Zaden	x		
groenbemesters	bladrammenas				Rego	Neutkens Zaden		x	x
groenbemesters	bladrammenas				Adios	Joordens Zaden BV	x	x	x
groenbemesters	bladrammenas				Terranova	Joordens Zaden BV	x		
groenbemesters	bladrammenas				Colonel Eco	Innoseeds BV	x		
groenbemesters	bladrogge				Protector	Agrifirm		x	
groenbemesters	bladrogge				Dubbelgroen	Agrifirm		x	
groenbemesters	facelia								0
groenbemesters	gele mosterd				Achilles	Agrifirm	x		
groenbemesters	gele mosterd				Eco	Agrifirm	x		
groenbemesters	gele mosterd				Asta	Agrifirm		x	x
groenbemesters	gele mosterd				Forum	Agrifirm		x	x
groenbemesters	gele mosterd				Zlata	Agrifirm		x	x
groenbemesters	gele mosterd				Achilles	Joordens Zaden BV	x	x	x
groenbemesters	gele mosterd				Concerta Condor	Joordens Zaden BV	x		
groenbemesters	gele mosterd				Eco	Innoseeds BV	x		
groenbemesters	rogge								0
groenbemesters	voederwikke				op aanvraag	Agrifirm			x
voedergewassen	mais	korrel			Ronaldinio	Neutkens Zaden			x
voedergewassen	mais	korrel			Lacta Lafortuna	Ekova	x	x	
voedergewassen	mais	korrel			Lacta	Neutkens Zaden	x		
voedergewassen	mais	korrel			Companero	Van Maanen	x		
voedergewassen	mais	korrel			Lacta	Van Maanen	x		
voedergewassen	mais	korrel			Ohio	Van Maanen			
voedergewassen	mais	korrel			Padrino	Van Maanen		x	x
voedergewassen	mais	snijmais			Lacta Lafortuna	Ekova	x		
voedergewassen	mais	snijmais			Justina	Neutkens Zaden	x		x
voedergewassen	mais	snijmais			Lacta	Neutkens Zaden	x		
voedergewassen	mais	snijmais			PR39F58	Neutkens Zaden			x
voedergewassen	mais	snijmais			Rosalie	Agrifirm	x	x	
voedergewassen	mais	snijmais			Tango Eko	Agrifirm	x		
voedergewassen	mais	snijmais			Aurelia	Limagrain Nederland	x		
voedergewassen	mais	snijmais			Brigitte	Limagrain Nederland	x	(x)	
voedergewassen	mais	snijmais			Companero	Van Maanen	x		
voedergewassen	mais	snijmais			Justina	Van Maanen	x	x	x
voedergewassen	mais	snijmais	zeer vroeg		Justina	Pioneer Hi-Bred North	x	x	x
voedergewassen	mais	snijmais			Lacta	Van Maanen	x		
voedergewassen	mais	snijmais			Padrino	Van Maanen		x	x

gewasgroep	gewas	type	teeltwijze	toepassing	rasnaam	bedrijf	Aanbod voor 2008	Aanbod voor 2009	Aanbod voor 2010		
voedergewassen	maïs	snijmaïs			PR-39F58	Van Maanen	X	X	X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs	midden vroeg		PR-39F58	Pioneer Hi-Bred Northel	X	X	X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs			PR39G12- BIO	Pioneer Hi-Bred Northel	X		-		
voedergewassen	maïs	snijmaïs			Padrino	Agfirm			X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs	vroeg		Rosalie	Limagrath Nederland	X	X	X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs	vroeg		Amadeo	Agfirm			X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs			Tango Eko	Insoeds BV	X	X	?		nog niet bekend welk ras
voedergewassen	maïs	snijmaïs	vroeg		Ronaldino	Van Maanen		X	X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs			Ronaldino	Agfirm			X		
voedergewassen	maïs	snijmaïs	vroeg		P8000	Pioneer Hi-Bred Northern Europe			X		
voedergewassen	lupine	witte			Lubianc	Joordens Zaden BV		X	X		
voedergewassen	luzerne				Sanditi	Agfirm	X	X	X		
voedergewassen	luzerne				La Bella Compagnola	Agfirm		X	X		
voedergewassen	luzerne				La Bella Compagnola	Euro Grass			X		
voedergewassen	luzerne				Sanditi	Barenbrug Holland	X	X	X		
voedergewassen	veldbonen								0		
voedergewassen	voederbieten				Eckendorfer	Joordens Zaden BV		X	X		
voedergewassen	voederbieten				Eckto	Agfirm			X		
voedergewassen	voertwien								0		
voedergewassen	zonnebloem								0		

Bijlage 11. Aanbodslijst van biologisch uitgangsmateriaal groentegewassen voor 2010												
gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	andjvie	glad			vgr		Allure		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Ambio		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Bubikopf 2	Grobo	Hild	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Charmance		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Congo		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Divas		Hild	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Eros		Bejo	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Nuance		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Nummer vijf 2		de Bolster	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Seychel		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	andjvie	glad		kas	vgr		Nummer vijf 2	Stratego	Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Seance		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	glad			vgr		Laos		Bejo	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Daves		Bejo	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Maratoneta		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Chrono	Saint Laur	Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Myrna		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Wallone		de Bolster	x	x	x
groenten	andjvie	krul		kas	vgr		Wallone	Monaco	Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Wallone	Markant	Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Wallonne	Despa	Hild	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Zidane		Vitalis	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Monos		Bejo	x	x	x
groenten	andjvie	krul			vgr		Rhodos		Bejo	x	x	x
groenten	bladselderij	snijseiderij			vgr		Amsterdam Dc Safir		Bejo	x	x	x
groenten	bladselderij	snijseiderij			vgr		Amsterdam Donkergroent		Vitalis	x	x	x
groenten	bladselderij	snijseiderij			vgr		Gewone Snij		de Bolster	x	x	x
groenten	bloemkool	romanesco			vgr		Veronica F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	romanesco			vgr		Tipoff F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Belot F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Chester F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Goodman		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Alpha	de Bolster	de Bolster	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Medailon F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Sabadel F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Skywalker F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Edith F1		Vitalis	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Vroege Mechelse 2		Vitalis	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Cassius F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Fergus F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Mantis F1		Bejo	x	x	x
groenten	bloemkool	wit			vgr		Stargate F1		Bejo	x	x	x
groenten	boerenkool	maai			vgr		Westlandse Winter		de Bolster	x	x	x
groenten	boerenkool	maai			vgr		Westlandse Winter		Vitalis	x	x	x
groenten	boerenkool	struik			vgr		Ripbor F1		Bejo	x	x	x
groenten	broccoli				vgr		Belistar F1		Bejo	x	x	x
groenten	broccoli				vgr		Fiesta F1		Bejo	x	x	x
groenten	broccoli				vgr		Beaumont F1		Bejo	x	x	x
groenten	broccoli				vgr		Batavia F1		Bejo	x	x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod		
										voor 2008	voor 2009	voor 2010
groenten	chinese kool				vgr		Bitko F1		Bejo	X	X	X
groenten	chinese kool				vgr		Kaboko F1		Bejo	X	X	X
groenten	chinese kool				vgr		Nikko F1		Bejo	X	X	X
groenten	groen/bleekselderij	geel			kas		Daybreak		Bejo	X	X	X
groenten	groen/bleekselderij	groen			kas		Tango		Bejo	X	X	X
groenten	groen/bleekselderij	groen			kas		Tail Utah		de Bolster	X	X	X
groenten	groen/bleekselderij	groen			kas		Utah 52.70		Vitalis	X	X	X
groenten	Groenlof				vgr		Uranus		Bejo	X	X	X
groenten	Groenlof				vgr		Virtus		Bejo	X	X	X
groenten	Groenlof				vgr		Zuckenrut		de Bolster	X	X	X
groenten	knoflook	herfst			vgr		Missidrome		Carel Bouma	X	X	X
groenten	knoflook	herfst			vgr		Thermidrome		Carel Bouma	X	X	X
groenten	knoflook	herfst			vgr		Vallado		Carel Bouma	X	X	X
groenten	knoflook	voortjaar			vgr		Flavor		Carel Bouma	X	X	X
groenten	knoflook	voortjaar			vgr		Printanor		Carel Bouma	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Diamant		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Bergers witte Kugel		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Ibis		Vitalis	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Mars		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Prinz		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Orton F1		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				kas		Rondo F1		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				kas		Finale		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij				kas		Fino		de Bolster	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Fino		Vitalis	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Helenor		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Friese Gele		de Bolster	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Azur-Star		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij	blauw			kas		Delikatess blauw		de Bolster	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Korist F1		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				kas		Korridor F1		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Kossak F1		Bejo	X	X	X
groenten	knolselderij		industrie		vgr		Olivia F1		Vitalis	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Delikatess Witte		de Bolster	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Lamro		Vitalis	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Noriko		Hild	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Patrick F1		Vitalis	X	X	X
groenten	knolselderij				vgr		Superschmelz		de Bolster	X	X	X
groenten	knolselderij				kas		Kommar F1		Bejo	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Blanc Globe à Collet		Vitalis	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Goldana		de Bolster	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Taisai		de Bolster	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Tender and True		de Bolster	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Centurion		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Drago		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Jetsset		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Kamal		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Red Baron		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Setton		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Sturton		Carel Bouma	X	X	X
groenten	meiraap				vgr		Radar		Carel Bouma	X	X	X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	plantui	plantgoed			vgr		Stuttgarter-Stanfield		Bejo	x		
groenten	plantui	zaaizaad 1e jaars plantgoed teelt			vgr		Red Baron		Bejo	x	x	x
groenten	plantui	zaaizaad 1e jaars plantgoed teelt			vgr		Sturon		Carel Bouma	x	x	x
groenten	plantui	zaaizaad 1e jaars plantgoed teelt			vgr		Sturon		Hid	x	x	x
groenten	plantui	zaaizaad 1e jaars plantgoed teelt			vgr		Radar		Bejo	x		
groenten	postelein	winterpostelein		kas	vgr		Winterpostelein		de Bolster		x	x
groenten	postelein	winterpostelein		kas	vgr		Winterpostelein		Vitalis	x	x	x
groenten	postelein	zomerpostelein		kas	vgr		Zomerpostelein		de Bolster	x	x	x
groenten	postelein	zomerpostelein		kas	vgr		Zomerpostelein		Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Pandora	Bejo	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Bandit	Bejo	x	x	x
groenten	prei				vgr		Catcher F1		Bejo	x	x	x
groenten	prei				vgr		Zwiterse Reuz	Lancia	Bejo	x	x	x
groenten	prei				vgr		Runner F1		Bejo		x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene Herfst		de Bolster	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Axima	Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Ardea	Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Tadorna	Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Farinto	Hid	x	x	x
groenten	prei				vgr		Blauwgroene 1	Atlanta	Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Herbstriesen 3	Rami	Hid	x	x	x
groenten	prei				vgr		Herfstreuzen 2	Hannibal	Hid	x	x	x
groenten	prei				vgr		Herfstreuzen 3	Albana	Hid	x	x	x
groenten	prei				vgr		Herfstreuzen 3	Almera	Vitalis	x	x	x
groenten	prei				vgr		Miracle F1		Vitalis		x	x
groenten	prei				vgr		Previta F1		Vitalis		x	x
groenten	prei				vgr		Mizuna		Vitalis	x	x	x
groenten	raapstelen			kas	vgr		namenla		Vitalis	x	x	x
groenten	raapstelen			kas	vgr		namenla		de Bolster	x	x	x
groenten	raapstelen				vgr		Leonardo		Bejo	x	x	x
groenten	radicchio				vgr		Indigo		Bejo	x		
groenten	radicchio				vgr		Firestorm		Bejo		x	x
groenten	radis	langwerpig			vgr		French Breakfast 2		de Bolster	x	x	x
groenten	radis	langwerpig			vgr		French Breakfast 2		Vitalis	x	x	x
groenten	radis	langwerpig			vgr		Flamboyant 2	Patricia	Hid	x	x	x
groenten	radis	rond en rood			vgr		Rudolf		Bejo	x	x	x
groenten	radis	rond en rood		kas	vgr		Celesta F1		Vitalis	x	x	x
groenten	radis	rond en rood		kas	vgr		Florent F1		Vitalis	x	x	x
groenten	radis	rond en rood		kas	vgr		Raxe		Hid	x	x	x
groenten	radis	rond en rood		kas	vgr		Topsi		Hid	x	x	x
groenten	radis	rond en rood			vgr		Cherry Belle		de Bolster	x	x	x
groenten	radis	rond en rood			vgr		Rudi		Vitalis	x	x	x
groenten	rettich	zwart/wit			vgr		Osterguis rosa 2	Frühling	Hid	x	x	x
groenten	rettich	zwart/wit			vgr		Runder schwarzer	Winter	Hid	x	x	x
groenten	rettich	zwart/wit			vgr		White Dream		Hid	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Boro F1		Bejo	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Alvro Mono		Vitalis	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Detroit 2	Boltvar	Hid	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Kogel 2		de Bolster	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Kogel 2	Storuman	Vitalis	x	x	x
groenten	rode biet/kroon	met loof		kas	vgr		Moneta F1		Bejo	x	x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod	aanbod	aanbod
										voor	voor	voor
										2008	2009	2010
groenten	rode biet/root	met loof		kas	vgr		Wodan F1		Bejo	X	X	
groenten	rode kool	klokool			vgr		Caballero F1		Bejo		X	X
groenten	rode kool	klokool			vgr		Integro F1		Bejo	X	X	X
groenten	rode kool	klokool			vgr		Subaro F1		Bejo	X	X	X
groenten	rode kool	klokool			vgr		Mamer Fuinrotkohl		Hild	X	X	X
groenten	rode kool	klokool			vgr		Mamer Lagerrot		Hild	X	X	X
groenten	rode kool		industrie		vgr		Buscaro F1		Bejo	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola coltivata	Esmée	de Bolster	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola coltivata		Hild	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola selvatica		Vitalis	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola selvatica		De Bolster	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola selvatica		Hild	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Rucola selvatica		Vitalis	X	X	X
groenten	rucola			kas	vgr		Darsa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	geel			vgr		Cantasa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Famosa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Melissa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Parasa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Produsa F1		Bejo	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Bloemendaalse Gele		de Bolster	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Mamer Grifewi		Hild	X	X	X
groenten	savoole kool	groen			vgr		Vorbote 3	Hiltmar	Hild	X	X	X
groenten	sjalot	plant			vgr		Red Sun		Caral Bouma	X	X	X
groenten	sjalot	zaai			vgr		Ambition F1		Bejo	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E 15.0396	Antago		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Artha		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Avesta		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Baronet		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Bijou		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Estafet		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E16.1927	Galasta		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E 19.3727	Greenoak		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Leander		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Madison		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Malawi		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E 19.4075	Redlo		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Rurtica		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E 19.0181	Sadawi		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Simply		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr	E 16.9359	Palosta		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Many		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Diablotin (E19.8800)		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	baby/leaf			vgr		Redza (E16.6913)		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	betaviva		kas	vgr		Grnie		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sja	betaviva groen		kas	vgr		Black Seeded Simpson		de Bolster	X	X	X
groenten	sja	betaviva groen			vgr		Campania		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	betaviva groen			vgr		Elanda		Vitalis	X	X	X
groenten	sja	betaviva groen		kas	vgr		Imagination		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sja	betaviva groen		kas	vgr		Jazzie		Rijk Zwaan	X	X	X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer/naam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	sia	batavia groen		kas	vgr	Leny		Hild	x	x	x
groenten	sia	batavia groen		kas	vgr	Libertie		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Marcord		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Noisette		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia groen		kas	vgr	Tradition		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Vanity		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia groen		kas	vgr	Visyon		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen		kas	vgr	81-68		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	81-13		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Marady		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Tourbillon		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia groen			vgr	Tokapi		Rijk Zwaan	(x)		
groenten	sia	batavia groen			vgr	81-83		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia rood		kas	vgr	Mohican		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia rood		kas	vgr	Relay		Hild	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Roger		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Grazer Krauthauptel		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Kamalia		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	E 15.1765		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Luana		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Maravilla de Verano Capo		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Rosinski		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	Starsky		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	batavia rood			vgr	81-74		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	E 16.7571		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	Casius		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Cordoba		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Khan		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	Litte Leprechaun		de Bolster	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Little Gem Delight		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Maureen		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	Maximus		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	Orsay		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Pinokkio		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Reale		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Romulo		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia		kas	vgr	Tantan		Hild	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Xanadu		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Cegolaine		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Corbana (E16.0288)		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	E 16.9621		Ketana (E16.9621)	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	E 16.2205		Red Sparkle (E16.2205)	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	E 16.8896		Buster (E16.8896)	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	E 16.8526		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia			vgr	Claudius		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia groen			vgr	41-116		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia groen			vgr	41-93 Quintes		Rijk Zwaan	x	x	x
groenten	sia	bindsia rood			vgr	Skyred (E16.9493)		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	bindsia rood			vgr	Ovired		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	easy leaf groen			vgr	E 19.4373		Vitalis	x	x	x
groenten	sia	easy leaf groen			vgr	E 19.7277		Vitalis	x	x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod	aanbod	aanbod
										voor 2008	voor 2009	voor 2010
groenten	sia	easy leaf rood			vgr	E 19,4476	Ezrina		Vitalis		X	X
groenten	sia	easy leaf rood			vgr	E 19,4468	Ezra		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Kigalle		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Ktonia		Rijk Zwaan		X	X
groenten	sia	eikenblad groen				E 19,6202	Torero		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad groen				82-64	Kidam (82-64)		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Azuly		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Bartero		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Beltze		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Cedar		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Hardy		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Kipling		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen				E19,1595	Nasir		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Salad bowl compass		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Veredes		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad groen					Kitare		Rijk Zwaan		X	X
groenten	sia	eikenblad rood				83-20			Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Eventai		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Navara		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Pasha		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Solix		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Tapasai		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Titouan (E 19,4150)		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Piman		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood				E 19,8893			Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					83-12 Prunai		Rijk Zwaan		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Bughatti		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood				E 19,2682	Caratrix		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Lunix (E 19,9731)		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Murai		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Rodenza		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Rostan		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood				82-64	Kidam (82-64)		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Kitare		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					45-92 Diamantinas		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Alvaro		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Armetst (E14,0835)		Vitalis		X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Anouk		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Ardinas		Rijk Zwaan	(X)	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Argentinas		Rijk Zwaan	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Artist		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Bakel		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Bedford		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Bemie		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Design		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Embrace		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Ensemble		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Elude		Vitalis	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Gondar		Hild	X	X	X
groenten	sia	eikenblad rood					Igoma		Vitalis	X	X	X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Lerinas		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Miluna		Vitalis	x		
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Optimist (E14.0291)		Vitalis	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Platinas		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr	E 14.6082	Realist		Vitalis	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Saladin		de Bolster	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Silvinas		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Stylist		Vitalis	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Talia		Vitalis	x		
groenten	sia	ijsbergsia			vgr	E 14.5387	Tevion		Vitalis	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr	E 14.8331	Tiger		Vitalis	x	x	
groenten	sia	ijsbergsia			vgr		Expression (E14.6587)		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia		kas	vgr	42-21	Mariken		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia			vgr		43-65 Speedway		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia			vgr		43-72		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Adlon		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 13.2648	Alaya		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 11.7437	Barilla		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Brighton		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Britney		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr	E 13.9118	Ciantara		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Erika		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Fenston		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Montel		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Natalia		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Neil		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Tolinsa		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr		Wynona		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr	42-03			Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen		kas	vgr	42-18			Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Valeska		Vitalis			x
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Santoro		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 13.3014	Analena		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E13.4410	Annemiek		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Dynamite		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Estelle		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Gisela		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Latino		Rijk Zwaan	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 13.6310	Matilda		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Milan		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Naima		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Pronto		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 13.4491	Rendana		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Rheinia		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Robella		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Susana		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Suzan		de Bolster	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Sylvesta		Hid	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Thirza		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Tivona		Vitalis	x	x	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Torpedo		Rijk Zwaan	x	x	

Bijlage 11. Aanbod biologisch uitgangsmateriaal, Groenten

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod			
										voor 2008	voor 2009	voor 2010	
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Twellose Gelle		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Valeska		Vitalis		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Veronique		Hild		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Zwart Duffs		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr	43-39	Steffna		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	kropsia groen			vgr	43-91			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	kropsia groen			vgr	E 13.0974	Maditta (E13.0974)		Vitalis		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr	42-03	Diola		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Fortina		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr	42-18	Hymne (42-18)		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr		Santoro		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	kropsia groen			vgr	43-65			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	kropsia groen			vgr	43-39			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	kropsia rood					Teodore		Rijk Zwaan			X	X
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Adreanne (E 13.0052)		Vitalis				X
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Laurenzio (E13.0109)		Vitalis				X
groenten	sia	kropsia rood			vgr		43-15 Skyphos		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Amphore		Rijk Zwaan		(X)		
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Clemenza		Vitalis		X		
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Roxy		Vitalis		X		
groenten	sia	kropsia rood			vgr	E13.9421	Sebastiano		Vitalis		X	X	X
groenten	sia	kropsia rood			vgr		Wonder der Vier Jaargetij		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	kropsia rood			vgr	43-15			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	Kruisla					Jills		Vitalis			X	
groenten	sia	lolio blanda			vgr	85-11			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Bartoli		Hild		X	X	X
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Bergamo		Hild		X	X	X
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Crosby		Vitalis		X		
groenten	sia	lolio blanda			vgr		85-11 = Aleppo		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	lolio blanda			vgr		85-62 = Cavernet		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Altona		Vitalis		X	X	X
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Livigna		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	lolio blanda			vgr		Lorenzo		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	lolio rossa			vgr	85-62			Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	lolio rosso			vgr		Nika		Vitalis		X		
groenten	sia	lolio rosso			vgr		Soltero		Hild		X	X	X
groenten	sia	lolio rosso			vgr		Feska		Vitalis		X		
groenten	sia	lolio rosso			vgr		Nation		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	lolio rosso			vgr		Tuska		Vitalis		(X)		
groenten	sia	Salanova®			vgr	E 19.8185			Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	Salanova® rood			vgr		Victoire		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	Salanova® multileaf			vgr		Taragon		Rijk Zwaan		X	X	X
groenten	sia	Salanova® multileaf			vgr		Archimedes		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	Salanova® multileaf			vgr		Gauguin		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	Rode snijbiet			vgr		Rhubarb chard		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	snijbiet			vgr		Donkergroene Gladde Wrt		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	snijbiet			vgr		Groene Gewone		de Bolster		X	X	X
groenten	sia	splazie			vgr		Rensgrade F1		Bejo		X	X	X
groenten	sia	splazie			vgr		Regiment F1		Bejo		X	X	X
groenten	sia	splazie			vgr		Rhino		Rijk Zwaan		X		
groenten	sia	splazie			vgr	E 80.074	Tarpy F1		Vitalis		X		
groenten	sia	splazie			vgr		Bonhiti F1		Vitalis		X		X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	spinazie				vgr		Dolhpin		Rijk Zwaan	x		
groenten	spinazie				vgr		Grandi F1		Vitalis		x	x
groenten	spinazie				vgr		Palco F1		Hild	x	x	x
groenten	spinazie				vgr		Pelican		Rijk Zwaan	x		
groenten	spinazie				vgr		Yabi F1		Vitalis			
groenten	spinazie				vgr	PV0510	Ottawa		Popvriend			
groenten	spinazie				vgr		Lazio		Popvriend	x		
groenten	spinazie			kas	vgr		Sponsor F1		Bejo	x	x	
groenten	spinazie				vgr		Rendo F1		Bejo	x		
groenten	spitskool				vgr		Murdoc F1		Bejo	x	x	x
groenten	spitskool				vgr		Capricorn F1		Bejo	x	x	
groenten	spitskool				vgr		Caraflex F1		Bejo			x
groenten	spruitkool				vgr		Nautic F1		Bejo	x	x	x
groenten	spruitkool				vgr		Doric F1		Bejo			x
groenten	spruitkool				vgr		Igor F1		Hild	x	x	x
groenten	stengelui			kas	vgr		Parade		Bejo		x	x
vruchtgewassen	suikermais		industrie		vgr							
vruchtgewassen	suikermais		vers		vgr		Golden Bantam		de Bolster	x	x	x
groenten	tuinkers			kas	vgr		Cressida		Bejo	x	x	x
groenten	tuinkers			kas	vgr		Victoria		Bejo	x	x	x
groenten	tuinkers			kas	vgr		Cresso		Hild	x	x	x
groenten	tuinkers			kas	vgr		Sprint		Vitalis	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Granon		Hild	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Grote Noordhollandse		de Bolster	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Medaillon		Hild	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Rodion		Hild	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Vit		de Bolster	x	x	x
groenten	veldsla			kas	vgr		Vit		Hild	x	x	x
groenten	witlof				vgr		Lightning F1		Bejo	x	x	x
groenten	witlof				vgr		Torem F1		Bejo	x	x	x
groenten	witlof				vgr	E 84.022	Kibora		Vitalis	x		
groenten	witlof				vgr		Marmora F1		Vitalis	x		
groenten	witlof				vgr		Metzora F1		Vitalis		x	x
groenten	witlof				vgr		Yellora F1		Vitalis	x	x	
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Amazon F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Candela F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Drago		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Farao F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Impala F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Parel F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Rivera F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Budena F1		Bejo			x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Premiere		Hild	x	x	x
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Invento F1		Bejo	x		
groenten	witte kool	kilokool			vgr		Shelton F1		Bejo	x	x	
groenten	witte kool	zuurkool			vgr		Discover F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	zuurkool			vgr		Histona F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	zuurkool			vgr		Mandy F1		Bejo	x	x	x
groenten	witte kool	zuurkool			vgr		Manner Lagerweiß		Hild	x	x	x
groenten	witte kool	zuurkool			vgr		Lennox F1		Bejo		x	x
groenten	witte kool	zuurkool			vgr	Bejo 2672	Resnic F1		Bejo		x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
groenten	wortel	b peen			vgr		Miami F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			vgr		Namur F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			vgr		Negovia F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			vgr		Nipomo F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			vgr		Noveno F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			vgr		Starship F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	b peen			kas		Yaya F1	Bejo		x		
groenten	wortel	b peen			vgr		Nectar F1	Bejo		x		
groenten	wortel	bospeen			kas		Amsterdamse Amfine	Vitalis		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			kas		Nantaise 2	de Bolster		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			kas		Parano F1	Hild		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Jeanette F1	Vitalis		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Julia F1	Vitalis		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Nantaise 2	Toplix		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Rothild	Hild		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Starra F1	Hild		x	x	x
groenten	wortel	bospeen			vgr		Mokum F1	Bejo		x		
groenten	wortel	bospeen/b peen			kas		Napoli F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	c/d peen			vgr		Komamo F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	c/d peen			vgr		Bangor F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	c/d peen			vgr		Flakkeese 2	de Bolster		x	x	x
groenten	wortel	c/d peen			vgr		Neptun F1	Vitalis		x		
groenten	wortel	diversen			vgr		Interceptor F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	diversen			vgr		White Satin F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	diversen			vgr		Yellowstone F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	diversen			vgr		Merida	Hild		x	x	x
groenten	wortel	diversen			vgr		Halfmange Eagle	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Hyfort	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Hyskin	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Hystar	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Hytech	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Summit F1	Bejo		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Rijnsburger 4	de Bolster		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Rijnsburger 5	Balaton		x	x	x
groenten	wortel	geel			vgr		Milka	Hoogzand Zaden		x	x	450 kg.
groenten	wortel	geel			vgr		Dormo	Nickerson-Zwaan		x		x
groenten	wortel	geel			vgr		Profit	Nickerson-Zwaan				x
groenten	wortel	geel			vgr		Santoro	Nickerson-Zwaan				x
groenten	wortel	geel			vgr		Hoza	Hoogzand Zaden		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Julia	Hoogzand Zaden		x	x	275kg
groenten	wortel	geel			vgr		Donna	Hoogzand Zaden		x	x	225kg
groenten	wortel	geel			vgr		Accent	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Balstora	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Hybing	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Red Baron	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Redspark F1	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Rolein	Hoogzand Zaden		x	x	370 "
groenten	wortel	geel			vgr		Kamal	Nickerson-Zwaan				
groenten	wortel	geel			vgr		Romy	Hoogzand Zaden		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Albion F1	Bejo		x	x	
groenten	wortel	geel			vgr		Red Rubin	de Bolster		x	x	
kruiden	basilicum	rood			kas							

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
kruiden	basilicum			kas	vgr		Aton		Hild	x	x	x
kruiden	basilicum			kas	vgr		Genovese		de Bolster	x	x	x
kruiden	basilicum			kas	vgr		Genovese		Vitalis	x		
kruiden	basilicum			kas	vgr		Ocium basilicum Matina		Vitalis	x		
kruiden	bieslook			kas	vgr		Allium schoenoprasum		Vitalis	x		
kruiden	bieslook			kas	vgr		Bieslook Fijne		de Bolster	x	x	x
kruiden	bieslook			kas	vgr		Chinese bieslook		de Bolster	x	x	x
kruiden	bieslook			kas	vgr		Polycross		Hild	x	x	
kruiden	bieslook			kas	vgr		Staro		Vitalis	x		
kruiden	bonenkruid			kas	vgr		Eijnährig		de Bolster	x	x	x
kruiden	bonenkruid			kas	vgr		Eijnährig		Hild	x	x	x
kruiden	bonenkruid			kas	vgr		Mehjährig		Hild	x	x	x
kruiden	borage			kas	vgr		Borage		De Bolster	x	x	x
kruiden	borage			kas	vgr		Borage		Hild	x	x	x
kruiden	citroen-melisse			kas	vgr		Citroenmelisse		de Bolster	x	x	x
kruiden	citroen-melisse			kas	vgr		Melissa officinalis		Vitalis	x		
kruiden	citroen-melisse			kas	vgr		Zitronmelisse		Hild	x	x	x
kruiden	dille			kas	vgr		Bouquet		Vitalis	x		
kruiden	dille			kas	vgr		Diana		Hild	x	x	x
kruiden	dille			kas	vgr		Dille		de Bolster	x	x	x
kruiden	dille			kas	vgr		Hera		Hild	x	x	x
kruiden	kervel			kas	vgr		Fijne Krul		Hild	x	x	x
kruiden	kervel			kas	vgr		Kervel Fijne krul		de Bolster	x	x	x
kruiden	koriander			kas	vgr		Roomse Kervel		de Bolster	x		
kruiden	koriander			kas	vgr		Caribe		Bejo	x	x	x
kruiden	koriander			kas	vgr		Coriandrum sativum		Vitalis	x		
kruiden	koriander			kas	vgr		Koriander		de Bolster	x	x	x
kruiden	koriander			kas	vgr		Koriander, Gewöhnlicher		Hild	x	x	x
kruiden	maggi Kruid			kas	vgr		Lavas		de Bolster	x	x	x
kruiden	maggi kruid			kas	vgr		Liebstock		Hild	x	x	x
kruiden	oregano			kas	vgr		Origanum vulgare		Hild	x	x	x
kruiden	oregano			kas	vgr		Origanum vulgare		Vitalis	x		
kruiden	pepermunt			kas	vgr		Pepermunt		Hild	x		
kruiden	peterselle glad			kas	vgr		Gewone snij 2		Vitalis	x		
kruiden	peterselle glad			kas	vgr		Gigante d'Italia		de Bolster	x	x	x
kruiden	peterselle glad			kas	vgr		Gigante d'Italia Hilmar		Hild	x	x	x
kruiden	peterselle krul			kas	vgr		Gigante d'Italia		Vitalis	x		
kruiden	peterselle krul			kas	vgr		Moskrul 2		Bejo	x	x	x
kruiden	peterselle krul			kas	vgr		Grüne Perle		Hild	x	x	x
kruiden	peterselle krul			kas	vgr		Moskrul 2		de Bolster	x	x	x
kruiden	rozemarijn			kas	vgr		Rosmarinus officinalis		de Bolster	x	x	x
kruiden	rozemarijn			kas	vgr		Rosmarinus officinalis		Vitalis	x		
kruiden	salie			kas	vgr		Ceres		Hild	x	x	x
kruiden	salie			kas	vgr		Salvia officinalis		De Bolster	x	x	x
kruiden	tijm			kas	vgr		Deutscher Winter		Hild	x	x	x
kruiden	tijm			kas	vgr		Thijm		de Bolster	x	x	x
kruiden	tijm			kas	vgr		Thymus vulgaris		Vitalis	x		
kruiden	venkel			kas	vgr		Foeniculum vulgare		Vitalis	x		
kruiden	venkel			kas	vgr		Venkel		de Bolster	x	x	x
peulvruchten	bruine boon		industrie vers		vgr							
peulvruchten	erwten	capucijner			vgr		Blauwschokkers		de Bolster	x	x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
peulvruchten	erwten	capulijner	vers		vgr		Ezeta's Krombek	Blauwsc	Vitalis	X	X	X
peulvruchten	erwten	stam	vers		vgr		Karina		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	erwten	stam	vers		vgr		Kelvedon Wonder		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	erwten	stam	industrie		vgr				de Bolster	X	X	X
peulvruchten	peuljes	rijspeul			vgr		Grize roodbloedende		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	peuljes	rijspeul			vgr		Henricks		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	peuljes	rijspeul			vgr		Heraut/Record		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	peuljes	rijspeul		kas	vgr		Record		Vitalis	X	X	X
peulvruchten	peuljes	stam			vgr		Nori		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	peuljes	stam			vgr		Nori		Hild	X	X	X
peulvruchten	pronkboon	slok			vgr		Emergo		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen			vgr		Cantare		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen			vgr		Cantare		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen			vgr		Caruso		Vitalis	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen			vgr		Dubbel Witte		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen			vgr		Maxi		Hild	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	groen	industrie		vgr		Speedy		Hild	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	blauw			vgr		Blauhilde		Hild	X	X	X
peulvruchten	stamslaboon	geel			vgr		Neckargold		Hild	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen		kas	vgr		Eva		Hild	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen		kas	vgr		Farba		Vitalis	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen			vgr		Markant		Vitalis	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen			vgr		Meckaise Tros		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen			vgr		Neckarkönigin		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen			vgr		Heida		Hild	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen			vgr		Heida		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	stokslaboon	groen	industrie		vgr				Vitalis	X	X	X
peulvruchten	tuinboon				vgr		Express		de Bolster	X	X	X
peulvruchten	tuinboon				vgr		Wirktem		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	aubergine	diversen		kas			Falcon F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	aubergine	diversen		kas			Madonna		De Rutter Seeds	X	X	X
vruchtgewassen	aubergine	diversen		kas			Mirka F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	aubergine	rond		kas			Dalia		De Rutter Seeds	X	X	X
vruchtgewassen	augurk		vers/industrie		vgr		Adam		Bejo	X	X	X
vruchtgewassen	augurk		vers/industrie		vgr		Akord		Bejo	X	X	X
vruchtgewassen	augurk		vers/industrie		vgr		Serena F1		Hild	X	X	X
vruchtgewassen	augurk		vers/industrie		vgr		Stimora (Mlx) F1		Hild	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	geel		kas	vgr	E 82.011	Soleil F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	groen			vgr		Dunja F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	groen		kas	vgr		Dundoo F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	groen		kas	vgr		Lella F1		Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	groen		kas	vgr		Partanon F1		Hild	X	X	X
vruchtgewassen	courgette	groen		kas	vgr		Zuechini		de Bolster	X	X	X
vruchtgewassen	komkommert	groen en lang		kas			Aramon F1		Rijk Zwaan	X	X	X
vruchtgewassen	komkommert	groen en lang		kas			Armada RZ F1		Rijk Zwaan	X	X	X
vruchtgewassen	komkommert	groen en lang		kas			Aviance F1		Rijk Zwaan	X	X	X
vruchtgewassen	komkommert	groen en lang		kas			Ceres		De Rutter Seeds	X	X	X
vruchtgewassen	komkommert	groen en lang		kas			Cumlaude		Rijk Zwaan	X	X	X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Dominica		De Ruiter Seeds	x		
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Eminentia		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Juliandra F1		Vitalis	x	x	
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Natica F1		Vitalis	x	x	
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Paramos		De Ruiter Seeds	x		
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas		E 31.6127	Phoenix F1		Vitalis	x	x	
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Premium		De Ruiter Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Sacha		De Ruiter Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Shakira		De Ruiter Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Sudica		De Ruiter Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Torreon F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Tyria F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Flamingo F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Paladium F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Styx F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	groen en lang		kas			Kalunga F1		Vitalis		x	x
vruchtgewassen	komkommer	Middl		kas			Paska F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Katrina F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Khassib RZ F1		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Passandra F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Picolino F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Silor F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer	mini		kas			Tomac		De Ruiter Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer (veld)			kas	vgr		Akto F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer (veld)			kas	vgr		Tanja		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	komkommer (veld)			kas	vgr		Heike F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	melen			kas	vgr		Anish F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	geel		kas			Capino F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	geel		kas			Fiesta F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	geel		kas			Maserati F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	geel		kas		E 41.1566			Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Atris F1		Hid	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Bendigo F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Cupra F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Express F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Ferrari F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Special F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Spider F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Spirit		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Sprinter F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Zamboni F1		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas		E41.1361			Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas			Viper F1		Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	groen/rood		kas		E42.0088			Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	mini zoete punt		kas		E 499523	Rojito		Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	mini zoete punt		kas		E 499526			Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	mini zoete punt		kas		E 499531			Vitalis		x	x
vruchtgewassen	paprika	oranje		kas			Boogie RZ F1		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	oranje		kas			Magno F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	oranje		kas			Salgon F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	paprika	zoete punt		kas			Oranos F1		Vitalis	x	x	x

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
vruchtgewassen	paprika	zoete punt		kas			Rubero F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	paprika	zoete punt		kas			Xanthi F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	paprika	zoete punt		kas			Acrobat F1 (E49.9511)	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	diversen			vgr		Early Butternut	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	diversen			vgr		Muscad de Provence	Hild	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	diversen			vgr		Muscad de provence	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	groen			vgr		Green Hokkaido	de Bolster	de Bolster	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr		Factor	de Bolster	de Bolster	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr		Red Kuri	de Bolster	de Bolster	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr		Solor	de Bolster	de Bolster	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr		Uchiki Kuri	Hild	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr		Orange Summer	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	pompoen	oranje			vgr	E 88.054	Orange Summer	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Annelise F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Aranca F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Campani F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry		kas			Conchita	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Devotion F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Oakley F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry		kas			Picolino	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas		E 22.33004	Adoration F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Temptation F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Baylee F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	coctail		kas			Annamay F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas			Claree F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas		E 20.33331	Dolce Vita	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas			Perlati	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas			Sakura F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas			Suzanne F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	cherry tot 30 gram		kas		E 20.33542	Toronjina F1 (E21.33026)	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Espino F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Loreto F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Romana	Western Seed	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Savantas F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Sunstream F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim		kas			Matthew F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	pruim (mini)		kas			Sanalina	Western Seed	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Culina	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Dirk F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Durinta	Western Seed	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Durinta * 840501732	Western Seed	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Lemance	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Capricia	Rijk Zwaan	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Mecano	Rijk Zwaan	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Providence	De Ruiter Seeds	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Rougeella	Rijk Zwaan	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium 80-120gr		kas			Vienna	Rijk Zwaan	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium en tussen type 80-120gr		kas		E 26.33396	Bocati F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium en tussen type 80-120gr		kas			Douglas F1	Vitalis	Vitalis	X	X	X
vruchtgewassen	tomat	rond medium en tussen type 80-120gr		kas			Diapom F1	Hild	Vitalis	X	X	X

gewasgroep	gewas	type	toepassing	kas	vgr	rasnummer	rasnaam	selectie	bedrijf	aanbod voor 2008	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Matina		Hild	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Moravi F1		Hild	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Tomosa F1		Hild	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Barbados		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Birdie		Rijk Zwaan	x	x	
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Carousel		Rijk Zwaan	x		
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Cedrico		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Egmont F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Lariato		De Ruiters Seeds	x		
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas		E 26.33098	Noralee		Vitalis		x	
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Rougella		Rijk Zwaan	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas			Sparta F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	rond medium en tussestype 80-120gr	los	kas		E 26.33072			Vitalis		x	
vruchtgewassen	tomaat	San Marzano	los	kas			Agro F1		Hild	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	vlees >140gr	los	kas			Philippos F1		Hild	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	vlees >140gr	los	kas			Baldwin F1		Vitalis	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	vlees >140gr	los	kas			Palmito		De Ruiters Seeds	x	x	x
vruchtgewassen	tomaat	vlees >140gr	los	kas			Alexandros F1		Hild		x	x

Bijlage 12. Aanbodslijst Biologisch Uitgangsmateriaal Vegetatief Vermeerderde Gewassen voor 2010

gewasgroep	gewas	type	rasnaam	leeftijd	maat	bedrijf	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
vruchtbomen	appel		Santiana M9			Flouren B.V.	x	x
vruchtbomen	appel		Topaz			Flouren B.V.	x	x
vruchtbomen	appel		Collina			Flouren B.V.	x	x
vruchtbomen	appel		Elsnof			Flouren B.V.	x	x
vruchtbomen	appel		Red Jonaprince			Flouren B.V.	x	x
vruchtbomen	appel		Collina			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Elsnof			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Elsnar			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Golden Delicious			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Luna			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Opal			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Red Elstar			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Sirius			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbomen	appel		Topaz			Verbeek Boomkwekerijen BV		x
vruchtbboom onderstam	Malus (appel)	M 9		0+1/1+1	alle maten	Kwekerij Schokland		x
vruchtbboom onderstam	appel	M 26		0+1/1+1	alle maten	Kwekerij Schokland		x
vruchtbboom onderstam	appel	MM 106		0+1/1+1	alle maten	Kwekerij Schokland		x
vruchtbboom onderstam	appel	M25		0+1/1+1	alle maten	Kwekerij Schokland		x
vruchtbboom onderstam	Malus (appel)	M 9		0+1/1+1	alle maten	Fairplant B.V.		x
vruchtbboom onderstam	appel	M 26		0+1/1+1	alle maten	Fairplant B.V.		x
vruchtbboom onderstam	appel	MM 106		0+1/1+1	alle maten	Fairplant B.V.		x
vruchtbboom onderstam	appel	M25		0+1/1+1	alle maten	Fairplant B.V.		x
vruchtbboom onderstam	appel	M8 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M9 vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M 16 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M 16 vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M25 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M25 vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M26 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M 26 vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	MM 106 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	appel	M26 vf seljvt		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	Pyrus (peer)	Ma vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	Ma vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	Adams vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	Adams vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	C vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	C vf		1+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	BA 29 vf		0+1		C.Custers	x	x
vruchtbboom onderstam	peer	BA 29 vf		1+1		C.Custers	x	x
druiwenplanten	wijndruif		Weißburgunder			Vitisvino		x
druiwenplanten	wijndruif		Riesling			Vitisvino		x
druiwenplanten	wijndruif		Weißburgunder			Vitisvino		x
druiwenplanten	wijndruif		Gewürztraminer			Vitisvino		x
druiwenplanten	wijndruif		Spätburgunder.			Vitisvino		x

gewassgroep	gewas	type	rasnu rasnaam	leeftijd	maat	bedrijf	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
druivenplanten	wijndruif		Souvigner gris			Vitivino		X
druivenplanten	wijndruif		Johannier			Vitivino		X
druivenplanten	wijndruif		Heitos			Vitivino		X
druivenplanten	wijndruif		Monarch			Vitivino		X
druivenplanten	wijndruif		Cabemet Cortis			Vitivino		X
druivenplanten	wijndruif		Merzling			Vitivino		X
bos en haagplantsoen	Acer campestre	zaailing		1+0	15/30	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Alnus glutinosa	zaailing		1+0	10/20	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Alnus glutinosa	zaailing		1+1	50/100	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Carpinus betulus	zaailing		1a1	40/60	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Carpinus betulus	zaailing		1+1	40/70	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Cornus sanguinea	zaailing		1+1	50/80	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Corylus avellana	zaailing		1+1	40/70	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Corylus maxima purp	zaailing		1+1	40/70	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Crataegus monogyra	zaailing		1+0	20/40	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Crataegus monogyra	zaailing		1+1	50/100	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Rhamnus frangula	zaailing		1+1	50/100	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Rosa rubiginosa	zaailing		1+0	10/20	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Rosa canina	zaailing		1+0	10/20	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Prunus spinosa	zaailing		1+1	40/70	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Prunus spinosa	zaailing		1+1	50/80	Chr. Dornen en Zn.	X	X
bos en haagplantsoen	Alnus glutinosa	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Carpinus betulus	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Fagus sylvatica	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Fraxinus excelsior	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Prunus avium	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Quercus robur	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Sorbus aucuparia	zaailing		1+1		Staatsbosbeheer		X
bos en haagplantsoen	Acer pseudoplatanus	zaad	Zaadgaard (ZQ)			Staatsbosbeheer	X	X
bos en haagplantsoen	Acer platanoides	zaad	Zaadgaard (ZQ)			Staatsbosbeheer	X	X
bos en haagplantsoen	Fraxinus excelsior	zaad	Selecie (ZQ)			Staatsbosbeheer	X	X
bos en haagplantsoen	Betula pendula	zaad	Selecie (ZQ)			Staatsbosbeheer	X	X
bos en haagplantsoen	Betula pendula	zaad	Selecie (S)			Staatsbosbeheer	X	X
bos en haagplantsoen	Acer campestre	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Alnus glutinosa	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Berberis vulgaris	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Clematis vitalba	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Cornus sanguinea	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Crataegus laevigata	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Crataegus monogyra	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Euonymus europaeus	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Fraxinus excelsior	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Ilex aquifolium	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Igustrum vulgare	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Lonicera xylosteum	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Malus sylvestris	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Mespilus germanica	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Myrica gale	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Prunus spinosa	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Quercus petraea	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Rhamnus cathartica	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Rhamnus frangula	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag

gewasgroep	gewas	type	rasnaam	leeftijd	maat	bedrijf	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
bos en haagplantsoen	Ribes nigrum	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Ribes rubrum	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Ribes uva crispa	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Rosa canina	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Rosa rubiginosa	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Rosa tomentosa	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix alba	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix aurita	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix caprea	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix cinerea	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix fragilis	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix pentandra	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix purpurea	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix triandra	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Salix viminalis	stek	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Sambucus nigra	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Sorbus aucuparia	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Taxus baccata	zaad	Autochtoon (SI)			Staatsbosbeheer		beperkt op aanvraag
bos en haagplantsoen	Alnus glutinosa	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50/80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Carpinus betulus	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Cornus sanguinea	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Corylus avellana	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Crataegus monogyna	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	40-60	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Crataegus monogyna	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Fragaria vesicaria	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Prunus spinosa	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	60-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Quercus robur	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	40-70	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Quercus robur	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Rhamnus cathartica	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Rhamnus frangula	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Rosa canina	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Rosa rubiginosa	zaailing	Autochtoon (AB)	w11	50-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix alba	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix aurita	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix caprea	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix cinerea	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix fragilis	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix pentandra	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	50-80	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix purpurea	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix triandra	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
bos en haagplantsoen	Salix viminalis	zaailing	Autochtoon (AB)	w01	60-100	Bronnen		x
	Carpinus betulus	zaailing	Autochtoon (RB)	w11	40-70	Bronnen		x
	Cornus sanguinea	zaailing	Autochtoon (RB)	w11	50-80	Bronnen		x
	Corylus avellana	zaailing	Autochtoon (RB)	w11	40-70	Bronnen		x
	Corylus avellana	zaailing	Autochtoon (RB)	w11	60-100	Bronnen		x
	Crataegus monogyna	zaailing	Autochtoon (RB)	w11	50-100	Bronnen		x
	Fagus sylvatica	zaailing	Autochtoon (RB)	w12	60-100	Bronnen		x
	Prunus avium	zaailing	Autochtoon (RB)		60-100	Bronnen		x

gewasgroep	gewas	type	rasnu	rasnaam	leeftijd	maat	bedrijf	aanbod voor 2009	aanbod voor 2010
	Pinus spinosa	zaailing		Autochoon (RB)		50-80	Bronnen		X

